

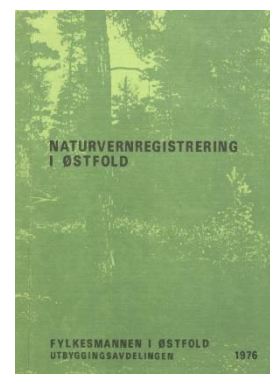
Bøkeskogen – Edelløvskogen, Tistedalen i Halden

Kartlagt natur	1	Andre planer for området	20	Annet eget materiale	43
Kartlagte fornminner	5	Møter og saksdokument	21	Refleksjoner	45
Oppdagelser i Edelløvskogen	7	- Styringsgruppe arealplan	21	Beskrivelser i bilder	47
Historiske hendelser	7	- Andre kommunale møter	23	Beskrivelser i litteraturen	50
Konsekvensutredninger	8	- Fylkesråd	26	Mediedekning	52
Vern – lover, planer,		- Statsforvalteren	28	Tidslinje	64
forpliktelser og økonomi	10	Dokumentinnsyn	29	Litteratur	68
Diverse skrevet arkeologi, natur		- Einnsyn	29	Ekstra	72
	13	- Offentlig postliste Halden	33	- Om føring av kilder	72
Kart og kommunal oversikt	15	Markeringer	38	- Lenker og visualisering	73
- eiendommer	16	Filmer	41		
Innspill til Arealplan	18	QR-koder	43		
Offentlige planer	18				

Kartlagt natur – Edelløvskogen Tistedalen

1976

Bøkeskogen ved Skonningsfoss er vurdert som verneverdig i mer lokal sammenheng, jf. "Naturvernregistrering i Østfold" (fylkesmannen i Østfold; i 1976, objekt 19, Halden).[Kilde Hardeng, Geir 1985]
https://www.nb.no/items/9f7d156d9f26d9a65c43d51efde497b8_side_365-395
https://skogen.bokstedet.no/11_1976_naturvernregistrering_i_ostfold_fylkesmannen_i_ostfold_objekt_19_halden.jpg
 [hent ut stikkord for områder]

1976-1979

1976-79 er vurdert ved student-oppgaver ved Halden Pedagogiske Høgskole (:fhv Halden lærerskole) [...] (tidsskrift for lærerutdanning og pedagogisk utvikling) 1979 27(1): 59-67 v. Hans Jan Bjerkely, supplert med data fra forf. (pers.medd.)
<https://www.nb.no/search?q=bjerkely&mediatype=tidsskrift&seriestitle=pedagogen&fromDate=19790101&toDate=19791231>

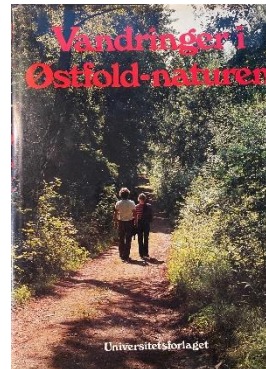

Pedagogen
(Oslo : 1949-
1987) : ...
Norsk lærerhø...
1979
Tilgjengelig etter
bestemte vilkår

Side 1 «...G.: Insektkulturer til bruk i biologiundervisningen 54 A.G.: Forurensninger i Haldenvassdraget 59 Hans Jan Bjerkely: Lav-vegetasjon og luftforurensninger og PEDAGOGEN Ansvarlig redaktør: Magne Skrindo, Skogvollvn. 42, Oslo 5 Tlf....»

1983

Fargefoto i "[Vandringer i Østfold-naturen](#)," Univ.forlaget 1983, s. 46. Tekst av Geir Hardeng.).[Kilde Hardeng, Geir 1985]

1985

«Miljøvernnavdelingen, Østfold fylke har befart området en dag i 1985.» [kilde Bendiksen E 1989]

I Naturfaglige undersøkelser finner vi - Hardeng, Geir 1987. "[Tistadalen](#)" [edelløvsog](#), [Halden](#). Her står det med håndskrift 1985 etter tittelen.

Dette er trolig samme skriv som Klaus Høiland oppgir som «[Hardeng.G. 1987. Tistadalen](#)» edelløvsog, Halden - Upublisert notat for Fylkesmannen i Østfold. Se under.

Maria Ystrøm oppgir i 2001: -[Hardeng, G. 1987. 'Tistadalen' edelløvsog](#), Halden. Fylkesmannen i Østfold, miljøvernnavd., [rapp. 1A, 2000:199-200](#).

Dette stemmer notatet under:

1987

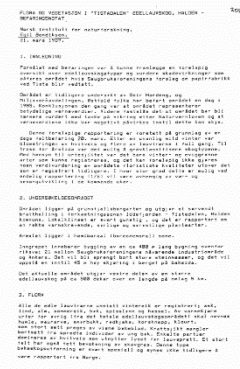
[Hardeng, Geir 1987. 'Tistadalen' edelløvsog, Halden](#) Upub. notat for Fylkesmannen i Østfold 2 sider
Publisert i [1a/2000 - Naturfaglige undersøkelser i Østfold. IV. Del 1](#)(3. del)

1987

[Iversen, Jan J. 'Sjeldne og sårbare plantearter i Østfold fylke'](#). Rapp. til f.m. i Østfold 1987, s. 76-77).[Kilde Hardeng, Geir 1985]

1989

[Bendiksen, Egil 1989. - Norsk institutt for naturforskning, upublisert notat.](#)
Publisert i [1a/2000 - Naturfaglige undersøkelser i Østfold. IV. Del 1](#)(3. del)

1989.07.

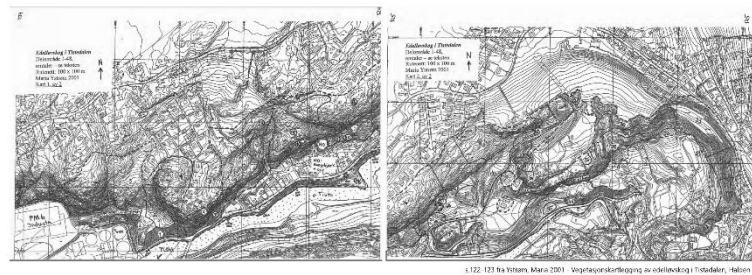
[Høiland, Klaus - Ås juli 1989 Botanisk undersøkelse av edellauvskog i Tistadalen Halden \(Østfold\) NINA Oppdragsmelding 4: 1-32](#)

«Rapporten omtaler vegetasjonsforhold i en edellauvskog i Tistadalen, Halden kommune (Østfold). Området er ca. 2,5 km langt. I den vestlige delen har Saugbrugsforeningen planlagt å bygge en papirfabrikk. Vegetasjonen oppviser en stor spennvidde i edellauvskogstyper. I vest preges området av eikeskog, i øst av almlindeskog. Ellers inngår rik sumpskog, gråor-heggeskog og askeskog. Ved Skåningsfoss, sentralt i området, er det en vakker, plantet bøkeskog. Byggingen av fabrikk kommer til å berøre deler av eikeskogen i vest. Det er foreslått forvaltnings- og vernetiltak for skogområdet.»

2001

Ystrøm, Maria 2001 [Vegetasjonskartlegging av edelløvskog i Tistadalen](#). Halden kommune. Juli 2001. 29s.+vegetasjonskart i 2 deler. [Fylkesmannen i Østfold](#), miljøvernadv., rapport 1, 2005:101-125. Side 101 til 125 i [Rapport nr. 1 – 2005 Naturfaglige undersøkelser av områder i Østfold](#) – fra Fylkesmannen i Østfold Miljøvern avdelingen

INNHOLD	Vegetasjonskartlegging av edelløvskog i Tistadalen, Halden
1. Innledning 101	101
2. Bakgrunn 102	102
3. Kartleggingens omfang og mål 103	103
4. Kartleggingens metode 104	104
5. Kartleggingens resultater 105	105
6. Kartleggingens betydning 106	106
7. Kartleggingens utfordringer 107	107
8. Kartleggingens konklusjoner 108	108
9. Kartleggingens anbefalinger 109	109
10. Kartleggingens oppsummering 110	110
11. Kartleggingens bilag 111	111
12. Kartleggingens referanser 112	112
13. Kartleggingens vedlegg 113	113
14. Kartleggingens bilag 114	114
15. Kartleggingens bilag 115	115
16. Kartleggingens bilag 116	116
17. Kartleggingens bilag 117	117
18. Kartleggingens bilag 118	118
19. Kartleggingens bilag 119	119
20. Kartleggingens bilag 120	120

2002.10.05

[Biologisk mangfold i Halden kommune - WK Naturkart](#)

<https://wkn.no> > WKN_BM_Halden_2002

«**Wergeland Krogh** Naturkart har på oppdrag av Halden kommune utført en kartlegging av naturtyper og viktige lokaliteter for det biologiske mangfoldet i Halden kommune. Arbeidet har i hovedsak bestått av skrivebordsarbeid og digitalisering av kart»

FiØ 1979. Utkast til verneplan for edelløvskog i Østfold fylke. 62s. FiØ 1986. Utkast til verneplan for våtmarksområder i Østfold. Fylkesmannen i Østfold. 27 sider

Bjerkely, Hans Jan - «[Lav og luftforurensing: Er trenden snudd?](#)» 2007 (undersøkelsen) i Naturen vol 132 nr 5 2008 Universitetsforlaget (tidsskrift)

Side 1 «...bør vi ta naturens mangfold med oss inn i fremtiden?»

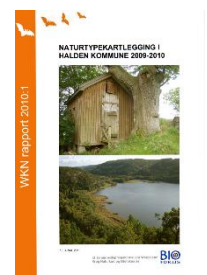
- HANS JAN BJERKELY: **Lav og luftforurensing: Er trenden snudd?**
- BELE, ROSEF, SJURSEN OG NILSEN: Bjørnekjeks – problematiske arter i kulturlandskapet...

2010.04.15

[Naturtypekartlegging i Halden kommune 2009-2010](#)

– av **Ola Wergeland Krogh** (WKN), **Arne Lagusand** (Biofokus), **Bjørn Petter Løfall**, **Harald Nøding Østvik** i Wergeland Krogh Naturkart og Biofokus as

«I 2010 ble det gjort en omfattende naturtypekartlegging av Wergeland Krogh og Biofokus i Halden kommune. Det ble valgt å prioritere ny kartlegging av kystsoner, deretter bynære arealer og videre kulturlandskapet. **Skoglokaliteter nær kulturlandskapet ble samtidig lokalisert**. Det ble også foretatt en oppdatering av eksisterende registreringer fra tidligere biomangfold-kartlegging fra 2003 og 1997.»

2010-2013 ???

Leter etter kartlegging av **eketrær** i Halden (se artikkel i HA 18. september 2010 [Jakter på gamle eiketrær](#) – i Halden arbeiderblad 18. september 2010

Mulig kilde hos Statsforvalteren her:

[Fylkesmannen i Østfold, Miljøvern avdelingen rapportserie 1985-2018, en bibliografi](#)

Eller her:

[Miljøvern avdelingen i Østfold sin rapportserie 1985-2018](#)

Eller i:

[Oversikt over naturfaglig undersøkte områder i Østfold](#)

2013

[– Fosseløkka Veden Halden \(s. 193\)](#)

i Beskrivelse av en del lokaliteter med edelløvskog i Østfold, (s. 140)

under Områdebeskrivelser fra Naturbase.no. Eidsberg, Fredrikstad, Halden, Hvaler, Moss, Sarpsborg, Skiptvet, Råde.. (s 140-197)

i Laugsand, A.E. (red.) 2013: **Naturfaglige registreringer av edelløvskog i Østfold 2012**. Utdrag fra BioFokus-rapport nr. 17,2013 ([s.118](#))

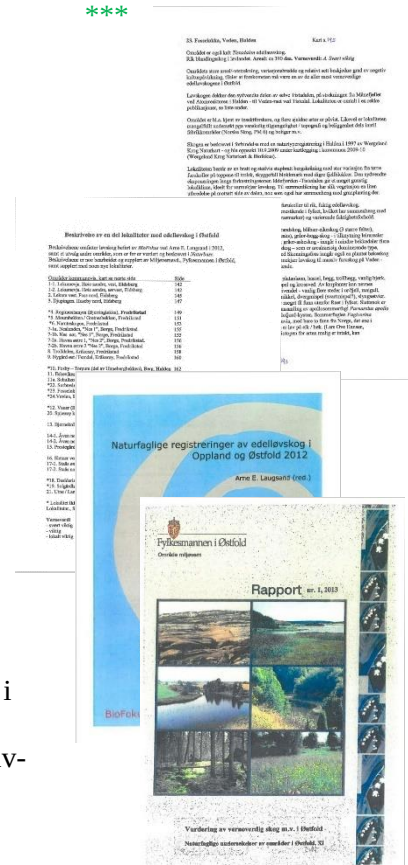
i Del 2 av [1/2013 - Vurdering av verneverdig skog m.v. Naturfaglige undersøkelser av områder i Østfold. XI.](#) Del 2 side 140-197

Til Del 1 med innholdsliste av **Vurdering av verneverdig skog m.v. Naturfaglige undersøkelser av områder i Østfold. XI.** Del 1 (s. 1-139).

"Beskrivelsene omfatter løvskog befart av BioFokus ved Ame E. Laugsand i 2012, samt et utvalg andre områder, som er før er vurdert og beskrevet i Naturbase.

Beskrivelsene er noe bearbeidet og supplert av Miljøvernnavd., Fylkesmannen i Østfold, samt supplert med noen nye lokaliteter."

miljøvernnavdelingen-i-ostfolds-rapportserie-1985-2018/2013_01_vurdering-av-verneverdig-skog-mv_del2.pdf

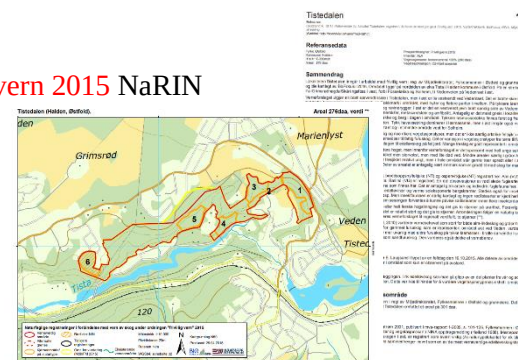

2016

[Tistedalen](#)

Referanse1-

Laugsand A. 2016 Naturverdier for lokalitet Tistedalen **Frivilligvern 2015** NaRIN faktaark. [BioFokus](#), NINA, Miljøfaglig utredning – 8 sider

2009.10.09

[Ankers Ø - Miljødirektoratet Naturbase faktaark](#)

ID BN00069664 – Naturtype Gammel fattig edellauvdkog – Uforming Svært viktig – Registreringsdato 9/10/09 - Kilder: Wergeland Kerogh, O.M. – Olsen, H. – Weme, E.

Verdibegrunnelse -

Innledning -

Beliggenhet og naturgrunnlag -

Naturtype og utforming -

Artsmangfold -

Påvirkning -

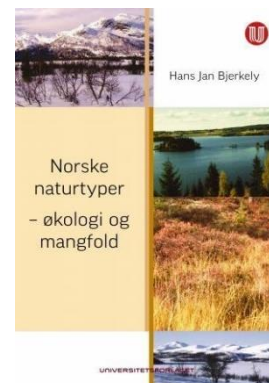
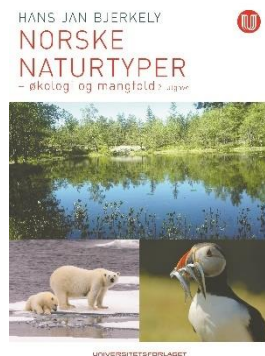
2008 / 2011 / 2018

Bjerkely, Hans Jan 2008, 2011, 2018 Norske naturtyper - økologi og mangfold – Universitetsforlaget, 3. oppl. (2015) har fått ny tittel på omslag og tittelblad og rygg (siden 1. utgave i 2008)- utg 448 s.

<https://www.universitetsforlaget.no/norske-naturtyper-1>

Innholdsliste:

<https://www.biblioimages.com/aschehoug/dam.aspx?p=download&assetversionid=73737&key=d95936e6e3>

2020

Eriksen, Marit og Nordbakke, Roy 2020. [Vurdering av dagens kunnskapsgrunnlag - om biologisk mangfold i Halden kommune](#) for [Halden kommune](#) i 2020

«Tistadalen har bevart en helt unik edelløvskog i Østfoldsammenheng. Størrelsen på området er vesentlig. Her finnes en spesiell utforming av en bøkeskog, med snelleplanta skavgras i feltsjiktet. Her er forekomster av ask og alm, som begge er på rødlista. Det biologiske mangfoldet her er stort, men ikke spesielt godt undersøkt.

Dette er en spesielt fin biotop for vedboende sopp og insekter knyttet til den rike vegetasjonen. Undersøkelser som er gjort er ikke registrert i artskart. Her er det behov for et større arbeid hvor en kartfester allerede innhentet informasjon og foretar nye undersøkelser som gjøres tilgjengelig for beslutningstakere. Området må sikres for nedbygging ved frivillig vern. Den naturlige vegetasjonen langs elva må opprettholdes.»

VURDERING AV DAGENS KUNNSKAPSGRUNNLAG OM BIOLOGISK MANGFOLD I HALDEN KOMMUNE

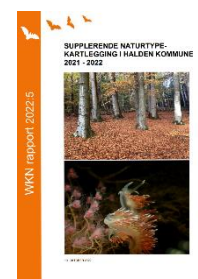
Marit Eriksen og Roy Nordbakke

2022.10.10

[Supplerende naturtype kartlegging i Halden kommune 2021 og 2022](#)

– av **Wergeland Krog** Naturkart

**

2024 ?

[Utkast – Interkommunal plan for naturmangfold](#) – Aurskog-Høland, Marker, Aremark og Halden v. Hauge, Katrine Broch –

[Til høring](#) – høringsfrist 21. april

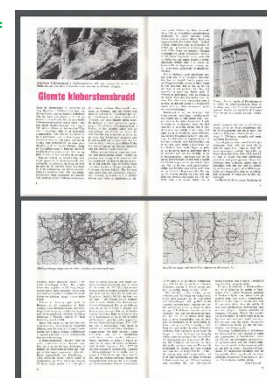
Kartlagte fornminner

1973

[Torud \[Norheim\], Kari Wiwar nr 1 – 1973 s. 4-7](#) Glemte kleberstensbrudd [\[utdrag\]](#)

«I Skakkestadberget i Halden ligger det andre bruddstedet vi har «funnet» igjen. Her vet vi at det ble brutt klebersten til murene på Fredriksten festning, det fremgår av festningens regnskaper. Allerede i første byggeperiode for Fredriksten, i 1661, brytes det kleber ved «Os gård» til murhjørnene på Prins Christians bastion. Vi finner ingen grunn til å tvile på at dette er samme lokalitet som senere omtales som Skakkestadberget, som på denne tid lå under Os.»

«På selve bruddstedet i Skakkestadberget, litt til siden for det partiet av bergveggen hvor vi finner borespor, oppdaget vi merker i fjellet som kunne tyde på gammel drift, som nevnt i innledningen. Etter å ha tatt vekk en del løs jord som lå over selve fjellet, kom det tydelig til syne flere bolleformende fordypninger med vertikale kilespor i kanten innvendig og huggespor i bunnen. Vi skal ikke forsøke oss på gjetninger, vi venter spent på at en fagmann skal undersøke stedet nærmere.»

1992.08.10-16

Arkeologisk undersøkelse av deler av automatisk fredet kleberbrudd, skadet ved prøvesprengning og bakkeplanering – Heid Gjøstein Resi

«Området for det fredete klebersteinsbruddet i Skakkestadberget er avmerket på reguleringskartet for Saugbrugs industriområde av 10. juni 1989, regulert som spesialområde med formål bevaring. Til tross for dette utførte Saugbrug etter kort tid bakkeplanering og masseforflytninger innen det vemedede området, i sammenheng med anlegg av parkeringsplass bak den nybygde pakkeavdelingen (konf. brev av 05. juli 1990 fra Halden historiske Samlinger til Fylkeskultursjefen i Østfold, brev av 13. juli 1990 fra Norske Skog til Fylkeskonservatoren i Østfold og brev av 13. juli 1990 fra Fylkeskonservatoren i Østfold til Universitetets Oldsaksamling). Saugbrugsforeningen/Norske Skog beklaget det inntrufne og påtok seg å dekke kostnadene med en arkeologisk undersøkelse i kleberbruddet (brev av 20. mars 1992 til Universitetets Oldsaksamling).»

[KHM1992_Skakkestadberget.pdf](#) Samme med kart rett vei

http://skogen.bokstedet.no/12_1992_08_resi_skakkestadberget_kleberbrudd_arkeologisk_undersokelse.pdf

Se flere artikler i Halden arbeiderblad om **kleberstenbruddet**:

[Kari Thorrud 1973](#) i Wiwar (samme [i utdrag](#)), [Bjørn Ottersen 1981](#) HA, [Bård Halvorsen 1988](#), [Arvid Johanson 1988](#) i HA

2006.04.

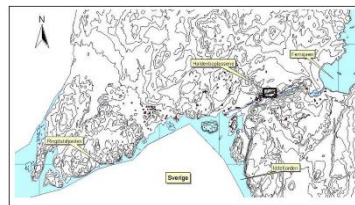
Melvold Stine Annette 2006 En senmesolittisk boplass vurdert ut fra tidligere forskning og sosiale aspekter - Hovedoppgave i arkeologi -

Institutt for arkeologi, konservering og historiske studier -

Det humanistiske fakultet – [Universitetet i Oslo](#) -

Permanentlink <http://urn.nb.no/URN:NBN:no-12905>

Lokalitet 2, Haldenprosjektet - en case studie.
En senmesolittisk boplass vurdert ut fra tidligere forskning og sosiale aspekter.

Figur 2. Topografisk kart over Haldensområdet. Utgravningsområdet lå rett sør for sentrum av byen, langs elva Tisla. Kartdata fra Kartverket. Invasjonsnummer M4012002/8128735.

Stine Annette Melvold

Hovedoppgave i arkeologi
for arkeologi, konservering og historiske studier
Det humanistiske fakultet

UNIVERSITETET I OSLO
Vår 2006

1990

Lindblom, Inge 1990 Steinalderboplasser. Sluttrapport Saugbrugs, Halden-prosjektet

1990, 17 sider Østfold - Institutt for Arkeologi, Kunsthistorie og Nuinismatikk

Oldsaksamlingen [Universitetet i Oslo](#) – Permanent link <http://urn.nb.no/URN:NBN:no-77160>

SLUTTRAPPORT ARKEOLOGISKE UTGRAVNINGER SAUGBRUGS

ARKEOLOGISKE UTGRAVNINGER SAUGBRUGS

HALDEN-PROSJEKTET 1990

1990

Lindblom, Inge 1990 Arkeologiske utgravninger - Saugbrugs, Halden-prosjektet 1990, 17 sider Østfold - Institutt for Arkeologi, Kunsthistorie og Nuinismatikk Oldsaksamlingen [Universitetet i Oslo](#) – Permanent link <http://urn.nb.no/URN:NBN:no-82465>

EN-PROSJEKTET 1990

Oppdagelser i Edelløvskogen

Edelløvskogen er undersøkt flere ganger. Målet med undersøkelsene har vært ulike. Hva finne om vi undersøker Edelløvskogen i dag? Kan vi finne noe som ikke er funnet tidligere?

- Trær

De største trærne i Bøkeskogen konkurrerer trolig bøketrærne i Larvik i alder og omkrets. Trærne med størst omkrets i skråningen ned mot Tista måler - Det er interessant at et tre i Larvik med omkrets på 250 cm som ble felt i 1939 hadde 225 åringer.

Vi måler et utvalg av trærne i skråningen ???

«De gamle kjemper

De største og eldste bøketrær i LARVIK finner vi i Bøkeskogen mellom Festplassen og Dalheimveien. Enkelte stammer her måler over tre meter i omkrets i brysthøyde. Larvik Sangforeningen har gjennom en 150-årig tradisjon bekranset sin «Sangerbøk» på sin stiftelsesdag 29. mai, alltid den eldste og største bøk i nærheten av Festplassen. Den aller siste som ble gjenstand for denne oppmerksomheten står like øst for restauranten og måler 250 cm rundt stammen i brysthøyde. En «sangerbøk» felt i 1939 hadde 225 åringer.

Blodbøk forekommer bare som plantede park- eller hagetrær, men de vokser vanligvis raskere enn vanlig bøk. Det største eksemplar vi kjenner står i Brekkeparken nedenfor Bergsliahallen og måler 333 cm rundt stammen i brysthøyde. Øst for Larvik kirke står et som måler 313 cm, det samme som et tuntre på gården Lillejordet. En av blodbøkene i Badeparken, antagelig plantet sist i 1870-åra har en stammeomkrets på nøyaktig tre meter.» (s. 82 i Nyhus, Per 1999 *Larvik fra A-Å* Østlands-posten http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2010120120010 | side =82)

Insekter

Fugler

Planter

Geologi

Historikk

Forminner

Historiske hendelser

Munthe, C.O. (Carl Oscar) Aschehoug, 1906
 “Frederikshalds og Frederiksstens Historie indtil 1720»

https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2008050604038?page=593

OVERFALDET 4. JULI 1716.

571

Tropper stødte til. Herfra gik Marschen videre „den øvre Vei“, mellem begge Osklevne og ud for Skakkestadkleven mod Skaaningsfossen. Da de passerede ned Skakkestadkleven, vilde de under almindelige Forhold kunne være blevene iagttagne fra Posterne paa Prestehaugen, østenfor Kirkeporten, og paa Gyldenløve; men de beskyttedes herimod af den skumre og noget taagede Nat. Fienden blev derfor først opdaget, da de forreste var næsten fremme ved Vadestedet nedenfor Skaaningsfossen.

Det var de af PEDER COLBJØRNSSEN ved Skaaningsfossen og Porsnes udsatte Natposter, som først opdagede Fienden og gjorde Alarm.

Vagten paa Nordsiden af Elven ved Skaaningsfossen kommanderedes den Nat af Korporal ved Tistedalskompaniet HANS BASTIANSEN SMED, der havde udsat 2 Dobbeltposter. Den ene, OLE og SVEND VAAKEMARK (en Plads ved Asakveien, 600 M. nordenfor Skaaningsfossen), stod paa Ekeberg, som Berget ovenfor Skaaningsfossen kaldtes; den anden Dobbeltpost, HANS

Munthe, C.O. (Carl Oscar) - Aschehoug, 1906 - Frederikshalds og Frederiksstens Historie indtil 1720

Konsekvensutredninger

2018

Vedlegg x = vedtatt i kommunestyret 01.11.18

[ligger ikke ved kommunedelens arealdel **Planbeskrivelse**]

«Som vedlegg til **planbeskrivelsen** følger en konsekvensutredning av planforslaget (se vedlegg x) . Utredningen er laget iht. planprogrammet, **vedtatt i kommunestyret 01.11.18**. Utredningen viser hvilke viktige miljø- og samfunnsinteresser som berøres av de foreslåtte tiltakene. Den beskriver virkningene på disse verdiene for alle nye områder for utbygging og ved vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder. Både justeringer av arealbruksgrenser, det enkelte utbyggingsforslag, samlet virkning av hvert arealformål og samlet virkning av hvert utredningsteama er vurdert.»

(Vedlegg x er omtalt på s 47 i [Kommuneplanens arealdel Planbeskrivelse fra 16. febr. 2023 Halden kommune](#)

2022.02.11

Vurderinger ang næringsareal BN6 kommuneplanens arealdel - Saugbrugs Nordøst utkast 2022 02 11 Halden kommune [trolig februar 2022]

«25.3.2021 la Halden kommune planforslag for kommuneplanens arealdel til høring og offentlig ettersyn. Statsforvalter og Viken fylkeskommune ga innsigelse til blant annet næringsareal BN6, Saugbrugs nordøst. I mekling 26.1.2021 ble det enighet om at Halden kommune skal utarbeide et grunnlag som begrunner avveien ifht. vernebehovene for dette arealet. Dette dokumentet dokumenterer vurderingene Halden kommune har gjort.

Resursperson 1
 Resursperson 2
 Resursperson 3»

HVORDAN vurderes denne «utredningen» av Fylkesrådet i møtet 3. juni 2022?

2023 (før ?)

Konsekvensutredning – fra før 16. febr. 2023 [uten datering]

«Totalt sett vurderes å endre arealformålet til næring i tråd med innspillet å gi store negative konsekvenser hovedsakelig ut fra inngripen i naturverdier.»

(s. 77)

«Området inngår i lokaliteten «Tistadalen edelløvskog». Denne lokaliteten er vurdert å være en av de mest verneverdige edelløvskoger i Østfold, og har verdivurdering A – svært viktig, dvs. av nasjonal 74 verdi. Det har vært jobbet med frivillig vern av denne lokaliteten fra fylkesmannens side over flere år. Lokaliteten strekker seg fra Månefjellet til Veden. En utbygging vil kunne skape et brudd i dette sammenhengende edelløvskogsområdet, og redusere variasjonen i skogtyper. I deler av innspillsområdet inngår en gammel bøkeskog, også denne vurdert som svært viktig A. Dette regnes som Østfolds fineste bøkebestand. Tilnærmet hele denne lokaliteten inngår i innspillsområdet og vil bli ødelagt ved en utbygging. Området omfatter også flere hule eiker (utvalgt naturtype) og en registrering av taksvale (NT – nær truet) samt slettsnok.»

(s. 73-74 i [Konsekvensutredning i Kommuneplanens arealdel 2023-2050](#))

[Konsekvensutredning s 73-77](#) (samt planens forside og innholdssider)

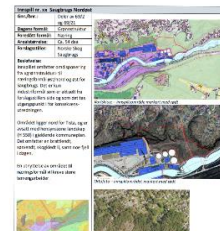
[Konsekvensutredning fremside, innhold, kap 1 og 2](#)

[Hele konsekvensutredningen](#) på kommunens side.

Pr februar 2024 skal det ikke være laget noen konsekvensutredning etter denne. Om videre konsekvensutredninger:

«det skal utarbeides reguleringsplan med konsekvensutredning reguleringsplan med konsekvensutredning for nye tiltak på dette arealet.» [Saugbrugs nord-øst (BN6)] ([Kommuneplanens arealdel 2023-2035 Planbestemmelser](#))

[Vil en slik konsekvensutredning ta hensyn til skogens verdi enn hva [Vurderinger ang næringsareal BN6 kommuneplanens arealdel - Saugbrugs Nordøst utkast 2022 02 11](#) gjør? Hva med naturens egenverdi? Hva med fortidsminner? Rekreasjon? Fare for ras? Vår opplevelse av å eie egen by? Identitet?]

Vern – lover, planer, forpliktelser og økonomi

[Veileder for opprettelse av verneområder](#) Miljødirektoratet M-481 2016

«Veilederen inneholder en omtale av de ulike verneformene ved områdevern etter naturmangfoldloven kap. V, og saksbehandlingsregler ved opprettelse av verneområder. Veilederen gir også retningslinjer for utforming av verneforskrifter og regulering av ulike brukerinteresser, avgrensning av verneområder og erstatning ved opprettelse av verneområder. Guidelines about administrative procedure and regulations regarding protected areas.»

Opprettelse av verneområder etter naturmangfoldloven

Les om **Vern av nye områder** i informasjon fra Statsforvalteren i Oslo og Viken ([Vern av nye områder | Statsforvalteren i Oslo og Viken](#) [https://www.statsforvalteren.no/oslo-og-viken/miljø-og-klima/nyttvern/](https://www.statsforvalteren.no/oslo-og-viken/miljo-og-klima/nyttvern/))

[Hva er en verneprosess?](#)

[Frivillig skogvern](#)

[Vårt arbeid med nasjonalpark i Østmarka](#)

[Supplerende vern](#)

2009

Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)» LOV-2009-06-19-100
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-100>

2016

Natur for livet - Norsk handlingsplan for naturmangfold

Meld. St. 14 (2015-2016), Innst. 294 S (2015-2016)

Med ordningen med 10 % vern av natur fra 2016:

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Vedtak/Vedtak/Sak/?p=64248>

2022

Naturavtalen i norsk oversettelse som "slår fast at **30 % av land og hav** skal bevares og vernes innen 2030":

<https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/naturmangfold/innsiktsartikler-naturmangfold/naturavtalen/id2986497/> Det globale Kunming-Montreal-rammeverket for naturmangfold

Restaurering av natur:

Økologiske grunnkart

<https://okologiskegrunnkart.artsdatabanken.no/>

Regjeringen har satt i gang et kunnskapsløft for natur. Innsatsen skal økes for å innhente og samle god stedfestet kunnskap om natur- og landskapstyper, arter og miljøvariabler. Dataene samles i et økologisk grunnkart for Norge. Det gir oss et viktig kunnskapsgrunnlag for å forvalte arealene våre. Kunnskapsløftet er en oppfølging av stortingsmeldingen som heter Natur for livet.

Satsingen er tredelt:

- utvikle en kartportal til grunnkartene
- økt kartlegging av natur og bygge opp kunnskap
- samordne, kartlegge og gjøre tilgjengelig kart på en bedre måte
-

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/naturkartlegging/okologisk-grunnkart/>

Frivillig vern

Om lovgrunnlaget for **frivillig vern** fra [Verneplan for skog – frivillig vern - Høring om forslag om vern av tre nye naturreservater og utvidelse av to naturreservater i Nordland](#):

«Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i samsvar med **naturmangfoldloven**. I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av **ulike vernekategorier**. Aktuell verneform for områder i denne verneplanen er **naturreservat**. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven. Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldloven § 37, som lyder slik:

Som naturreservater kan vernes områder som:

- *Inneholder truet, sjelden eller sårbar natur*
- *Representerer en bestemt type natur*
- *På annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold*
- *Utgjør en spesiell geologisk forekomst, eller*
- *Har særlig naturvitenskapelig verdi*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for å ivareta verneformålet, skal det samtidig med vernevedtaket legges frem et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk godtgjørelse til private som bidrar til områdets skjøtsel.

[...]

3. Verneplanprosessen

I saker med frivillig vern av skog får normalt Statsforvalteren tilbud om vern fra grunneier via deres skogeierorganisasjon. Det blir deretter gjort naturfaglige registreringer i de aktuelle områdene, med mindre det fra tidligere av foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturverdiene. Hvis naturfaglige registreringer viser at området kvalifiserer for vern, fremskaffes skogdata som grunnlag for erstatningsberegninger. Deretter forhandler grunneiere og staten om erstatning, vernegrense og -bestemmelser. Vanligvis blir det inngått avtale mellom skogeier og staten før det blir meldt oppstart av verneplanarbeid.

Den formelle saksbehandlingen skal følge naturmangfoldloven §§ 41 til 43 og rundskriv T-2/15 fra Klima- og miljødepartementet. Dette kan oppsummeres på følgende måte:

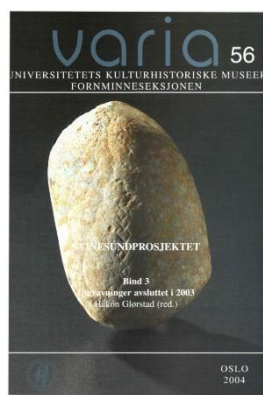
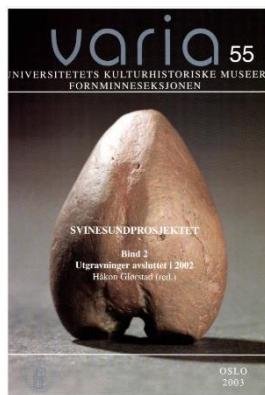
- Melding om oppstart av verneplanarbeid med brev til grunneiere og aktuelle etater og organisasjoner, samt kunngjøring i aviser.
- Offentlig høring av konkret verneforslag med brev til grunneiere og andre høringsinstanser. Høringsforslaget skal beskrive verneverdier og andre verdier, samt de konsekvensene forslaget antas å få. Det skal følge med forslag til vernekart og verneforskrift, og frist for å komme med merknader skal være minst to måneder.
- Etter høringen skal Statsforvalteren vurdere innkomne merknader og eventuelt gjøre endringer i forslaget. Større endringer må drøftes med grunneierne. Deretter sender Statsforvalteren sin tilrådning til Miljødirektoratet.
- Miljødirektoratet vurderer forslaget og sender sin tilrådning til Klima- og miljødepartementet (KLD).
- KLD forbereder saken og legger forslag om vern frem for Kongen i Statsråd.
- Vedtak om vern gjøres av Kongen i Statsråd som kongelig resolusjon. Etter vedtaket vil erstatningen bli utbetalt i tråd med avtalen med grunneier.
- Statsforvalteren sender brev til grunneiere og andre høringsinstanser, samt kunngjør vedtaket i aktuelle aviser. De nye verneområdene blir skiltet og merket.
- Grensemerkingen blir vanligvis gjort av jordskifteretten, som etter begjæring fra Statsforvalteren opptar sak om grensegang for det enkelte område.»

(Fra s.5 i «Verneplan for skog – frivillig vern – Høring om forslag om vern av tre nye naturreservater og utvidelse av to naturreservater i Nordland» Rapportnummer : 1/2024 18. april 2024 ISBN : 978-82-8429-018-8. <https://www.statsforvalteren.no/contentassets/dd75d55aab44410e9179c3dc3c35182a/verneplan-for-skog---frivillig-vern---2024.pdf>)

Diverse om arkeologi

E6 – Svinesund

Glørstad, Håkon (red.) - **Svinesundprosjektet bind 1-4 Oslo**, Oldsaksamlingen, 2002 - 2004.

Bind 1 (153 s.) Permanent link: <http://urn.nb.no/URN:NBN:no-69844>

Bind 2 (364 s.) Permanent link: <http://urn.nb.no/URN:NBN:no-69862>

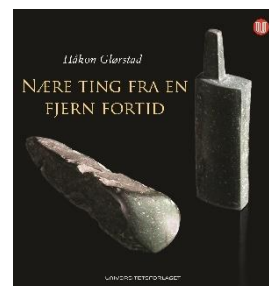
Bind 3 (208 s.) Permanent link: <http://urn.nb.no/URN:NBN:no-69848>

Bind 4 (246 s.) Permanent link: <http://urn.nb.no/URN:NBN:no-69843>

Glørstad, Håkon (2007). **Svinesundprosjektet – arkeologiske undersøkelser ved Svinesund i forbindelse med etablering av ny E6-trasé og bru over Ringdalsfjorden.** In Situ. Västsvensk arkeologisk tidskrift. ISSN 1403-4964. 2004-2005, s. 143–156.

<https://www.nhm.uio.no/english/about/organization/research-collections/people/hakonrem/dokumenter/Venus.pdf>

Glørstad, Håkon (2008) **Nære ting fra en fjern fortid** Universitetsforlaget
<https://www.universitetsforlaget.no/naere-ting-fra-en-fjern-fortid-1>

Venus fra Svinesund

Tidemann, Grethe 2001 3. August I Uniforum <https://www.uniforum.uio.no/nyheter/2001/08/venus-fra-svinesund.html>

Glørstad, Håkon, Hans Arne Nakrem og Vanja Tørhaug 2004 - Nature in Society: **Reflections over a Mesolithic Sculpture of a Fossilised Shell** - . Norwegian Archaeological Review, Vol. 37, No. 2, 2004

Brannstasjonen

Amundsen, Hilde Rigmor 2021 - [Verdivurdering steinalderlokalteter. Ny brannstasjon, Remmen, Halden kommune, Viken](#). NIKU Oppdragsrapport 31/2021

Jellhaugen

Diverse om natur i Halden kommune

2020

Wergeland Krog, O.M. og Båtvik, J.I. 2020 [Ny brannstasjon i Halden. Kartlegging av naturmangfold på en aktuell lokalitet på Remmen](#). Wergeland Krog Naturkart Rapport 2020 - 5: 15 s. + 4 vedlegg.

2021

Wergeland Krog, Ola. M. & Båtvik, Jan Ingar 2021. [Nexans AS, Halden. Kartlegging av marint naturmangfold som grunnlag for detaljreguleringsplan](#). Wergeland Krog Naturkart Rapport 2021-6: 10 s.

2017.10.11

Wergeland Krog, O.M. 2017. Wirgo av Krokstrand. [Fjerning av skipsvraket fra Indre Iddefjord - Enningdalselva naturreservat i Halden kommune](#). Wergeland Krog Naturkart Rapport 2017-10: 11 s.

2014.

Blindheim, T. og Wergeland Krog, O.M. 2014. [Konsekvensutredning for Fredrikshald brygge, deltema: Naturmiljø og biologisk mangfold. Tyska og Hollenderen](#), Halden kommune. BioFokus-rapport 2014-19: 24 s. inkl. vedlegg.

«BioFokus er engasjert av Fredrikshald Brygge AS for å bistå med utarbeidelse av konsekvensutredning (KU) i forbindelse med utbygging på Fredrikshald brygge i Halden kommune. Vårt arbeid har tatt utgangspunkt i vedtatt planprogram (Ola Roald AS Arkitektur 2014).»

2009

Wergeland Krog, O.M. 2009. [Klepperbekken, Idd, Halden kommune. Naturkartlegging og vurdering av naturverdier](#). Wergeland Krog Naturkart Notat 2009-1:1-7.

2004

Wergeland Krog, O.M. 2004. [Rødlistearter i Enningdalselvas nedbørsfelt. Kartlegging og systematisering av funn av rødlistede ferskvannsarter i Enningdalselvas nedbørsfelt](#).

Wergeland Krog Naturkart Rapport 2004-3: 1-11 + Vedl.

2002.07.17

Prosjekt 10008 [Nytt fengsel i Østfold Torpum, Halden kommune Konsekvensutredning Biologisk mangfold og vilt](#)

2022.10.24

[Oversikt over Naturkartlegging – av Halden kommune](#) [nettside av Halden kommune]

[Hvor ligger oversiktere over andre kartlegginger feks arkeologi? Helse? Forurensing?]

Kart og kommunal oversikt

Kommunekart - søkbart

<https://kommunekart.com/klient/halden/pluss>

- Be om 'kartlag' øverst i venstre hjørne for å få frem søkemeny på høyre side

- Velg for eksempel 'Kommuneplan_2023_2035_publikum'

<https://areaplaner.no> (sentrumsplan for Halden)

Økologiske grunnkart

<https://okologiskegrunnkart.artsdatabanken.no/>

Regjeringen har satt i gang et kunnskapsløft for natur. Innsatsen skal økes for å innhente og samle god stedfestet kunnskap om natur- og landskapstyper, arter og miljøvariabler. Dataene samles i et økologisk grunnkart for Norge. Det gir oss et viktig kunnskapsgrunnlag for å forvalte arealene våre. Kunnskapsløftet er en oppfølging av stortingsmeldingen som heter Natur for livet.

Satsingen er tredelt:

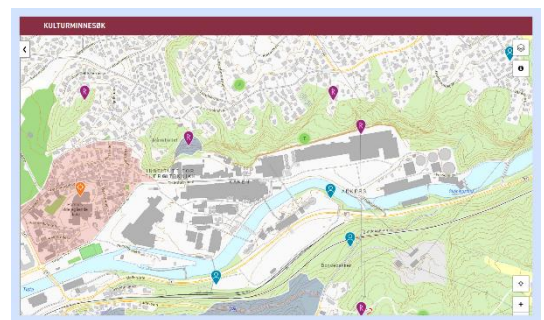
- utvikle en kartportal til grunnkartene
- økt kartlegging av natur og bygge opp kunnskap
- samordne, kartlegge og gjøre tilgjengelig kart på en bedre måte
-

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/naturkartlegging/okologisk-grunnkart/>

Kulturminnesøk

<https://www.kulturminnesok.no/kart/?q=halden&am-county=&loken=location&am-lok=&am-lokdating=&am-lokconservation=&am-enk=&am-enkdating=&am-enkconservation=&bm-county=&bm-municipality=&cp=1&bounds=59.13097319188206,11.39108419418335,59.12150376043488,11.422412395477295&zoom=16&id=>

Riksantikvaren sin database inneholdt tusenvis av kulturminne, alt fra arkeologiske kulturminne til vedtaksfreda bygg. På Kulturminnesøk kan du søkje etter kulturminne der du bur eller i andre fylker, søkje etter enkeltemne eller utforske direkte i kart. Løysinga baserer seg på data frå Riksantikvaren sin database Askeladden, samt bidrag frå privatpersonar, historielag, frivillige foreiningar og lag, samt andre interesserte.

– Kulturminnesøk er heile Noreg sin database for kulturminne, kulturmiljø og landskap. Her kan du enkelt finne fram til kulturminne der du bur eller reiser, seier riksantikvar Hanna Geiran.

<https://riksantikvaren.no/siste-nytt/pressemeldinger/riksantikvaren-lanserer-nytt-kulturminnesok/>

Gule sider (kan vise **klare bilder** og eiendomsgrenser)

<https://kart.gulesider.no/?c=59.129889,11.427455&z=16&l=aerial&q=;10000432825;geo>

Kartverket.no

<https://seeiendom.kartverket.no/>

Norgeskart.no

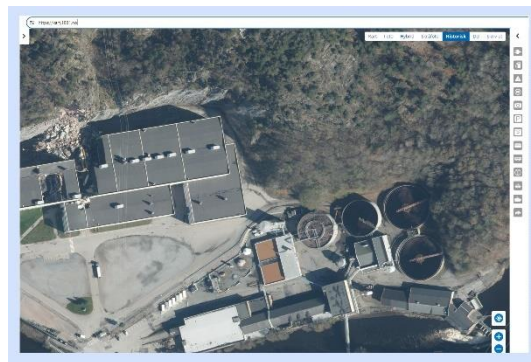
<https://www.norgeskart.no/#!?project=norgeskart&layers=1003&zoom=16&lat=6559806.95&lon=294551.61&markerLat=6559938.106525089&markerLon=294600.8643873315&p=Seeiendom&showSelection=false&sok=Grimsr%C3%B8dh%C3%B8gda>

1881

<https://kart.1881.no/>

Velg utsnitt – velg historisk – velg årstall

2010

[Temakart viktige kulturlandskap](#) (PDF, 524 kB) [Uleselig for publikum på nett pga lav oppløsning]

- eiendommer

<https://norgeskart.no/#!?project=seeiendom&zoom=14&lat=6559660.32&lon=294608.18&markerLat=6559679.400084483&markerLon=294702.2387408377&panel=Seeiendom&showSelection=true&p=Stedsnavn&layers=1002,1013,1014,1015&sok=Tistedalsveien>

66/431

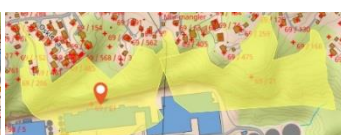
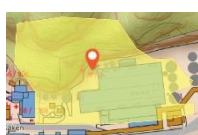
66/364

98/5

69/21

69/2

<https://seeiendom.kartverket.no/eiendom/3101/69/2/0/0>

Våkemark vel ?

69/59 ??

«Sjekk hva som er tinglyst

Du kan selv slå opp i grunnboken hvis du ønsker å se hva som er tinglyst på en eiendom eller en borettslagsandel. Dette gjør du ved å logge inn på [Se Eiendom](#).

Historiske opplysninger fra grunnboken

Hvis du vil vite hva som tidligere har vært tinglyst på en eiendom, kan du bestille en historisk grunnboksutskrift eller en kopi av den gamle grunnboken.

Dokumenter som ikke kan bestilles

Kartverket har kopier av de fleste dokumenter som er tinglyst, men ikke alle. Her finner du en oversikt over de dokumenttypene som ikke kan bestilles fra Kartverkets arkiv.»

Kopi av dokumenter som er tinglyst før 1951 bestiller du hos **Digitalarkivet**

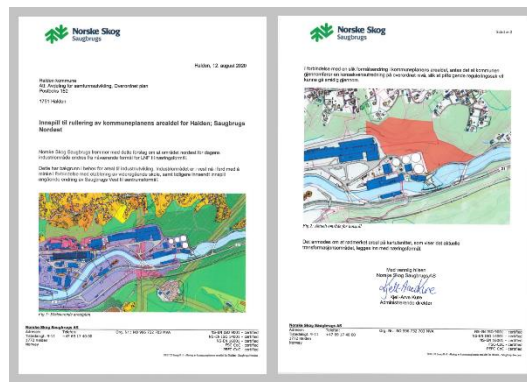
Digitalarkivet <https://www.digitalarkivet.no/>

Innspill til Arealplan 2023-2050

2020.08.12

[Innspill til rullering av kommuneplanens arealdel for Halden:](#)
[Saugbrugs Nordøst](#) brev til Halden kommune fra [Norske skog](#)
[Saugbrugs](#)

Se sak [2020/414](#) i postjournal journalpost 77

Offentlige planer – under arbeide med [Arealplan 2023-2050](#)

[Halden kommune - Kommuneplanens arealdel](#)
[Planbeskrivelse - 16. februar 2023](#)

«§9.1.8

b) Nytt andre avsnitt legges til: Det skal utarbeides reguleringsplan med konsekvensutredning for nye tiltak på dette arealet. **I det videre planarbeidet skal interessene knyttet til blant annet edelløvskogen, rødlistearter, landskap, friluftsinnteresser og tilgrensede boligområder utredes og vurderes.» (s. 7** under «Endringer i bestemmelser etter første og andre gangs høring.»)

"**Protokolltilførsel** fra Simen Paulsen (MDG) på vegne av Rødt og MDG:

Vi er av den klare oppfatning av at fordelene med arealplanforslaget er vesentlig større enn ulempene. Samtidig er det noen forhold vi er sterkt imot. Naturkrisen er like alvorlig som klimakrisen. Med dette som bakteppe er det et mål å bygge ned minst mulig natur. I tillegg er det viktig å bevare truede og/eller sjeldne naturtyper. Derfor har vi ment og mener fortsatt at Bøkeskogen ved Tista B6 og Brekkerød 3 B40 bør bevares.

Da AP og SP ønsket å legge inn Ulvås, B15, som nytt område da arealplanen skulle ut på 2. gangs høring sa vi tydelig ifra om at dette ikke kommer til å gå gjennom, men bare ende opp med å utsette sluttbehandling av ny arealplan. Vi ble ikke lyttet til, og sluttbehandling har blitt utsatt med 6 nye måneder. Dette har rammet næringslivet, innbyggerne og administrasjonen. Statsforvalteren var også tydelig i sin tale under sitt Halden-besøk, og vi i De Grønne forsto Statsforvalteren slik at innspillet ble sett på som useriøst og uprofesjonelt. Hun viste blant annet til det lovfestede målet om at vi må ha en arealbruk som reduserer behovet for bil, og at Statsforvalteren har vært tydelig på at det ikke er mer å gå på i arealbruk. Derfor er vi tydelige på at å sette Ulvås som hvitt felt bare vil medføre økt byråkrati, uten at resultatet blir annerledes. " (**s. 13**)

«7.10 Konsekvensutredning

Som vedlegg til planbeskrivelsen følger en konsekvensutredning av planforslaget (se **vedlegg x**). Utredningen er laget iht. planprogrammet, vedtatt i kommunestyret 01.11.18. Utredningen viser hvilke viktige miljø- og samfunnsinteresser som berøres av de foreslåtte tiltakene. Den beskriver virkningene på disse verdiene for alle nye områder for utbygging og ved vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder. Både justeringer av arealbruksgrenser, det enkelte utbyggingsforslag, samlet virkning av hvert arealformål og samlet virkning av hvert utredningsteam er vurdert.

Kap. 3.1 i konsekvensutredningen gir en vurdering av planforslagets samlede virkninger for miljø- og samfunnstema. Under følger en kort oppsummering for enkelte av temaene:

Naturmangfold

Samlet sett påvirker de nye byggeområdene i liten grad naturområder med spesielle verdier. Områdene med størst konflikt mht. naturverdier er Saugbrugs nordøst (BN6). En utbygging ved Saugbrugs (BN6) vil gi inngrep i edellauvskogsområdet i Tistadalen.

Det er tatt inn ulike bestemmelser som i større grad enn tidligere skal ivareta naturmangfold og grøntområder i byområdet, blant annet at store karakteristiske trær bør bevares og at sammenhengende grøntdrag skal ivaretas og styrkes. Videre er det gitt egen bestemmelse om at utvalgte og viktige naturtyper gis særskilte hensyn ved planlegging og lokalisering av tiltak.

Friluftsliv og grønnstruktur

Et fåtall av de nye utbyggingsområdene berører områder kartlagt som viktige eller svært viktige friluftsområder, og samlet sett vurderes konsekvensene for friluftsinnteresser- og grønnstruktur å være små. Unntak fra dette er Saugbrugs nordøst (BN6).

Kulturminner, kulturmiljø, kulturlandskap.

Samlet sett vurderes de nye byggeområdene i liten grad å gi negative konsekvenser for kulturminner, kulturmiljø eller kulturlandskap. Det er laget bestemmelser som skal sikre viktig kulturmiljø ved fortetting.

Jordvern

Nye utbyggingsarealer berører totalt 43 daa dyrka mark og 56 daa dyrkbar mark. Noen områder som i kommuneplan 2011 lå som byggeområder er omgjort til LNF-formål eller grønnstruktur. Med tilbakeføringen tar man ut områder som omfatter 254 daa dyrket mark og 61 daa dyrkbar mark og som var planlagt nedbygd. Totalt øker sikret dyrket og dyrkbar mark med 315 daa sett i forhold til gjeldende plan.

Folkehelse

Alle de nye utbyggingsområdene vurderes å ha potensiale til å bli gode bomiljøer i seg selv, men fremmer pga. sin lokalisering i ulik grad folkehelse ved naturlig gange i dagliglivet. De fleste områdene ligger innenfor akseptabel gangavstand til skole. Dette er imidlertid ikke tilfelle for området Svalerødmyra (B14) i Sponvika. For flere av områdene er det noe lang avstand til lokalbutikk/annen tjenesteyting.

Alle områdene har lekeplasser/ lekeområder og nærturterreng i gangavstand, eller planbestemmelsene sikrer etablering av nye lekeplasser ved behov. Lekeplasser fungerer også som sosial møteplass for foreldre og barn og har en viktig funksjon som nettverksbygger. Nye boligområder har ikke kjent luftforurensnings- eller grunnforurensnings-problematikk som kan føre til helseskade. Noen områder ligger delvis i gul støysone langs vei eller ved næringsbebyggelse. Støyforholdene må utredes nærmere og kan legge restriksjoner på f.eks. plassering av bebyggelse. God tilgang til nærfriluftsområder er også et viktig folkehelsetiltak. Påvirkning på friluftslivsinteresser framgår av avsnittet om friluftsliv og grønnstruktur ovenfor. En styrking av områdesenterne vil også bidra til flere møtepunkter og enklere tilgang til nødvendig service i hverdagen.»(s. 47-48)

Kommuneplanens arealdel 2023-2035 Planbestemmelser

- Vedtatt av kommunestyret 16.2.2023 (PS 18/2023)

"a) Saugbrugs nord-øst (BN6)⁸

Området kan benyttes til utvidelse av næringsvirksomhet som er direkte knyttet til og avhengig av den eksisterende industrivirksomhet ved Saugbrugs.

Det skal utarbeides reguleringsplan med konsekvensutredning for nye tiltak på dette arealet.

I det videre planarbeidet skal interessene knyttet til blant annet edelløvslogen,

rødlistearter, landskap, friluftsinnteresser og tilgrensede boligområder utredes og vurderes." ([s. 29](#) i arealplanen) "8 - Jf. brev av [11.2.2022](#) fra Halden kommune, brev av [22.6.2022](#) fra Statsforvalteren og Viken fylkeskommunes vedtak av 3.6.2022 ([sak 141/2022](#))" (fotnote [s. 29](#) i arealplanen)

[Kommentar med kilder brev og vedtak i avsnittet over:

brev av [11.2.2022](#) fra Halden kommune [kan være datert 14.02.2022 i postliste]

= [Vurderinger angående næringsareal BN6, kommuneplanens arealdel](#) (se neste side)

= [BN6_1 Vurderinger ang BN6 Saugbrugs nordøst utkast 11.2.22](#) i sakspapirer til kommunestyremøte 16.02.2023

brev av [22.6.2022](#) fra Statsforvalteren og Viken fylkeskommune

= [Statsforvalteren trekker innsigelsen til næringsområdet BN6](#) [dokument]

= BN6_3 Halden - Kommuneplanens arealdel - Statsforvalteren trekker innsigelsen til næringsområdet BN6 i sakspapirer til kommunestyremøte 16.02.2023

vedtak av 3.6.2022 ([sak 141/2022](#))

= [Fylkesrådets behandling av sak 141/2022 i møte den 03.06.2022](#)

= [BN6_2 Sakspapirer Politisk behandling av meklingsresultat for kommuneplanens arealdel \(KPA\) Halden kommune](#) i sakspapirer til kommunestyremøte 16.02.2023]

Vurderinger angående næringsareal BN6, kommuneplanens arealdel

= [BN6_1 Vurderinger ang BN6 Saugbrugs nordøst utkast 11.2.22](#) i sakspapirer til kommunestyremøte 16.02.2023

«25.3.2021 la Halden kommune planforslag for kommuneplanens arealdel til høring og offentlig ettersyn. Statsforvalter og Viken fylkeskommune ga innsigelse til blant annet næringsareal BN6, Saugbrugs nordøst. I meklings 26.1.2021 ble det enighet om at Halden kommune skal utarbeide et grunnlag som begrunner avveieningen ifht. vernebehovene for dette arealet. Dette dokumentet dokumenterer vurderingene Halden kommune har gjort» (dokumentets [forside](#))

«Dette dokumentet er utarbeidet for å belyse de ulike verdiene og **avveiene rundt næringsarealet**, som et grunnlag og svar på det som etterspørres i konklusjon fra meklings. ([s. 6](#))»

Andre planer for området

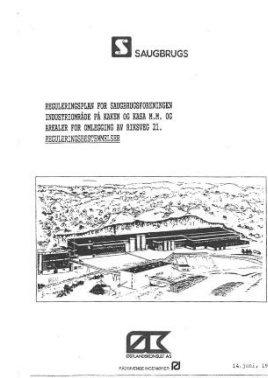
1989.06.14

[Reguleringsplan for Saugbrugsforeningen industriområde på Kaken og Kasa](#) m.m.

og arealer for omlegging av riksvei 21. Reguleringsbestemmelser

Fornminner § 35. Området er avsatt omkring fornminner som i henhold til lov om kulturminner av 9.6.1978 er fredet. Fredningen gjelder selve fornminnet og et område innen en avstand av 5 m. fra fornminnets synlige ytterkant. Innenfor området tillates ikke oppført bygg eller anlegg eller satt i verk tiltak uten etter samtykke av vedkommende myndighet. Spesialområdene 8 og 9 avmerkes på tilstrekkelig måte i anleggsperioden, slik at ferdsel med tungt anleggsmaskineri unngås. I utgravingsperioden må trær i fornminneområdet fjernes.

Mangler kart?

Møter og saksdokument

Vi har innsyn i dokument med grønn merking

Kommunale møter er møter i Styringsgruppe arealplan, formannskap [flere?] Møter i fylket [Viken / Østfold]
– Møter hos Statsforvalteren [flere?]

- Styringsgruppe arealplan

-2. januar 2020 - 25. august 2021

Arealplangruppa Møter og sakspapirer

Møtereferater fra oppstart kommuneplanrulleringen fram til 5 februar 2019. ??? (mangler fra før 2. januar 2020)

<https://www.halden.kommune.no/vil-du-vare-med-a-pavirke/politikk-og-demokrati/styringsgrupper/styringsgruppa-for-arealplanen/>

Møter 2. januar 2020, 8. januar 2020, 4. mars 2020, 7. mai 2020, 18. mai 2020, 10. juni 2020, 18. august 2020

27. august 2020 kl. 16.00 – 21.00 - styringsgruppa for kommuneplanens arealdel

«Innspill fra Norske skog på utvidelse av næringsareal ble lagt frem og diskutert. Styringsgruppen ønsker møte med Norske Skog og NND for å få informasjon om fremtidige behov for arealer i området. Eget møte settes 7. september der disse inviteres inn. KU er påbegynt for innspilt areal.»

«Neste møte 7. september kl 16 – 18.30. Møte med Norske skog og NND»

7. september 2020 kl. 16.00 – 18.30 styringsgruppa for kommuneplanens arealdel

Norske skog kommer 16.15 og NND kommer 17.15

Referat:

«Sak 75/2020

16.15. Møte med Norske skog.

Norske skog har kommet med innspill på utvidelse av næringsareal. Innspillet omfatter omdisponering av et ca. 50 daa areal øst for dagens industriområde på Saugbrugs. Norske skog redegjorde for dagens drift og framtidig behov. Hensikten med innspillet er å ha tilstrekkelig areal klart for framtidig industriell videreutvikling av trefiberproduksjon ved Saugbrugs. Det forventes en økt etterspørsel etter flere trefiberprodukter i framtiden. Dersom Saugbrugs skal bestå og kunne vokse i framtiden er det viktig å ha areal klart for videre industriutvikling. KU er påbegynt for innspilt areal.»

Videre møtedatoer: 10. september 2020,

16. september 2020, 7. oktober 2020, 14. oktober 2020, 28. oktober 2020, 4. november 2020, 11.

novembre 2020, 18. november 2020, 2. desember 2020, 26. og 27. januar 2021, 2. februar 2021, 16.

februar 2021, 1. mars 2021, 15. mars 2021,

25. august 2021

Sak 176/2021 Gjennomgang av innsigelser og innspill som har kommet til høring av planforslaget til ny kommuneplan

Sak 177/2021 Kommunedirektøren orienterer om videre framdrift og saksbehandling

Sak 178/2021 Eventuelt

Merknader til planforslaget:

Off Organer uttalelse til planen

Viken fylkeskommune innsigelse BN6

Innsigelse «Næringsområde BN6 Saugbrugs nordøst (54 daa). Viken fylkeskommune fremmer innsigelse til endring fra grønnsstruktur til industri, begrunnet i retningslinje 1.2.1 Fortetting og transformasjon i eldre bolig- og næringsområder. Utbygging av industri vil kreve betydelige terrenginngrep i et område som ligger innenfor hensynssone landskap H550 i gjeldende kommuneplan. I fylkesplan for Østfold er området definert som et verdifullt kulturlandskap og området inneholder en viktig naturtype (F13) - Tistedal edelløvskog av nasjonal verdi. Viken fylkeskommune anerkjenner betydningen av næring og arbeidsplasser, og Saugbrugs rolle som hjørnesteinsbedrift i Halden. Fylkeskommunen skal vekte flere kryssende samfunnshensyn, som næringsutvikling og verdiskaping, miljø og kulturminneverdier. Dette er krevende avveininger. Fylkeskommunen mener at hensynet til industri- og næringsutvikling ikke er godt nok belyst for at de skal kunne veie tyngre enn hensynene til naturmangfold, kulturmiljø og kulturlandskap, friluftsliv og grønnsstruktur. Fylkeskommunen mener det er vesentlig at kommunen i tett samarbeid med fylkeskommunen kan komme fram til gode løsninger for framtiden»

Statsforvalteren for Oslo og Viken: «Innsigelser til følgende foreslåtte utbyggingsområder: - Innspillene B7, B10 og B12 Hovsveien - Innspill B14 Svalerødmyra - Innspill BN6 Saugbrugs nordøst»

Miljøorganisasjoners uttalelse til planen

Naturvernforbundet Østfold: «Ber om at Bøkeskogen ved Tista B6 tas ut som framtidig industriområde på grunn av høy biologisk verdi og nasjonal naturverdi. Området ligger innenfor hensynssone landskap i gjeldende plan.»

Forum for natur og friluftsliv i Østfold: «Viser til FN-s bærekraftsmål og modell som viser at planetens bæreevne må ligge til grunn for behov og prioriteringer. Bra at bynære stier prioriteres.

Støtter naturvernforbundets uttalelse om vern av bøkeskogen ved Saugbrugs framfor nedbygging til industri.

Ved regulering av Rødhella småbåtanlegg må allmenhetens tilgang sikres.

Er opptatt av bærekraftig arealbruk, og mener arealnøytralitet er eneste måte å stoppe naturmangfoldtap. Større sammenhengende naturområder bør bevares, og blågrønne struktur nær der folk bor er viktig for trivsel, fysisk aktivitet og klimaendringer som styrtregn. Framtidig konsekvensutredning Tobroåsen må vurdere ulemper for natur.

Kantsoner ved vannmiljø er viktig for artsmangfold, insekter, fisk, fugl, og for å forhindre erosjon. Regional plan for vannforvaltning har vært på høring fram til 31 mai.

Småbåthavner og masseuttak må reguleres slik at vannets miljøtilstand ikke blir dårligere, så kommunen oppfyller miljømålene i vannforskriften.

Byggegrense mot sjø og vassdrag må holdes slik at biologisk mangfold og fri ferdsel sikres.»

Naturvernforbundet Halden : «Arealplanutkastet tar for lite hensyn til biologisk mangfold, rapporter av Krog samt oppfølger av Eriksen og Nordbakke er ikke tatt tilstrekkelig med i vurderingene.

Det er synd at administrasjonen anbefaler å utelate H560 om ivaretagelse av naturmangfold.

Påpeker det store inngrepet Saugbrugs ønsker å gjøre i edelløvs-kogen.»

«B6 Saugbrugs: Mange undersøkelser påpeker verdiene. Forslaget er uakseptabelt. Saugbrugs har store ledige arealer. Mener bøkeskogen må få endelig vern.»

Private uttalelser:

Marita Nøvik: «Motsetter seg at Norske skog får mulighet til å utvide sitt område BN6. Vil at det skal opprettholdes som LNF.»

Morten Paulsen: «Motsetter seg at Norske skog får mulighet til å utvide sitt område BN6. Vil at det skal opprettholdes som LNF.»

Bøkeveien og midtre Refneveien velforening: «Ser mangel på helhetlig planlegging av grøntområder i byen, viser til mangel på utredninger for Tyska og Hollenderen, Bøkeskogen og Sauøya. Er opptatt av:

verdien av fri- og grøntområder nær sentrum, med ulike kvaliteter, utsikt og horisont, identitet og kultur, naturens egenverdi, rekreasjon, turområde, barn, unge og eldres tilgang til natur og tilgjengelighet.

En eventuell nedbygging av fri- og grøntområder får konsekvenser for friluftsliv og helse, natur og mangfold, identitet og iltørighet, nabolag, turisme og omdømme utad.

Peker på manglende utredning av natur og mangfold, helse og trivsel, miljø.

Ønsker fortetting av selve byen, naturlig boligvekst, grønn naturnær by, bevaring av strandsone, la friområdene Tyska, Hollenderen, Sauøya og Bøkeskogen stå.

Vesentlige endringer skal være demokratiske prosesser.»

Marit Eriksen: «Ber om at arealplanen legger mere vekt på hensynet til bevaring og positiv utvikling av biologisk mangfold og økosystemtjenester. Har innspill på at dette bør ivaretas på flg områder: Bøkeskogen i Tistadalen, Tyska og Hollenderen, verne øyer og holmer nær byen, forvalte kulturlandskapet på en bedre måte.»

Fortidsminneforeningen - Halden lokallag. Borgerinitiativet Stans utbyggingen av Tyska og Hollenderen i Halden!. Borgerinitiativet La bøkeskogen mellom Skonningsfoss og Våkemark level: «Felles innspill på vegne av utbyggingstruede sentrumsnære grøntområder.

Peker på at tap av byens nære grøntområder vil gi alvorlige konsekvenser for folkehelse og artsmangfold.

I tillegg vil boligutbyggingsplaner nedenfor Rød herregård har stor påvirkning på kulturmiljøet Rød herregård og Haldens visuelle profil. Det har ført til en omfattende uttalelse som berører overordnede planer, nasjonale og regionale føringer.

Peker på at arealdelen bryter med kommuneplanens egne føringer. Byutvikling må sees under ett og beslutninger tas på helhetlig grunnlag, ikke stykkevis og delt. Gå for byfortetting som strategi, men bevar de sentrumsnære grøntområdene.»

Planarbeidet fram til planvedtak 2023

<https://www.halden.kommune.no/tjenester/sentraladministrasjon/planer/kommuneplan-areal-og-samfunnsdel/kommuneplanens-arealdel-2023-2050/planarbeidet-fram-til-planvedtak-2023/>

2018.06.21

Møte i Styringsgruppa for kommunalplanens arealdel

Arkivsak **2015/1425-73** Styringsgruppa for kommuneplanens arealdel - mandat. – Saksbehandler Espen Sørås

[Saksprotokoll i kommunestyremøte 21. juni 2018](#)

«

Mandat Styringsgruppa for kommuneplanens arealdel: [...]

Styringsgruppens medlemmer:

Terje Lie, H, Gerd Berit Odberg, KrF, Geir H. Sandsmark, V, Kirsti Brække Myrli, Ap og Øivind Holt, MDG.

Styringsgruppens leder: Terje Lie

Varamedlemmer:

Fredrik Holm, H, Anne Kari Holm, Sp og Helge Bergseth Bangsmoen, Ap»

Etter 7. september 2020 og før 22. februar 2021. = ??????

Styringsgruppa for arealplanen [før 22. februar 2021]

«Forslaget fra Norske Skog Saugbrugs har blitt behandlet i styringsgruppa for arealplanen.

Der ble det et **enstemmig vedtak** om å legge området inn i planforslaget.

Styringsgruppa består av Øivind Holt (MDG), Gunn Mona Ekornes (SV), Helge Bergseth Bangsmoen (Ap), Ragnhild Løchen (H) og Håvard Tafjord (H).

– Vi gir Saugbrugs en mulighet til å sette i gang en prosess. Det betyr at det må utarbeides en konsekvensutredning og planen må godkjennes av regionale planmyndigheter før de eventuelt får sette i gang, sier Holt.

Administrasjonen i kommunen har fått oppdraget med å komme med forslag til bestemmelser for området.» ([Arealplan-politikerne mener at Saugbrugs bør få bygge ned bøkeskogen](#) – av Trine Høistad i Halden arbeiderblad 22. februar 2021)

- Andre kommunale møter

2018.11.01

Kommunestyremøte 1. november 2018

Vedlegg x skal ha blitt vedtatt i kommunestyret 01.11.18

Let etter møtet i søket her: [Søk på saksbehandler i saken i perioden 31.12.15 – 13.12.19](#)

2021.03.25

Formannskapet 25.mars.2021

[se dokument som ligger ute [her](#) under sak hos NVE Saksnr. 2021/7340 dokument 1 datert 12.april 2021]

- Møtereferat

- Samlet KU Rev 06.04.21 etter formannskapets vedtak av 25.03.21

Se hele møtet i kommunetv: <https://halden.kommunetv.no/archive/13>

Direkte til Kommuneplanens arealdel - høringsutkast Del 1 <https://halden.kommunetv.no/archive/13?caseId=245> [innledning v. Espen Sørås]

Direkte til Kommuneplanens arealdel - høringsutkast Del 2 <https://halden.kommunetv.no/archive/13?caseId=238>

Direkte til Kommuneplanens arealdel - høringsutkast Del 3 <https://halden.kommunetv.no/archive/13?caseId=242>

PS 2021/44 Kommuneplanens arealdel – høringsutkast

«**Fridtjof Dahlen (SV)** fremmet forslag til vedtak:

1. Utkast til kommuneplan for Halden, arealdelen 2021 – 2033, legges ut på høring og offentlig ettersyn fram til og med 3.juni 2021 med følgende endring: Feltnavn i plankart – B15, områdenavn **Sauøya**, arealformål – boligbebyggelse, **tas ut av planen**. [...]

Erling Rennemo-Melsom (R) fremmet forslag til vedtak:

1. Utkast til kommuneplan for Halden, arealdelen 2021 – 2033, legges ut på høring med følgende endringer;

a) Feltnavn i plankart – B15, områdenavn Sauøya, arealformål – boligbebyggelse, tas ut av planen.

b) Feltnavn i plankartet B8, områdenavn Hollenderen – arealformål boligbebyggelse, tas ut av planen.

c) Feltnavn i plankartet BN6, områdenavn Saubrgs nordøst, **Bøkeskogen tas ut av planen**. [...]

Johan Johansen (MDG) ba om en **protokolltilførsel**:

MDG stiller seg kritisk til konklusjonen om å omregulere Saugbrugs nordøst (BN6) til industri. Det kommer tydelig frem i administrasjonen vurdering at dette området har verdier som skal ivaretas om vi skal følge naturmangfoldsloven. Dette området har også betydning som sentrumsnært grøntområdet med verdi for folkehelsen.

Ved å bygge ned Saugbrugs nordøst til industri hindrer vi kommunen i å nå flere av målene i planperioden, blant annet klima, bærekraftig utvikling, gode levekår, høy livskvalitet, omstilling og innovative løsninger. »

2023.02.16

Kommunestyremøte 16.02.2023 [i kommunens Elements Publikum - gå til PS 18/2023]

Se [hele møtet på Halden kommuneTV](#)

PS 18/2023: Avsluttende behandling av kommuneplanens arealdel 2023-2035 – kommunestyrets behandling

Saksbehandler: Espen Sørås

Se sak **PS 18/2023 på Halden kommuneTV** <https://halden.kommunetv.no/archive/13?caseId=3696>

«Av de nye innspillsområdene er naturtypelokaliteten ved **arealet Saugbrugs nordøst (BN6)** vurdert å være av **nasjonal verneverdi (A)**, og er en av de mest verneverdige edellauvskoger i Østfold.

I de ovennevnte områdene er det risiko for at det oppstår en irreversibel skade ved nedbygging av hele eller deler av naturtypene som følge av arealdisponeringer i planforslaget. Det er viktig at man i regulerings-plansammenheng sikrer at mest mulig av de viktige biotopene kan bevares.» (s. 23 i hoveddokument)

Utvalg av sakspapirer:

[Hoveddokument](#) - Avsluttende behandling av kommuneplanens arealdel 2023 - 2035 - kommunestyrets behandling [[legger inn direkte link her](#)]

«Møte 16.02.2023 ... Avsluttende behandling av kommuneplanens arealdel 2023 - 2035 - kommunestyrets behandling»

«Kommuneplanens arealdel 2023 – 2035 utlagt til 1. gangs høring 25. mars 2021 og 2. gangs høring 25. august 2022, med tilhørende plankart, bestemmelser og retningslinjer egengodkjennes med følgende endringer som følger av formannskapets behandling etter 1. og 2. gangs høringer, jfr. Lov om planlegging og byggesaksbehandling av 2008 § 11-15 og § 11-16.»

Vedlegg 1 Vurdering av høringsinnspill

[= innsigelser fra **sak 2020/4 14-448** - søk på BN6 gir 27 treff – gode [linker videre](#) til postliste]

«I formannskapet vedtak 25.03.2021 ble kommuneplanens arealdel lagt til høring og offentlig ettersyn. I dette dokumentet er det lenker til innspillene. Innspillene er kort gjengitt og administrativt vurdert, inkludert anbefaling og konsekvenser for plan.»

BN6 1 Vurderinger ang BN6 Saugbrugs nordøst utkast 11.2.22

[[legger inn direkte link her](#)]

«25.3.2021 la Halden kommune planforslag for kommuneplanens arealdel til høring og offentlig ettersyn. Statsforvalter og Viken fylkeskommune ga innsigelse til blant annet næringsareal BN6, Saugbrugs nordøst. I mekling 26.1.2021 ble det enighet om at Halden kommune skal utarbeide et grunnlag som begrunner avveien ifht. vernebehovene for dette arealet. Dette dokumentet dokumenterer vurderingene Halden kommune har gjort» (fra forsiden av dokumentet)

«Dette dokumentet er utarbeidet for å belyse de ulike verdiene og **avveiene rundt næringsarealet**, som et grunnlag og svar på det som etterspørres i konklusjon fra meklinga. (s. 6)»

BN6 2 Saksprotokoll Politisk behandling av meklingsresultat for kommuneplanens arealdel (KPA) Halden kommune

[[direkte link](#)]

[= PS 141/2022 Fylkesrådets forslag til vedtak - **Fylkesrådets** behandling av **sak 141/2022 i møte den 03.06.2022**]

BN6 3 Halden - Kommuneplanens arealdel - Statsforvalteren trekker innsigelsen til næringsområdet BN6

[[direkte link](#)]

Brev av 22.06.2022 fra Statsforvalteren til Halden kommune

Fra s 23 i Hoveddokument:

«Av de nye innspillsområdene er naturtypelokaliteten ved arealet Saugbrugs nordøst (BN6) vurdert å være av nasjonal verneverdi (A), og er en av de mest verneverdige edelløvs-skoger i Østfold.

I de ovennevnte områdene er det risiko for at det oppstår en irreversibel skade ved nedbygging av hele eller deler av naturtypene som følge av arealdisponeringer i planforslaget. Det er viktig at man i reguleringsplansammenheng sikrer at mest mulig av de viktige biotopene kan bevares.»

2024.02.08

Kommunestyremøte 8.02.2024

Med behandling av Borgerinitiativet i kommunestyret 8. februar 2024

[Direktet til [sak 14, i HaldenkommuneTV](#)]

[Sakspapirer i [kommunens Elements Publikum](#)]

- Møteinnkalling = [Saksliste for møtet](#) https://skogen.bokstedet.no/innsyn_bokskogen/2024_02_08_moteinnkalling.pdf

- [Sakspapir i sak 14](#)

[Se [hele møtet i HaldenkommuneTV](#), [hele møtet på Facebook](#), sak 14 er 2:34:12 inn i møtet]

Forslag fra MGD:

«Halden kommunestyre ønsker å ta vare på Bøkeskogen. For å sikre Bøkeskogen og den sammenhengende edelløvs-skogen langs Tista, bør derfor området vernes. Administrasjonen bes derfor begynne prosessen med å endre arealformålet fra næringsvirksomhet til grøntstruktur for den delen av Bøkeskogen som eies av Saugbrugs.

Kommunen oppfordre eierne av Bøkeskogen og edelløvs-skogen langs Tista, til å fortsette prosessen med frivillig vern.»

Forslaget ble nedstemt i kommunestyret mot stemmene til Miljøpartiet, Rødt og SV, til sammen 6 stemmer.

Bakgrunn for forslaget I:

Vi lever jo i en naturkrise, påpeker i hvert fall FN, for de som hører på de. Vi har jo en klimakrise, som de samme påpeker [...] Og den ene forsterker den andre, og det gjør ikke saken noe bedre.

Vi har vært gjennom noen masseutryddelser gjennom historien. Sånnt noe skjer fra tid til annen og vi er faktisk nå som mennesker, for første gang på 50 eller 70 millioner år, en ny masseutryddelse som det er vi som står ansvarlig for. Og for å tenke på sitt eget ettermæle, at jeg levde i en tid hvor vi visste, og bidro til det. Det er liksom litt av en fortelling å fortelle til barnebarn da i fremtiden.

Og hva er det da man kan gjøre?

For Halden sin del så er noe av det minste vi kan gjøre er å bidra til at vi tar vare på de naturtypene vi har som har en særskilt verdi. Der er jo Bøkeskogen og den sammenhengende edelløvs-skogen langs Tista – den er jo i en særstilling. [...]

Bakgrunn II - Om frivillig vern:

«Proessen med frivillig vern hadde jo egentlig kommet veldig langt. Vi trodde vel egentlig at den skulle, mer eller mindre bli avklart med alle eiere i det i Saugbrugs ønsket å endre arealformål knytta til sin del. Og det har stoppa hele prosessen.»

Per Egil Evensen Pensjonistpartiet om **dommedagsprofetier**:

«Det er bare en sak jeg vil si, at den dommedagsprofetien som dere i miljøpartiet kommer med hele tiden, den må dere slutte med. Eller så vil dere ikke være her i neste periode.

Det er ingen som er med på den dommedagsprofetien, at denne kloden går adundas. Han gjør ikke det. Det kan bli ille av veldig mange årsaker.

Men han går ikke adundas.

Og heldigvis er det ikke lemmenår hvert år.»

Nils Sagstuen om hvor mange trær som skal hogges ned:

"Jeg kjenner på at det er veldig flott med denne Bøkeskogen. Det tror jeg vi kanskje er enige om alle. Så er det det med Saugbrugs da. Det er jo veldig flott å ha en sånn bedrift og med så mange arbeidsplasser. Og det meste som er sagt er nok så og si opp mot det vi mener her. Vi mener da å støtte innstillingen.

Men det er jo også sånn kanskje at det er vel ikke hele området Saugbrugs..., de skal jo ikke hogge ned alle trær i området. Jeg vet ikke hvor mye av dette arealet da som Saugbrugs da har behov for. Det føler jeg da ikke har kommet helt frem.

Men det er et hensyn begge veier her. Jeg synes det er en vanskelig sak, men vi har da falt ned på det ene forslaget."

- Fylkesråd - Møter og saksdokument

Vi har innsyn i dokument med grønn markering

Fylkesrådet 3. juni 2021

https://prod02.elementscloud.no/publikum/921693230_HIST-921693230-FRAAD/DmbMeeting/955

PS 142/2021:

Høringsuttalelse – Kommuneplanens arealdel 2021-2033 – Halden kommune

Vedlegg 1 Planbeskrivelse for KPA Halden 2021_2033 høringsutkast

Vedlegg 2 Planbestemmelser KAP Halden 2021-2033 høringsutkast

Vedlegg 3 Samlet konsekvensutredning KPA Halden 2021-2033

Vedlegg 4 Riksantikvarens uttalelse til høring og offentlig ettersyn av forslag til kommuneplanens arealdel 2021-2050

Vedlegg 5 Faglige råd til kommuneplanens arealdel i Halden 2021-2033

03.06.2021 Saksframlegg Saksnr.: 2021/32624 [ligger [ute](#)]

Utdrag:

«c) Næringsområde BN6 Saugbrugs nordøst (54 daa). Viken fylkeskommune fremmer innsigelse til endring fra grønnstruktur til industri, begrunnet i retningslinje 1.2.1 Fortetting og transformasjon i eldre bolig- og næringsområder. Utbygging av industri vil kreve betydelige terrenginngrep i et område som ligger innenfor hensynssone landskap H550 i gjeldende kommuneplan. I fylkesplan for Østfold er området definert som et verdifullt kulturlandskap og området inneholder en viktig naturtype (F13) – Tistedal edelløvskog av nasjonal verdi. Viken fylkeskommune anerkjenner betydningen av næring og arbeidsplasser, og Saugbrugs rolle som hjørnesteinsbedrift i Halden. Fylkeskommunen skal vekte flere kryssende samfunnshensyn, som næringsutvikling og verdiskaping, miljø og kulturminneverdier. Dette er krevende avveininger. Fylkeskommunen mener at hensynet til industri- og næringsutvikling ikke er godt nok belyst for at de skal kunne veie tyngre enn hensynene til naturmangfold, kulturmiljø og kulturlandskap, friluftsliv og grønnstruktur. Fylkeskommunen mener det er vesentlig at kommunen i tett samarbeid med fylkeskommunen kan komme fram til gode løsninger for fremtiden.»

03.06.2021 Fylkesrådet Saksprotokoll [ligger [ute](#)]

Utdrag:

«c)Næringsområde BN6 Saugbrugs nordøst (54 daa). Viken fylkeskommune fremmer innsigelse til endring fra grønnstruktur til industri, begrunnet i retningslinje 1.2.1 Fortetting og transformasjon i eldre bolig- og næringsområder. **Utbygging av industri vil kreve betydelige terrenginngrep i et område som ligger innenfor hensynssone landskap H550 i gjeldende kommuneplan.** I fylkesplan for Østfold er **området definert som et verdifullt kulturlandskap** og området inneholder en viktig **naturtype** (F13) - Tistedal edelløvskog av **nasjonal verdi**.

Viken fylkeskommune anerkjenner betydningen av næring og arbeidsplasser, og Saugbrugs rolle som hjørnesteinsbedrift i Halden. Fylkeskommunen skal vekte flere kryssende samfunnshensyn, som næringsutvikling og verdiskaping, miljø og kulturminneverdier. Dette er krevende avveininger. Fylkeskommunen mener at **hensynet til industri- og næringsutvikling ikke er godt nok belyst** for at de skal kunne veie tyngre enn hensynene til naturmangfold, kulturmiljø og kulturlandskap, friluftsliv og grønnstruktur. Fylkeskommunen mener det er vesentlig at kommunen i **tett samarbeid** med fylkeskommunen kan komme fram til gode løsninger for fremtiden»

Fylkesråd 3. juni 2022

https://prod02.elementscloud.no/publikum/921693230_HIST-921693230-FRAAD/DmbMeeting/1143

PS 141/2022:

Politisk behandling av meklingsresultat for kommuneplanens arealdel (KPA) Halden kommune

Vedlegg 1 Høringsuttalelse – **Kommuneplanens arealdel 2021-2033 – Halden kommune**

Vedlegg 2 **Protokoll meklings** av kommuneplanens arealdel Halden 7. januar 2022

Vedlegg 3 **Protokoll KPA** Halden 260122

Vedlegg 4 **Vedtak** Protokollutdrag Høringsuttalelse – Kommuneplanens arealdel 2021-2033 – Halden kommune

Vedlegg 5 -Vurderinger angående næringsareal BN6 Saugbrugs Nordøst utkast 11.02.2022-

03.06.2022 Saksfremlegg [ligger [ute](#)]

Utdrag:

«Viken fylkeskommune har etter en ny gjennomgang av saken, og etter sterk anmodning fra Halden kommune kommet frem til at innsigelsen som ble fremmet til BN6 Saugbrugs nordøst i Halden kommune i Fylkesrådet 3. juni 2021, trekkes. Fylkeskommunen legger til grunn at arealtilgangen er avgjørende for videre utvikling av Saugbrugs, og deres nye produksjonslinje basert på eksisterende infrastruktur og råstoff.

Innsigelsen fra Viken fylkeskommune til arealinnspill BN6 trekkes under følgende forutsetninger:

- Byggeområdet for Saugbrugs næringsområde kan aksepteres slik som det foreligger, med vilkår om at eventuelle tiltak på BN6 vil kreve reguleringsplan. Det forutsettes at disse hensyn ivaretas og sikres gjennom ytterligere detaljering og utredninger i senere planprosess, både i form av konsekvensutredninger og detaljerte planbestemmelser.

Fylkesrådet minner om kommunens viktige helhetlige samfunnsansvar, og herunder ansvaret for å veeie tunge dilemmaer mellom vekst og vern med basis i FNs bærekraftsmål for å sikre en bærekraftig utvikling for fremtidige generasjoner.»

06.06.2022 Saksprotokoll [ligger [ute](#)]

PS 141/2022 Politisk behandling av meklingsresultat for kommuneplanens arealdel (KPA) Halden kommune

«Fylkesrådets vedtak

Viken fylkeskommune har etter en ny gjennomgang av saken, og etter sterk anmodning fra Halden kommune kommet frem til at innsigelsen som ble fremmet til BN6 Saugbrugs nordøst i Halden kommune i Fylkesrådet 3. juni 2021, trekkes.

Fylkeskommunen legger til grunn at arealtilgangen er avgjørende for videre utvikling av Saugbrugs, og deres nye produksjonslinje basert på eksisterende infrastruktur og råstoff.

Innsigelsen fra Viken fylkeskommune til arealinnspill BN6 trekkes under følgende forutsetninger:

- Byggeområdet for Saugbrugs næringsområde kan aksepteres slik som det foreligger, **med vilkår om** at eventuelle tiltak på BN6 vil kreve reguleringsplan. Det forutsettes at disse hensyn ivaretas og sikres gjennom ytterligere detaljering og utredninger i senere planprosess, både i form av konsekvensutredninger og detaljerte planbestemmelser.

Fylkesrådet minner om kommunens viktige helhetlige samfunnsansvar, og herunder ansvaret for å avveie tunge dilemmaer mellom vekst og vern med basis i FNs bærekraftsmål for å sikre en bærekraftig utvikling for fremtidige generasjoner.

Fylkesrådet **oppfordrer** Halden kommune spesielt til å utarbeide bestemmelser i en fremtidig reguleringsplan som **trykker at formålet begrenses** til Saugbrugs spesifikke behov og som hindrer annen almen næringsutnyttelse av området. Fylkesrådet har merket seg at dette er Halden kommunes intensjon, og dette er lagt til grunn når innsigelsen trekkes. Det må understrekes at de naturverdiene som her må vike representerer en meget **stor verdi**, på tross av dette frafalles innsigelsen fordi **samfunnsverdien av denne bedriftens fremtid** anses så avgjørende for Halden kommune.

Ved en fremtidig utvidelse av anlegget til Saugbrugs vil det være **mulighet til å vekte spørsmålet** om utvidelse av Saugbrugs opp mot blant annet verneinteressene, Tistedal edelløvskog av nasjonal verdi, kulturminneverdier, nærturterrenget, gjennomgående grøntdrag, buffersoner mot bebyggelse og tilgjengelighet til arealer mm. Det vil også være naturlig å diskutere **hensynssone landskap H550** og avbøtende tiltak for friluftslivet, som for eksempel stien opp til Våkemark.

Innsigelse fra Viken fylkeskommune til arealinnspill B14 Svalerødmyra trekkes også, i tråd med meklingsprotokollen datert 7. januar 2022, under følgende forutsetninger:

- Arealinnspill B8 Måstad tas ut av planforslaget og tilbakeføres til LNF-formål.
- Det inntas følgende rekkefølgebestemmelse: «Før det kan gis byggetillatelse i feltene B14 og B39 i Sponvika skal gang- og sykkelvei til E6 være etablert».

Det legges til grunn at Halden kommune påser at plan- og bygningslovens bestemmelser følges opp i den videre prosessen.»

Fylkesråd 9. juni 2022 FEIL Halden var tenkt behandlet men ble behandlet 3.06 i stedet for

- Statsforvalteren - Møter og saksdokument

Vi har innsyn i dokument med grønn markering

2022.01.26 Mekling 26. januar.2022

«I mekling 26. januar.2022 ble det enighet om at Halden kommune skulle utarbeide et grunnlag som utdyper formålet, foreslå bestemmelse som begrenser arealet til Saugbrugs spesifikke behov, samt supplere konsekvensutredningen særlig mht. konsekvenser for de tilgrensende boligene. Dette grunnlaget ble oversendt oss den 14.februar.2022 i dokument datert 11.februar.2022»

[= Vurderinger ang BN6 =

https://skogen.bokstedet.no/1_2022_02_11_bn6_1_vurderinger_ang_bn6_saugbrugs_nordost_utkast_2022_02_11.pdf]

2022.02.21 Møte med kommunen 21. februar

«**Dokumentet** og mulige løsningsforslag ble drøftet med kommunen i møte 21. februar 2022»

2022.02.22 brev til kommunen der innsigelsen trekkes

https://skogen.bokstedet.no/innsyn_bokskogen/2022_06_22_statsf_2020_13394_48_bn6_3_halden_statsforvalteren_trekker_innsigelsen_til_naringsomra_det_bn6.pdf

«Halden - Kommuneplanens arealdel - Statsforvalteren trekker innsigelsen til næringsområdet BN6

Vi viser til brev datert 7. juni 2022 med anmodning om at Statsforvalteren trekker innsigelsen til BN6 Saugbrugs nordøst.

Bakgrunn

Halden kommune la forslag til kommuneplanens arealdel ut til høring og offentlig ettersyn 25. mars 2021. Statsforvalteren i Oslo og Viken og Viken fylkeskommune fremmet innsigelse til blant annet næringsarealet BN6, Saugbrugs nordøst. Hovedbegrunnelse for innsigelsen var konflikt med nasjonale og regionale interesser knyttet til naturmangfold, landskap og friluftsliv.

I mekling 26. januar.2022 ble det enighet om at Halden kommune skulle utarbeide et grunnlag som utdyper formålet, foreslå bestemmelse som begrenser arealet til Saugbrugs spesifikke behov, samt supplere konsekvensutredningen særlig mht. konsekvenser for de tilgrensende boligene. Dette grunnlaget ble oversendt oss den 14.februar.2022 i dokument datert 11.februar.2022.

Halden kommune begrunner behovet for dette arealet med blant annet nasjonale hensyn og mål innen skogbruk, industriutvikling i det grønne skiftet, fornybar råvare og energi, samt dekommisjonering.

Dokumentet og mulige løsningsforslag ble drøftet med kommunen i møte 21. februar 2022. Vi var av den oppfatning at en områderegulering ville kunne gi forutsigbarhet for både Saugbrugs til å gå videre med en detaljregulering og for regionale myndigheter i forhold til hva slags arealbruk som vil kunne aksepteres i et område med regionale og nasjonale miljøinteresser.

Viken fylkesråd trakk innsigelsen til næringsområdet i Fylkesrådet 3. juni 2022.

Vi viser til brev datert 7. juni 2022 med anmodning om at Statsforvalteren trekker innsigelsen til BN6 Saugbrugs nordøst.

Vurdering og konklusjon

Norske Skog Saugbrugs er en hjørnesteinsbedrift i kommunen, og mulighet for nytt areal har stor betydning for bedriftens videre utvikling. Vi har forstått at den planlagte utvidelsen skal være for en ny produksjonslinje basert på eksisterende infrastruktur og råstoff. Nærmere prosjektering av ønsket utvikling opplyses å ikke være mulig før tilgjengelighet til nytt areal er avklart.

Forholdet mellom de viktige næringsinteressene og verneverdiene har vært utfordrende å løse i denne saken. Vi er enige i kommunens vurdering om at lokalisering i tilknytning til eksisterende fabrikkområde er en positiv faktor dersom det nye anlegget kobles direkte til eksisterende aktivitet. At det nye næringsarealet kun benyttes til aktivitet som er direkte knyttet til, og avhenger av, eksisterende produksjon, blir derfor et viktig vilkår i det videre planarbeidet.

Vi konkluderer med at vi ikke lenger har innsigelse til næringsområde BN6.

Området kan aksepteres slik som det foreligger med følgende vilkår og forutsetninger:

- Det skal utarbeides reguleringsplan med konsekvensutredning for nye tiltak på dette arealet.
- Næringsaktiviteten skal være direkte knyttet til og avhenge av den eksisterende produksjonen på anlegget.
- I det videre planarbeidet skal interessene knyttet til blant annet edelløvskogen, rødlistearter, landskap, friluftsinnteresser og tilgrensede boligområder utredes og vurderes.

Det forutsettes at disse hensyn utredes og sikres så langt som mulig gjennom ytterligere detaljering. Vi legger også til grunn at vurderingene i notatet «Vurderinger angående næringsareal BN6, kommuneplanens arealdel» datert 11.februar 2022 inngår i det videre planarbeidet.

Vi forbeholder oss retten til å fremme innsigelse til senere planer dersom disse forutsetningene ikke lenger er til stede.

Vi ber om å få tilsendt vedtaket i saken og godkjent kommuneplan.

Med hilsen»

Dokumentinnsyn - søkekilder for dokument / møter

Einnsyn <https://einnsyn.no/>

Østfold fylkeskommune –

Møter saker og vedtak <https://ofk.no/politikk/moter-saker-og-vedtak/>

Historiske **politiske saker og dokumenter**

Politiske saker fra [tidligere Viken fylkeskommune - fylkesting](#)

Politiske saker fra [tidligere Viken fylkeskommune - fylkesråd og yrkesopplæringsnemnd](#)

Postliste fra [tidligere Viken fylkeskommune - fylkesting](#)

Politiske saker fra [fellesnemnda for Viken fylkeskommune](#) før sammenslåing (2017–2019)

Politiske saker fra [Østfold fylkeskommune 2009–2019](#)

Halden kommune

2008 – juni 2020 https://prod01.elementscloud.no/publikum/959159092_HIST-959159092-0820/

fra juni 2020 - <https://prod01.elementscloud.no/publikum/959159092/>

- Einnsyn

Vi har bedt om innsyn i dokument rødt dokumentnummer

Vi har innsyn i dokument med grønne dokumentnummer

2024/19460 Statsforvalteren i Oslo og Viken

Frivillig vern av skog – Halden - Tistedal / Tistedalen – edelløvskog

Saksnr. 2024/19460 Det er 2 dokumenter i saken

- 2 09.05.2024 Spørsmål om status i sak - frivillig vern av skog - Halden - Tistedal / Tistedalen – edelløvskog
Fra Jørn Bøhmer Olsen Til Statsforvalteren i Oslo og Viken
- 1 07.05.2024 Kopi av svar til grunneier - frivillig vern av skog - Halden - Tistedal – edelløvskog
Fra Klima- og miljødepartementet Til Statsforvalteren i Oslo og Viken

2024/276 - Østfoldmuseene ØM (Daglig arkiv Østfoldmuseene /Samlinger Østfoldmuseene)

Bøkeskogen – BN6 - Saugbrugs Nord-øst - Ankers

Saksnr. 2024/24276 Det er 2/3 dokumenter i denne saken

- 3 03.05.2024 [Bøkeskogen – BN6 - Saugbrugs Nord-øst - Ankers](#)
Til Frødis Blok fra James Ronald Archer
- 2 02.04.2024 [Automatic reply: Bøkeskogen – BN6 - Saugbrugs Nord-øst – Ankers](#)
Til Frødis Blok
- 1 02.04.2024 [Bøkeskogen – BN6 - Saugbrugs Nord-øst - Ankers](#)
Fra Frødis Blok til Østfoldmuseene

2024/18287 Statsforvalteren i Oslo og Viken

Byggesak - Halden - 98/473 - **Oskleiva 49** - bruksendring - tilbygg – garasje [**Skakkeberghammern (Haukefjellet)**]
([SAK OM TILGANG TIL GRØNTOMRÅDE ?– OSKLEIVA 49 \(SE SAK 2023/11584 Halden kommune\)](#))

Saksnr. 2024/18287 Det er 3 dokumenter i denne saken

- 3 21.05.2024 [Vedtak i klagesak - Byggesak - Halden - 98/473 - Oskleiva 49 - bruksendring - tilbygg – garasje](#)
([åpent tilgang hos Halden kommune i sak2023/11584](#))
Fra Statsforvalteren i Oslo og Viken Til HALDEN KOMMUNE
- 2 07.05.2024 [Foreløpig svar i klagesak - Byggesak - Halden - 98/473 - Oskleiva 49 - bruksendring - tilbygg – garasje](#)
Fra Statsforvalteren i Oslo og Viken Til HALDEN KOMMUNE
([åpent tilgang hos Halden kommune i sak2023/11584](#))
- 1 26.04.2024 Til klagebehandling - Byggesak - Halden - 98/473 - **Oskleiva 49** - bruksendring - tilbygg – garasje
Fra HALDEN KOMMUNE Til Statsforvalteren i Oslo og Viken

2023/27680 Statsforvalteren i Oslo og Viken

Reguleringsplan - klage - Halden - detaljregulering for Oskleiva - **Månefjellet** - planID 3001 G-

743

Saksnr. **2023/27680** Det er 8 dokumenter i denne saken

- 8 Melding om saksbehandlingstid - Halden - klage reguleringsplan for Oskleiva - **Månefjellet** - planID 3001 G-743
Fra Statsforvalteren i Oslo og Viken Til HALDEN KOMMUNE
- 7 [Kopi av plandokumenter fra kommunens nettside](#) - Reguleringsplan - klage - Halden - detaljregulering for Oskleiva - **Månefjellet** - planID 3001 G-743
Internt
- 6 Tilleggsdokumentasjon - Reguleringsplan - klage - Halden - detaljregulering for Oskleiva - Månefjellet - planID 3001 G-743
Fra Sean Berger Til Statsforvalteren i Oslo og Viken
- 5 Til klagebehandling - Reguleringsplan - klage - Halden - detaljregulering for Oskleiva - Månefjellet - planID 3001 G-743
Fra HALDEN KOMMUNE Til Statsforvalteren i Oslo og Viken
- 4 Tilleggsdokumentasjon - Reguleringsplan - klage - Halden - Oskleiva - Månefjellet
Fra Sean Berger Til Statsforvalteren i Oslo og Viken
- 3 Klage på vedtak - Reguleringsplan - klage - Halden - Oskleiva - Månefjellet
Fra Sean Berger Til Statsforvalteren i Oslo og Viken
- 2 Statsforvalteren ber om at sameiet sender høringsuttalelse til kommunen - Reguleringsplan - klage - Halden - Oskleiva - Månefjellet
Fra Statsforvalteren i Oslo og Viken Til SAMEIE OSKLEIVA 28
- 1 Kommentarer og klage - Reguleringsplan - klage - Halden - Oskleiva - Månefjellet
Fra Sameie Oskleiva 28 Til Statsforvalteren i Oslo og Viken

2023/2491 - Klima- og miljødepartementet

Henndelser og innspill - Ordningen med **frivillig skogvern**

Saksnr. 2023/2491 Det er 8 dokumenter i denne saken

- ? 03.05.2024 [Henndelse om frivillig skogvern i Tistedalen, Halden](#)
Til Ingrid Margrethe Davidsen
- 10 14.02.2024 **Påminnelse** – Henndelse om frivillig vern av skog - Edeløvsbogen i Tistedalen/Halden
Fra Ingrid Margrethe Davidsen
- 9 14.02.2024 [Henndelse om frivillig vern av skog - Edeløvsbogen i Tistedalen/Halden](#)
Fra Ingrid Margrethe Davidsen
- 5 26.01.2021 Kopi - Innspill - skogvern og naturavtalen
Fra Naturvernforbundet
- 1 18.11.2022 Henndelse om vern av arealer utenom skogarealene
Fra Naturvernforbundet til Klima- og miljødepartementet

2022/14349 Statsforvalteren i Oslo og Viken

Halden - 98/1256 - 98/87 - Oskleiva - **Månefjellet** - planID G-743 - reguleringsplan / detaljregulering

Saksnr. 2022/14349 Det er 17 dokumenter i denne saken

(se sak i Halden kommune: 2021/4901142 MÅNEFJELLET Halden kommune)

- 17 13.12.23 **Melding om vedtak** - Halden - 98/1256 - 98/87 - Oskleiva - Månefjellet - planID G-743 - reguleringsplan / detaljregulering
- 9 11.07.2022 **Innsigelse** - Halden - 98/1256 - 98/87 - Oskleiva - Månefjellet - planID G-743 - reguleringsplan / detaljregulering
- 3 06.05.2022 **Innspill naturmangfold**
Internt dokument

2021/7340 - Norges vassdrags- og energidirektorat

Kommuneplanens arealdel for 2023-2050 - Halden kommune, Viken

Saksnr. 2021/7340 Det er 13 dokumenter i denne saken

[dok 1, 2, 7, 9, 10 har dokument tilgjengelige i journalen]

- 10 12.04.2023 Offentlig ettersyn av 3 arealer i kommuneplanens arealdel - Endringsforslag - Halden kommune **[Dokumentet ligger ute]**
Fra Halden kommune
- 9 07.03.2023 Vedtak - Kommuneplanens arealdel for 2023-2050 - Halden kommune **[Dokumentet ligger ute]**
Fra Halden kommune
- 7 03.10.2022 NVEs uttalelse ved 2. gangs offentlig ettersyn - Kommuneplanens arealdel - Halden kommune **[Dokumentet ligger ute]**
Til Halden kommune
- 2 02.06.2021 NVEs uttalelse Til Halden kommune til kommuneplanens arealdel i Halden kommune 2021 – 2050 **[Dokumentet ligger ute]**
Til Halden kommune
- 1 12.04.2021 Høring og offentlig ettersyn - Halden kommune - Forslag til kommuneplanens arealdel 2021 - 2050 **[Dokumentet ligger ute]**

Vedlegg 1 til 11

Planbeskrivelse for kommuneplanens arealdel 2021 - 2050 etter formannskapets vedtak	[ligger ute]	
Samlet KU Rev 06.04.21 etter formannskapets vedtak av 25.03.21	[ligger ute]	***
Planbestemmelser høringskast etter Formannskapets vedtak 25.03.2021	[ligger ute]	
Kommuneplan_25032021_uten hensynsoner	[ligger ute]	
Kommuneplan_25032021	[ligger ute]	
20190841-01-R_Sikkerhet og risiko langs bekke drag Halden_final_v2_red	[ligger ute]	
Delrapport masseuttak og deponier 16.03.2021	[ligger ute]	
Delrapport reguleringsplaner. Kommuneplanens arealdel 2021-2033_	[ligger ute]	
Hensynssoner i kommuneplanens arealdel. Underlag til høringsdokument FO 25.03.2021_	[ligger ute]	
Notat - Om RPR-vernede vassdrag i kommuneplanen 10.09.20	[ligger ute]	
Møteprotokoll (2) [Utvalg: Formannskapet Dato: 25.03.2021]	[ligger ute]	***

Fra Halden kommune til NVE

2021/33458 - Statsforvalteren i Oslo og Viken

Mekling - Halden - kommuneplan - arealdel 2021 – 2050 ****
Saksnr. 2021/33458 Det er 21 dokumenter i denne saken

- 7 08.06.2022 Vedtak - Politisk behandling av meklingsresultat for kommuneplanens arealdel (KPA) Halden kommune
[vedtak av 3.6.2022 (sak 141/2022)??? Fylkesrådets behandling av sak 141/2022 i møte den 03.06.2022]
= BN6_2 Saksprotokoll Politisk behandling av meklingsresultat for kommuneplanens arealdel (KPA) Halden kommune i sakspapirer
til kommunestyremøte 16.02.2023]]

2021/32624 - Viken fylkeskommune

- ? xx.06.2022 Politisk behandling av meklingsresultat for kommuneplanens arealdel (KPA) Halden kommune – oppfølging etter mekling.
Møtedato 09.06.2022 [Sendt Norheim som vedlegg]

2020/39582 - Statsforvalteren i Oslo og Viken

Halden - Norske Skog Saugbrugs AS - Planer om inngrep i område med edellauvskog
Saksnr. 2020/39582 Det er 4 dokumenter i denne saken

- 4 26.11.2020 [Uttalelse til planer om inngrep i område med edellauvskog - Norske Skog Saugbrugs AS – Halden](#)
fra Fylkesmannen til S. Gjeset
- 3 26.11.2020 [Uttalelse - Områdene med Bøkeskog ved Fosseløkka i Halden](#)
fra Fylkesmannen til J. Martinsen
- 2 22.11.2020 [Uttalelse - Områdene med Bøkeskog ved Fosseløkka i Halden](#)
fra J. Martinsen
- 1 22.11.2020 [Uttalelse til planer om inngrep i område med edellauvskog - Norske Skog Saugbrugs AS – Halden](#)
Vedlegg 1 [Bjerkely](#) artikler i Halden arbeiderblad 21. nov. 2020
Vedlegg 2 [Høistad](#) artikler i Halden arbeiderblad 16.nov. 2020
Vedlegg 3 [Paulsen](#) artikler i Halden arbeiderblad 22.nov. 2020
fra S. Gjeset

2020/22264 Statsforvalteren i Oslo og Viken

Saksnr 2020/22264 Det er 6 dokument i denne saken

- 1 23.06.2020 [Vedtak om vern av 14 skogområder i Viken fylke](#)

2020/13394 - Statsforvalteren i Oslo og Viken

Halden - kommuneplan - arealdel 2021 - 2050 / 2022 - 2034 / 2035
Saksnr. 2020/13394 Det er 72 dokumenter i denne saken

- 76 04.09.2023 [Svar på spørsmål om gjeldende arealformål for de hvite områdene i arealkartet - Halden - kommuneplan – arealdel](#)
Fra Statsforvalteren i Oslo og Viken Til Halden kommune
- 75 30.08.2023 [Spørsmål om gjeldende arealformål for de hvite områdene i arealkartet - Halden - kommuneplan – arealdel](#)
Fra Halden kommune Til Statsforvalteren i Oslo og Viken
- 73 17.11.2022 [Halden - Svar på anmodning om å trekke innsigelse til kommuneplanens arealdel 2022 - 2034](#)
Fra Statsforvalteren i Oslo og Viken Til Halden kommune
- 72 03.11.2022 [Ber om at innsigelse trekkes - Halden - kommuneplan - arealdel 2021 - 2050 / 2022 - 2034](#)

- 50 05.07.2022 [Halden - Edellauskogen ved Tista - Statsforvalterens uttalelser til høring av kommuneplanens arealdel](#)
[Vedlegg 1](#) [Innsigelser og faglige merknader til høring av kommuneplanens arealdel 2021-2033, brev fra Statsforvalteren i Oslo og Viken 5. juni 2022](#)
[Vedlegg 2](#) [Protokoll fra mekling av kommuneplanens arealdel for Halden, datert 26. januar 2022](#)
[Vedlegg 3](#) [Brev datert 22. juni 2022: Statsforvalteren trekker innsigelsen til næringsområde BN6](#)
Fra Statsforvalteren i Oslo og Viken Til Naturvernforbundet i Østfold
- 49 28.06.2022 [Brev til Statsforvalteren om utviklingen når det gjelder edelløvkogen ved Tista - oppfølging av Naturvernforbundets uttalelse til forslaget til arealplan for Halden kommune](#)
[Vedlegg](#) [Høringsuttalelse arealplan Halden fra Naturvernforbundet i Østfold våren 2021](#)
Fra Naturvernforbundet i Østfold Til Statsforvalteren i Oslo og Viken
- 48 22.06.2022 [Halden - Kommuneplanens arealdel - Statsforvalteren trekker innsigelsen til næringsområdet BN6](#) [Til [postjournal](#)] ***
Fra Statsforvalteren i Oslo og Viken Til Halden kommune
- 45 05.04.2022 [Om prosessen vedrørende innsigelsen til næringsområdet BN6 Saugbrugs](#) [legger inn direkte link her]
Internt Statsforvalteren
- 33 14.02.2022 [Begrunnelse for areal til Norske Skog Saugbrugs - som avtalt under mekling](#)
Fra Halden kommune
- 19 02.06.2021 [Utdypende vurdering av naturverdiene i BN6](#) [legger inn direkte link her]
Internt Statsforvalteren
- 12 06.05.2021 [Halden - Innsigelse og faglige merknader til kommuneplanens arealdel 2021 – 2033](#) ***
Fra Statsforvalteren i Oslo og Viken Til Halden kommune
- 8 06.05.2021 [Internt innspill naturforvaltning](#)
Internt Statsforvalteren
- [90/2020](#) Viken fylkeskommune – Politisk sak
Halden videregående skole – Leie av Porsnes Utvikling AS
Saksnr.: 90/2020 Det er 4 dokumenter i denne saken
- [2020/373](#) Viken fylkeskommune
Halden videregående skole – Leie av lokaler PUAS
Saksnummer 2020/373 Det er 2 dokumenter i denne saken
- 4 28.09.2020 Fylkestingets vedtak – Halden videregående skole , leie av Porsnes utvikling AS
- 2 07.09.2020 Saksfremlegg [[Dokument ligger ute](#)]
- 2017/36 Miljødirektoratet
Tangen i Tistedal friluftslivsområde i Halden kommune
Saksnummer 2017/36 Det er 11 dokumenter i saken
- 11 03.05.24 [Henvendelse om frivillig skogvern i Tistedalen i Halden kommune](#) - Kopi av brev til Ingrid Margrethe Davidsen
Fra KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

- Offentlig postliste Halden kommune

2023/11584 Halden kommune Saksansvarlig

[Knausene med utsikten fra **Skakkeberghammern (Haukefjellet)**]

Saksnummer 2023/11584 Sakens journalposter (23)

[se ev sak [2023/8927](#) med spørsmål om innsyn] [se ev dokument 35 i sak [2024/10](#)]

- 15 26.04.24 Forberedende klagebehandling – Oskleiva 49 – 98/473 med 31 vedlegg
Til Statsforvalteren fra Halden kommune
- 10 14.02.24 Klage Carport [åpent i kommunens sak]
Fra Sissel Østby til Halden kommune
- 6 08.11.2023 **Adkomst friområde** [Oskleiva 49 - garasje] [ligger åpent i kommunens sak med 4 vedlegg]
Fra Øyvind Atle Østby til Halden kommune
Vedlegg 1 Bilde av [adkomst gjennom carport](#)
Vedlegg 2 [Illustrasjon fra 1839](#)
Vedlegg 3 Foto [Utsikt fra Skakkeberghammern](#)
Vedlegg 4 [Kart fra reguleringsplan Knausen Grimsrødthøgda Saugbrugsforeningen - Berg herred 9. desember 1947 \[rotert\]](#)
[Finnes mer i dette materiale?]

2023/10211 - Halden kommune Saksansvarlig

Uttvidelse Saugbrugs - Bøkeskog / Edelløv

Saksnummer 2023/10211 Sakens journalposter (2)

- 2 22.09.2023 [Svar på spørsmål angående bøkeskogen ved Saugbrugs](#) [Dokumentet ligger [ute](#)]
til Norges Miljøvernforbund
- 1 20.09.2023 [Uttvidelse Saugbrugs – Bøkeskog / Edelløv](#) [Dokumentet ligger [ute](#)]
fra Norges Miljøvernforbund

2023/8853 - Halden kommune Saksansvarlig Sven Stranger

Innbyggerforslag - Halden MDG - Ta vare på Bøkeskogen

Saksnummer 2023/8853 Sakens journalposter (1)

- 1 28.08.23 [Innbyggerforslag - Halden MDG - Ta vare på Bøkeskogen \(587 underskrifter\)](#) [Dokumentet ligger [ute](#) i lang utgave]
Fra Halden MDG v/Johan Johansen

2023/8098 Halden kommune Saksansvarlig Espen Waleur

69/21 – Tistedalsveien 26B – **Terrengendringer i forbindelse med sikring av rasområdet**

Saksnummer 2023/8098 Sakens journalposter (22)

- 8 10.08.2023 Tillatelse til tiltak med dispensasjon [Se dok under dispensasjoner under arealplaner
<https://www.arealplaner.no/3101/arealplaner/101>]
- 7 28.07.2023 Kontroll av PRO Geoteknikk (2 vedlegg)
fra Bjørn Skjærvik til Halden kommune
- 6 24.07.2023 Norske Skog PM6 trær
Fra Halden kommune til Shprosjektet m.fl.
- 5 24.07.2023 Norske Skog PM6 trær
Fra **Shprosjektet** til Halden kommune
- 4 21.07.2023 Norske Skog PM6 trær
Til Bjørn Skjærvik til Halden kommune
- 3 21.07.2023 Vedr nabovarsling av søknaden
- 2 20.07.2023 Norske Skog PM6 trær
Fra Bjørn Skjærvik til Halden kommune
- 1 20.07.2023 69/21 – Tistedalsveien 26B – Terrengendringer i forbindelse med sikring av rasområdet [med 11 vedlegg]
Fra Norske skog Saugbrugs AS til Halden kommune

2023/6980 Halden kommune Saksansvarlig Kjersti Gjøsund v. Miljørettet helsevesen

Støy - Fjellsikring - Norske Skog Saugbrugs

Saksnummer 2023/6980 Sakens journalposter (8)

- 1 12.06.2023 Støy ifb.fjellsikring på Saugbrugs ([dokumentet ligger ute](#))
Fra Kenneth Myksvoll Means avdelingsleder Fjellsikring - Fjerby AS

2023/6087 - Halden kommune Saksbehandler Kristine Schneede [[Steinras](#)]

Norske Skog Saugbrugs - Plan og bygningsloven og naturskader
Saksnummer 2023/6087 Sakens journalposter (9)

- 1 22.05.2023 Avklare kommunens ansvar PBL - forholdsregler mot naturskader Norske Skog Saugbrugs AS - LL190498
Fra PEVAS - Prosjekt og Eiendomsvurdering AS

2023/3134 Halden kommune – saksbehandler Bjørnar Strøm-Hågensen [[naturmangfoldsplan](#)]

Naturmangfold – biologisk mangfold – Naturmangfoldsplan – 2023
Saksnummer 2023/3134 Sakens journalposter (7)

- 10 08.03.24 [Offentlig høring – interkommunal plan for naturmangfold i kommunene langs Haldenvassdraget](#)
? ? [Utkast - Interkommunal plan for naturmangfold – Aurskog-Høland, Marker, Aremark og Halden](#)
3 08.03.23 Innspill – Melde inn hogst et halvt år på forhånd – Tore Hoell til Lars Kristian Selbekk [dokumentet er åpent [ute](#)]
Fra Marker kommune til Halden kommune

2021/2390 - Halden kommune Saksansvarlig Susan Iren Heltorp

Innsyn i byggesaker 2020 – 2024
Saksnummer 2021/2390 Sakens journalposter (100)

- 108 30.06.2022 [Ikke absolutte vedtak i saken - BØKESKOGEN SKÅNINGSFLOSS](#) [til journalnr [108](#)]
Til Svein Norheim
Se [svar fra Anneli Nesbakken](#) med 4 vedlegg i [2020/414-572](#)
106 24.06.2022 [Finner ikke informasjon - BØKESKOGEN SKÅNINGSFLOSS](#) [til journalnr [106](#)]
Fra Svein Norheim

2020/3056 - Halden kommune Saksansvarlig: Jens-Petter Berget

Varsling om mulig endring i kommuneplanens arealdel 2020-2050
Saksnr. 2020/3056 Sakens journalposter (18)p

2020/414 - Halden kommune Saksansvarlig: Anneli Nesbakken

Innspill til kommende rullering av kommuneplanens arealdel
Saksnummer 2020/414 Sakens journalposter (94)

- 662 17.11.2022 [Halden - Svar på anmodning om å trekke innsigelse til kommuneplanens arealdel 2022 - 2034](#)
Fra Statsforvalteren i Oslo og Viken Til Halden kommune
- 616 14.10.2022 Vedtak høringsuttalelse – 2. gangs offentlige ettersyn Kommuneplanens arealdel 2021-2033 [dokument [ligger ute hoved - saksfremlegg](#)]] [INNSIGELSE](#)
Fra Viken fylkeskommune til Halden kommune
- 572 29.06.2022 [Svar på forespørsel angående Bøkeskogen Skåningsfoss 4 vedlegg \[til \[journalpost\]\(#\) i saken\]](#)
[Vedlegg 1](#) [Vurderinger angående BN6 Saugbrugs nordøst](#) [Konsekvensutredning?= Prosessen etter høring]
[Vedlegg 2](#) Saksfremlegg Politisk behandling - Politisk behandling av meklingsresultat for kommuneplanens arealdel (KPA) Halden kommune – oppfølging etter mekling (Viken fylkeskommune saksnr [2021/32624](#)) se [Fylkesråd 3. juni 2022](#)
[Vedlegg 3](#) Saksprotokoll med vedtak – Politisk behandling av meklingsresultat Fylkesråd se [se Fylkesråd 3. juni 2022](#)
[Vedlegg 4](#) [Statsforvalteren:trekker innsigelsen til næringsområdet BN6](#) datert 22.06.2022
til Svein Norheim
- 568 10.06.2022 [Vedtak Politisk behandling av meklingsresultat for kommuneplanens arealdel \(KPA\) Halden kommune](#) [til [journalpost](#) i sak]
Fra Viken fylkeskommune til Halden kommune
- 566 04.06.2022 [Forespørsel om ny vurdering i tråd med meklingsprotokoll, kommuneplanens arealdel Halden kommune](#)
Til Statsforvalteren fra Halden kommune
- 452 09.06.2021 [Halden - statlig samordnet høringsuttalelse til kommuneplanens arealdel 2021 - 2033](#)
Fra Statsforvaltere i Oslo og Viken
- 448 04.06.2021 [Kunngjøring av vedtak - Kommuneplanens arealdel](#) [ligger [ute](#)]
[Vedlegg 1](#) Saksprotokoll FRÅD – [Fylkesrådets behandling av sak [142/2021](#) i møte den [03.06.2021](#): Fylkesrådets vedtak] [ligger [ute](#)]
[Vedlegg 2](#) Høringsuttalelse - Kommuneplanens arealdel 2021-2033 - Halden kommune (2) [ligger [ute](#)]

		Vedlegg 3	Faglige råd til kommuneplanens arealdel i Halden 2021-2033 [ligger ute	
		Vedlegg 3	Riksantikvarens uttalelse til høring og offentlig ettersyn av forslag til kommuneplanens arealdel 2021 – 2050 [ligger ute	
			Fra Viken fylkeskommune [tilgjengelig dokument i journalpost]	
409			Innspill til arealplanen Forum for natur og friluftsliv i Østfold	
340	01.06.21		Innspill Arealplan Fra Morten Paulsen	
337			Innspill arelplan Fra Håkon Borch - Naturvernforbundet Østfold	
274	01.05.2021		Innspill arelplan – BN6 [tilgjengelig dokument i journalpost] Fra Marita Nøvik	
134			Svar på forespørsel om innsyn i innspill fra Saugbrugs om utvidelse Til lars.hakon.pedersen@nrk.no 12.085.	
77	12.08.2020		Innspill til rullering av kommuneplanens arealdel for Halden; Saugbrugs Nordøst til Halden kommune fra Norske skog Saugbrugs	***
		2016/4028	Detaljregulering for Saugbrugsforeningen Saksansvarlig: Erik Vitanza [Saugbrugs vest] Saksnummer 2016/4028 Sakens journalposter (31)	
56	08.11.2019		Detaljregulering for Saugbrugs vest - saksbehandlingsgebyr	
40	28.06.19		Høring og offentlig ettersyn av forslag til Detaljregulering for Saugbrugs vest [5 av 6 (7?) dokument ligger ute]	**
			Vedlegg 6 stk 5 vedlegg ligger åpent : Samlede kommentarer fra internhøring 06 juni 2019 Forslag til detaljregulering for Saugbrugs Vest - Planbeskrivelse med ROS-analyse 06 juni 2019 Forslag til detaljregulering for Saugbrugs Vest - Plankart 06 juni 2019 Forslag til detaljregulering for Saugbrugs Vest - Planbestemmelser 06 juni 2019 Forslag til detaljregulering for Saugbrugs Vest - Illustrasjonsplan 06 juni 2019 Dokumentet finnes ikke eller er ikke lagt ut	
30	20.05.19		Forslag til plankart og reguleringsbestemmelser – detaljregulering Saugbrugs Vest Frå Halden arkitektkontor AS til Halden kommune	
2015/6538			????	
		2015/4393	Halden kommune Saksansvarlig: Harald Nøding Østvik Forslag til frivillig skogsvern i Østfold Saksnummer 2020/414 Sakens journalposter (14) Saksnummer 2020/414 Sakens journalposter (14)	
14	22.04.20		Til grunneiere i planområdet for mulig frivillig skogsvern Fosseløkka -Veden, Halden Fra Fylkesmannen i Oslo og Viken til Halden kommune	***
13	10.03.20		Fylkesmannen i Oslo og Viken sin tilrådning om vern av skog – Mars 2020 Fra Fylkesmannen i Oslo og Viken til Halden kommune	
12	19.12.19		Høring av 15 områder med fremskyndet frivillig skogsvern i Østfold, Akershus og Buskerud Fra Fylkesmannen Lugg, Kristin til Halden kommune	
11	09.07.19		Oppstart av skogvernsak – frivillig utvidelse av Vestfjella naturreservat Fra Fylkesmannen i Østfold til Halden kommune	
10	10.05.19		Oppstart av 9 områder med fremskyndet frivillig skogsvern i Østfold Fra Fylkesmannen i Østfold til Halden kommune	
9	15.08.18		Forslag om frivillig skogsvern av 9 områder i Østfold – Fylkesmannens tilrådning etter høring. Fra Fylkesmannen i Østfold til Halden kommune	
8	28.06.18		Ang. Vevlen Fra Truls Lie til Halden kommune	
7	07.05.18		Uttalelse vedrørende skogvernsaker Vevlen, Idd, Halden Fra Svein Norheim til Halden kommune	
6	15.05.18		Høring av reservatforslag for frivillig skogsvern i Østfold Fra Fylkesmannen i Østfold til Halden kommune	
5	21.03.18		Oppstart av vernesaker med frivillig skogsvern i Østfold Fra Fylkesmannen i Østfold til Halden kommune	
4	25.07.17		Svantjern og Vestfjella (utvidelse) i Halden – Frivillig skogsvern. Tilrådning etter høring Fra Fylkesmannen i Østfold til Halden kommune	
3	30.03.17		Oppstart av nye vernesaker i Halden – frivillig skogsvern Fra Fylkesmannen ved miljøvernavdelingen til Halden kommune	

2	09.09.15	Saker oversendt Klima- og miljødep.
Fra Fylkesmannen i Østfold til Halden kommune
1	20.08.15	Forslag til frivillig skogsvern i Østfold
Fra Fylkesmannen i Østfold til Halden kommune

2015/1425

????

Enkeltdokument Halden kommune:

2020/9793

Saksnummer 2020/9793 Sakens journalposter (...)

699	14.11.2023	Norske Skog Saugbrugs - møte med ordfører og varaordfører i Halden kommune (Co2)

2019/982

Eiendomsskatt - 2019 – diverse Saksbehandler Sven Stranger
[Journalpost detaljer \(elementscloud.no\)](#) 38 dokumenter

11	26.02.19	Omtaksring – verk bruk til næring – særskilt skattegrunnlag – Norske Skog Saugbrugs AS – melding om vedtak – skatteseddel 2019
Journalpost detaljer (elementscloud.no) (https://prod01.elementscloud.no/publikum/959159092_HIST-959159092-0820/Registry_Entry/578004
Opplysn.undergitt lovbest.taushetsplikt i Off.lov og Forvaltn.lov |
|----|----------|--|

[2009/739](#)

Plan og bygningsloven
Saksnummer 2009/739

61

[Invitasjon til samlinger – opplæring av folkevalgte innen arealplanlegging](#)

2020/1724

Diverse veiforhold til og med 2023 [**kleberbrudd**]
Sak

445	15.12.2022	Ny uttalelse etter befarig - ny innkjøringsvei for IFE og forholdet til kulturminne (steinbrudd). [kleberbrudd] [ligger ute]
Fra Viken fylkeskommune til Institutt for energiteknikk avd Halden |
|-----|----------------------------|--|

324	12.09.2022	Uttalelse – ny innkjøringsvei for IFE og forholdet til fredet kulturminne [kleberbrudd]
Fra Viken fylkeskommune til Halden kommune |
|---------------------|----------------------------|--|

PM6

15.03.1989	Plankart datert 15.03.1989, revidert 01.06.1989
14.06.1989	Reguleringsplan for Saugbrugsforeningen industriområde på Kaken og Kasa m.m. o arealer for omlegging av riksveg 21. Reguleringsbestemmelser

Andre Haldensaker - natur, miljø, arealplan, Saugbrugs

[2021/1102](#) - Halden kommune Saksansvarlig Sven Stranger (om Innsynskrav grenseland Saugbrugs)
Innsyn i avtale mellom Norske Skog og Halden kommune i 2010 – Tyska og Hollenderen
Saksnummer 2021/11022 Sakens journalposter (5)

- 5 21.04.2021 **Purring** - Begjæring om innsyn – Sakene om **Promenade** og boliger på Sauøya
Fra Fortidsminneforeningen Halden til Halden kommune
- 4 11.04.2021 **Purring** - Begjæring om innsyn – – Sakene om **Promenade** og boliger på Sauøya
Fra Fortidsminneforeningen Halden til Halden kommune
- 3 18.03.2021 Begjæring om innsyn – Sakene om **Promenade** og boliger på Sauøya
Fra Fortidsminneforeningen Halden til Halden kommune
- 2 03.02.2021 **NSI – tilleggsavtale** - innsynskrav
Fra Marte Danbolt til Halden kommune
- 1 02.02.2021 Innsyn i **avtale** mellom Halden kommune og Norske Skog Saugbrugs
Fra Marte Danbolt til Halden kommune

[2024/1198](#) Klima- og miljødepartementet
Henvendelse _ Vern av Iddefjordens naturarv

- 13.03.24 Kopi – Takkebrev til Sveriges klima og miljøminister for vern av Iddefjordens naturarv
Fra Naturvernforbundet

Markeringer / demonstrasjoner

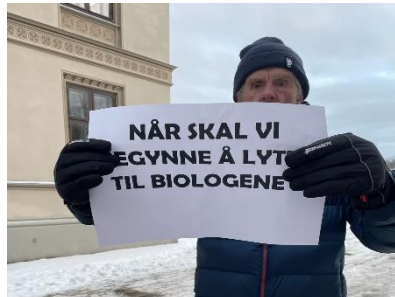
2024.02.08

Stille markering med fakler fra Torget kl 16

2024.02.07

Arrangerer markering for bøkeskogen – av Ingrid Margrethe Davidsen grunneier og medlem i Naturvernforbundet i Halden, i Halden arbeiderblad

<https://www.ha-halden.no/arrangerer-markering-for-bokeskogen/o/5-20-1484624>

2024.03.12

Jorid Marie Hansen og Bjørn Edvard Fast arrangerer en utstilling i skogen der folk adopterer sitt eget bøketre....

13. mars 2024 skriver **Morten Paulsen** om dette i et innlegg til den planlagte boka om kampen for Bøkeskogen:

Nå har trærne i Bøkeskogen blitt adoptert

Engasjementet for å bevare bøkeskogen ved Saugbrugs er ikke over. Nå er trærne i den varmekjære skogen adoptert, der en rekke mennesker bokstavelig talt har knyttet seg opp mot hvert sitt tre.

Tidligere denne uken ble 50 himmelblå skilt hengt opp rundt de mektige stammene, bundet fast med tau. På skiltene står det ulike navn på personer som brenner for at trærne i den mye omtalte bøkeskogen skal bevares. Det var Bjørn Edvard Fast som kom på ideen. Han er egentlig fra Onsøy men ble veldig engasjert da han besøkte skogen for ikke lenge siden.

- Ideen med å adoptere trærne fikk jeg egentlig etter en tilsvarende aksjon i Fredrikstad i 1992. Da ville kommunen hugge ned trærne på Vollane i Gamlebyen og det ble satt i gang en skiltkampanje, der hvert tre fikk et personlig navneskilt knyttet på seg. Jeg tenkte at vi måtte få til noe tilsvarende her. Jeg tok kontakt med Jorid Marie Hansen, og hun tente på ideen. Det er hun som har malt skiltene og satt på navn, sier Fast. Personlig forhold til trærne

- Hvorfor dette engasjementet?

- Det er fordi det er helt feil å hugge ned disse trærne. Disse må vi ta vare på. Det er det ikke bare jeg som mener. Engasjementet blant folk i Halden er stort. Det er det vi nå markerer. Det at hvert tre får et skilt på seg betyr at noen bryr seg om dette treet. Vi ønsker at folk skal få et mer personlig forhold til trærne i bøkeskogen, og det tror vi navneskiltene vil føre til.

Fast fortsetter: - Du kan se på dette som en slags installasjon, et kunstverk. Tenk så fint det blir med disse blå skiltene som lyser opp under de grønne bladene når våren kommer, sier Fast.

Stadig voksende støtte

Bøkeskogen har også fått sin egen facebookside; «La Bøkeskogen mellom Skonningsfoss og Våkemark leve!» Der er det nå rundt 1.300 venner som følger med på det som skjer og som legger inn engasjerte innlegg.

Bjørn Edvard Fast har til og med laget en liten animasjonsfilm, som det er verdt å se på. Dessuten er adopsjonsprosessen forevigeget på en filmsnutt, slik at folk skal kunne se hva som har skjedd.

- Vi oppfordrer ikke folk til å sette opp egne skilt, fordi vi ønsker at dette skal se pent ut, som et slags kunstverk opp mot den flotte skogen. Det folk kan gjøre er å ta en tur i skogen og ta et bilde av seg selv og trærne, og heller oppfordre andre til å engasjere seg med støtte til bevaring av skogen, sier Fast.

Siste ord og engasjement om bøkeskogen er tydeligvis ikke sagt. Nå planlegges det også å utgi en bok om bøkeskogen som vil ta for seg hvordan engasjementet oppsto, og hva som er gjort og sagt opp gjennom tidene.

Bildetekster:

Bøkeskogen 1: Nå har rundt 50 trær i bøkeskogen ved Saugbrugs fått personlige navneskilt. Foto: Morten Paulsen

Bøkeskogen 2: Jorid Marie Hansen og Bjørn Edvard Fast er initiativtakerne bak treadopsjonen. Foto: Jørn Bøhmer Olsen

Avisa skrev:

Aksjonerer i skog: – Vi har holdt det hemmelig fram til nå – Steinar Omar Østli, Trine Høistad i Halden arbeiderblad 13. mars 2024

2024.05.11

Naturvernforbundet i Halden og La bøkeskogen mellom Skonningfoss og Våkemark leve arrangerer Skogstur i Bøkeskogen med omvisning, der vi også tar et historisk bilde av deltagerne på arrangementet:

- [Informasjon](#) om arrangementet
- [Plakat](#) / flygeblad
- [Parkering](#)

Det kom over hundre mennesker til Bøkeskogen lørdag 11. mai 2024. Det ble tatt foto av barna og av både voksen og barn. Her ligger også filmen fra arrangementet: Bøkeskogen 11/5 – 2024 av Bjørn Edvard Fast

Film fra skogsturen med fotografering i Bøkeskogen. Hundre folk der i skråningen. Det var en vakker dag kan man vel trygt si. Stor takk til fotograf Jørn Sundby! Musikk: Remington Super 60. Stor takk til Christoffer Schou!
<https://www.facebook.com/groups/1105966946524238/permalink/1952986198488971/>
https://skogen.bokstedet.no/skogsfoto/fast_2024_5_11_1.mp4

2024.05.16

Markering av at det er 140 år siden Bøkeskogen i Larvik ble gitt til Larviks befolkning på dagen 17. mai 1884. Det er akkurat 140 år siden.

Vi setter opp to [plakater](#) med informasjon i Bøkeskogen og skåler med bobler i høye glass. Det blir delt [film](#) og [oppslag](#), og lagt ut [flygeblad](#) på noen få serveringssteder i Halden på 17. mai

Jørn Bøhmer Olsen forteller om det offentlige vernet av Bøkeskogen i Larvik. Det skjedde den 17. mai 1884 ~~no~~ Kjøpt regna 140 år siden. Saugbrugs er vel egentlig bare en generøs signatur unna å kunne gjøre det samme. Vise litt ekte storhet og gi Bøkeskogen i gave til folket. .- En film av Bjørn Edvard Fast

<https://www.facebook.com/groups/1105966946524238/permalink/1953643805089877/>
https://skogen.bokstedet.no/skogsfoto/fast_2024_5_11_2.mp4

Filmer

2023.09.19

Inn i Bøkeskogen – Kari Sørensen

<https://www.facebook.com/543427175/videos/1058690075512909/>

2024.03.12

Skiltene blir til Bjørn Edvard Fast

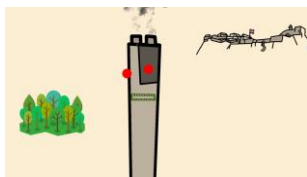
<https://www.facebook.com/100051472937616/videos/1352856082092787/>

2024.03.12

Animasjonsfilm #1 - Bjørn Edvard Fast

<https://www.facebook.com/100051472937616/videos/1452608155666671/>

2024.03.18

Animasjonsfilm #2 - Bjørn Edvard Fast

<https://www.facebook.com/100051472937616/videos/2629697070532030/>

2024.03.23

Film forbi fabrikkene og frem til friheten i Bøkeskogen - Bjørn Edvard Fast

<https://www.facebook.com/100051472937616/videos/1127994055014486/>

2024.04.04

NRK - Har fått beskjed fra NRK om at reportasjen om navnskiltinga i Bøkeskogen (12/3) mest sannsynlig kommer på distriktsnyhetene etter Dagsrevyen i kveld - 19:45. Her noen sekunder bakomfilm, bl.a. et kort glimt av Jørn Bøhmer Olsen og Hans Jan Bjerkely før de intervjues. - Bjørn Edvard Fast

<https://www.facebook.com/groups/1105966946524238/permalink/1926972217757036/>

2024.04.04

«Like ved Halden sentrum ligger det en bøkeskog" Distriktsnyheter Østlandet Nrk ved Ingrid Mathilde Langvik og Christian NygaardMonsen (dronefoto) 4. april 2024

<https://tv.nrk.no/se?v=DKOV98040424&t=179s>

2024.04.11

Aksjonister gir trærne i bøkeskogen i Halden navn. De frykter at trærne vil bli hogget ned. Halden kommune har gitt Norske Skog Saugbrugs tillatelse.

Distrikts-nyheter Østlandet Nrk ved Ingrid Mathilde Langvik sendt 4. april 2024, lagt ut i redigert versjon 11. april 2024

https://www.nrk.no/video/kjemper-for-at-bokeskogen-i-halden-skal-leve_9a505db1-33a9-4bd9-9df0-457306eaf246

2024.04.08

Norske Skog Saugbrugs vil ikke konkretisere hvilke planer de har for Bøkeskogen. Vi er henvist til å fundere. Og for å være på den sikre siden har jeg fundert meg inn i en skrekkfilm.- Bjørn Edvard Fast

<https://www.facebook.com/groups/1105966946524238/permalink/1929284257525832/>

2024.04.24

Fugleperspektiv - Musikk: Nils Frahm - Circling - fra albumet Solo (2015). Håper Frahm tilgir at jeg har vært så freidig å bruke låta. Det er for en god sak. - Bjørn Edvard Fast <https://www.facebook.com/groups/1105966946524238/permalink/1931576023963322/>

2024.05.11

Video fra fotograferingen i Bøkeskogen. Hundre folk der i skråningen. Det var en vakker dag kan man vel trygt si. Stor takk til fotograf Jørn Sundby!

Musikk: Remington Super 60. Stor takk til Christoffer Schou! . - En film av Bjørn Edvard Fast

<https://www.facebook.com/groups/1105966946524238/permalink/1952986198488971/>

https://skogen.bokstedet.no/skogsfoto/fast_2024_5_11_1.mp4

2024.05.17

Jørn Bøhmer Olsen forteller om det offentlige vernet av Bøkeskogen i Larvik. Det skjedde den 17. mai 1884 no Kjapt regna 140 år siden. Saugbrugs er vel egentlig bare en generøs signatur unna å kunne gjøre det samme.

Vise litt ekte storhet og gi Bøkeskogen i gave til folket. .- En film av Bjørn Edvard Fast

<https://www.facebook.com/groups/1105966946524238/permalink/1953643805089877/>

https://skogen.bokstedet.no/skogsfoto/fast_2024_5_11_2.mp4

QR-koder

Distrikts-
nyheter
Østlandet
Nrk ved
Ingrid
Mathilde
Langvik
11. april
2024
«Aksjonist
er [...]»
frykter at
trærne vil
bli hogget
ned.

Halden kommune har gitt
Norske Skog Saugbrugs
tillatelse."

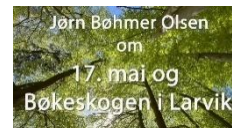
Skogstur
med foto-
grafering 11.
mai 2024

- Bjørn Edvard Fast

Jørn Bøhmer Olsen
om 17. mai og
Bøskogen i
Larvik

- Bjørn Edvard Fast

Foldere og egenpublisert materiale:

Annet eget materiale

Veien til skogen vises i film og kart.

2024.03.23

[Film forbi fabrikkene](#) og frem til friheten i Bøskogen - Bjørn Edvard Fast

[Parkering](#) til turen i Bøskogen 11. mai 2024

Plakater og løpesedler:

Enkel [plakat](#) og [flygeblad](#) til turen i Bøkeskogen 11. mai 2024

Materiell til 17. mai

- [Plakat i A3 med hvit bakgrunn](#) og fire flagg
 - [Plakat A2 med blå bakgrunn](#) og fire flagg
 - [Flygeblad](#) som plakat med hvit bakgrunn
 - [Foto av Larviks Bøkeskog](#) med tekst Foto: jechstra - Jens-Chr Strandos via [Store norske leksikon](#).....
- Kilde til tekst [digitalmuseum.no](#)

Foldere

[08.06.2024](#)

Midt i 'det grønne skiftet'
sitter alle på gjerdet

Refleksjoner og minner

2024.02.21

Atle Berger i gruppa La Bøkeskogen mellom Skonningsfoss og Våkemark leve! på facebook:

«Vi som er oppvokst på våkemark lekte mye i bøkeskogen. Skriblerier på trærne over alt så mange som har gjort det oppigjennom. Vi kjørte også opp med moped og motorsykler der den gang det var vei opp.

Mine barn går ned og opp trappene til skolen hver eneste dag. Blant annet til F blokka som Saugbrugs har solgt til porsnes videregående skole. Trengte vel ikke plassen selv. Saugbrugs ser nok dette som områder med store verdier pga videre salg av andre bygg på tomtene de disponerer. Blitt bygg og bolig utviklere på innbyggernes regning.»

«Vi er medeiere av våkemark utmark. Hvis de skal bygge noe der bøkeskogen er nå så må jo fjellet til våkemark sikres. Fjellet består av masse store stener og sprekkdannelse i fjellet. Og dette eier de jo ikke. De må i tillegg ras og sikkerhets beregne hele våkemark. Mange hus står på leire som blir holdt på plass av fjellene rundt.»

Kilde <https://www.facebook.com/groups/1105966946524238/permalink/1899587040495554/>

2024.02.20

Per-Arne Torp i gruppa La Bøkeskogen mellom Skonningsfoss og Våkemark leve! på facebook:

«Jeg lekte endel der som gutt. Var noen kratere som lignet på skyttegraver som var fine å være i.»

Kilde <https://www.facebook.com/groups/1105966946524238/permalink/1899587040495554/>

2024.02.19

Eldar Norderhaug i gruppa La Bøkeskogen mellom Skonningsfoss og Våkemark leve! på facebook:

«Vi var en gjeng gutter som bygde hytte i skogen. Var noen fester der på 60 tallet.»

Kilde <https://www.facebook.com/groups/1105966946524238/permalink/1899587040495554/>

2024.03.11

Anne-Britt Olaussen i gruppa La Bøkeskogen mellom Skonningsfoss og Våkemark leve! på facebook:

«Takk for medlemsskap. Som lita jente i slutten av 40-tallet vassa jeg i gult bøkkeløv i grøfta langs bøkeskogen på vei fra bestefar som bodde på Fossen. Under et lysegrønt tak høyt oppe var de aller første vårtegn, vårkål, som vokser der der kommer en liten bekk fra fjellet, vært med og funnet konvall, blåveis og ikke minst om høsten hasselnøtter langs åskantene på vei mot Kasene - og lange seljefløyter med intrikat mønster. Nostalgisk og naivt, ja, men så trist om dette blir borte for nye generasjoner. 🌿 🍄 🍄 🍄»

Kilde <https://www.facebook.com/groups/1105966946524238/permalink/1912304082557183/>

2024.03.27

Ingrid Margrethe Davidsen i gruppa La Bøkeskogen mellom Skonningsfoss og Våkemark leve! på facebook:

«Det positive med pm6 er at fjorden ble ren. Det er mye liv i fjorden. Halden trenger arbeidsplassene som Saugbrugs har.

Men det er ikke rett at de får herje i egen skog som er utredet for vern av biologer og andre fagfolk.

Det er feil: atte Statsforvalteren trakk sin innsigelse tilbake.

Der er feil: atte 21 grunneiere som er inne i en verneprosess av sin egen skog er stoppa av Saugbrugs, Høyre, KrF, INP, FRP, Pensjonspartiet og Arbeiderpartiet.

Jeg som grunneier kan ikke være med i politisk behandling. Hva med Halden kommune og politikerne. Har noen aksjer i Norske skog?

En uhildet instans skulle vel ha denne saken i Fylkeskommunen? Jeg bare spør 🙏»

2007.03.10

"Uro i siouxleiren" - av Egil Torgersen i Halden arbeiderblad 10.03.2007

<https://www.ha-halden.no/new-articles/uro-i-siouxleiren/s/1-2906373-4929926>

"Damhaugsguttene hadde på grunn av skoleferien kalt hjem forsterkninger som befant seg på Makø feriekoloni, i tilfelle Sioux-angrep fra «leiren» på Møllerhausen.

Spretterter hadde for dårlig rekkevidde, mot Siouxenes rambuer, og det var nå satt opp «batterier» bestående av bildekk-slanger og sykkelsslanger ved Interneringen vis a vis portvakta på Kaken, ett «batteri» på toppen av **Skakkestadfjellet**, og ett på Kasa.

Heftig prøveskyting

Nå skulle dette prøvekjøres, og batteriet ved Interneringen ble valgt fordi det lå lengst unna «leiren». Både Edmund og «Martin» var store og sterke, og «strikken» ble festet mellom en telefonstolpe og en lyktstolpe. «Strikken» ble spent nesten helt ned til stallene til vognmann Johansen. Oddvar hadde samlet sammen et helt putevar med gammel rusten spiker som skulle sendes i vei i retning «leiren». [...]

I morgen ville resten av Damhaugsgjengen komme hjem fra Makø feriekoloni og skolene ville begynne allerede på mandag, dermed var hele styrken inntakt.

Vår ordonnans Roger patruljerte stadig strekningen Damhaugen-Kasa, og kunne fortelle at det hvite flagget var heist og «leiren» i ferd med å pakkes ned, dermed kunne vi gå ut fra at det var sluttet fred."

Beskrivelser i bilder

Heinrich August Grosch

Christian August Lorentzen (Artist for cartoon/modello i.a.)

Ukjent (Founder, printer i.a. in duplication - uncertain)

Creation date: Antagelig mellom 1795 og 1797 (plate) / Mellom 1795 og 1797 (trykk)

https://www.nasjonalmuseet.no/en/collection/object/NG.K_H.A.19173

Ukjent, Heinrich August Grosch,

Utsikt fra Veden gård over Tistedalen til Halden – Nasjonalmuseet

https://www.nasjonalmuseet.no/samlingen/objekt/NG.K_H.A.19169

Sett fra

Thomas Fearnley,

Utsikt mot Fredrikshald – Nasjonalmuseet

<https://www.nasjonalmuseet.no/samlingen/objekt/NMK.2017.0021>

Sett fra (Skakkeberghammeren / Haukefjellet)

Ukjent trykk Fulgte brev i sak om Skakkeberghammeren / Haukefjellet Kunne være etter Thomas Fearnley over

Christian August Lorentzen,

Utsyn fra Tistedalen mot Halden – Nasjonalmuseet

<https://www.nasjonalmuseet.no/samlingen/objekt/NG.M.02610>

Sett fra

Thomas Fearnley,
Fra Fredrikshald – Nasjonalmuseet

https://www.nasjonalmuseet.no/samlingen/objekt/NG.K_H.A.03786

Sett fra

1959

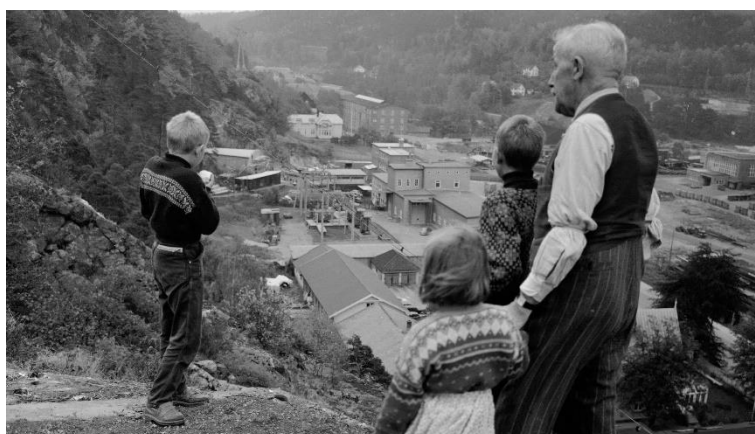
Jens Johansen bor på Månefjellet og har den nybygde Haldenreaktoren så og si i kjelleren. Her står han og beundrer reaktor-bygningen sammen med barnebarna. Reaktoren i Halden ble bygget i perioden 1955 til 1958 av daværende Institutt for Atomenergi (nå Institutt for Energiteknikk, IFE).

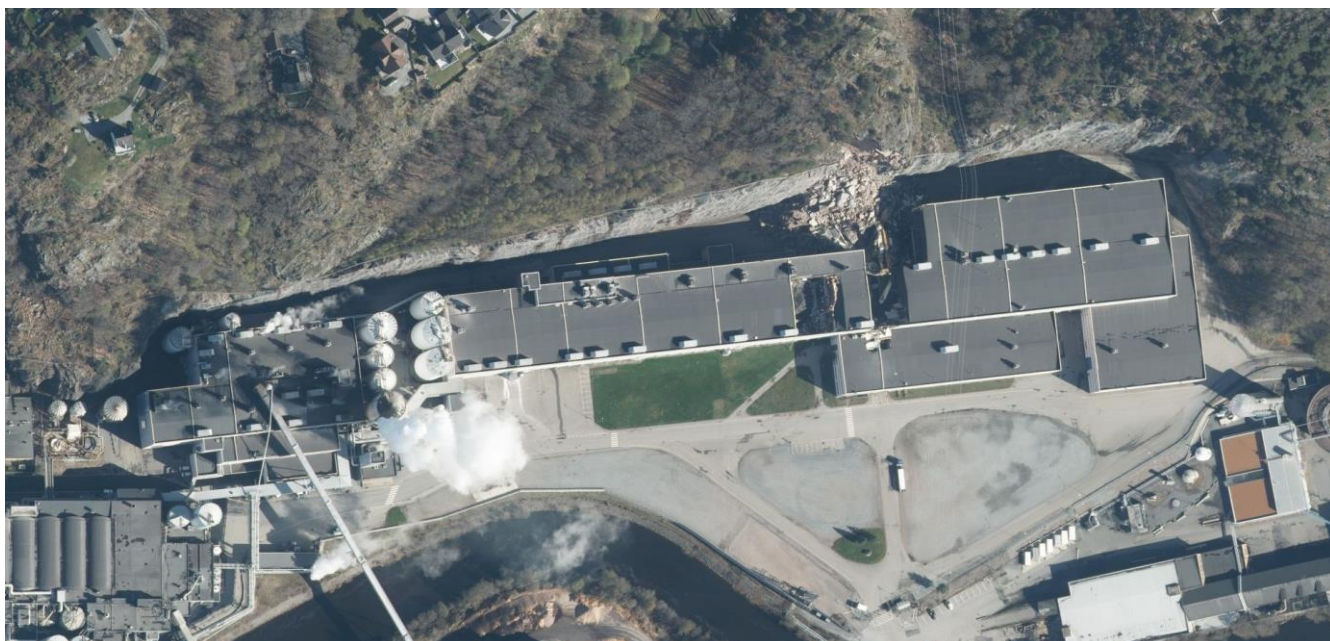
<https://www.nrk.no/ostfold/historiske-bilder-fra-halden-reaktoren-1.5516108?index=0#album-1-5516108>

Her står Jens Johansen og barnebarn på Månefjellet i september 1959 og betrakter reaktor-bygningen.

Reaktoren i Halden ble bygget i perioden 1955 til 1958 av daværende Institutt for Atomenergi (nå Institutt for Energiteknikk, IFE). Reaktoren ble bygd som en forsøksreaktor, med tilstrekkelig effekt til også å brukes som en prototype dampprodusent for industrien. Kjøling av reaktoren og moderering av nøytroner skjer med 14 tonn tungtvann. Denne typen reaktorer kalles en kokvannsreaktor. Foto: Børretzen, Aktuell / NTB Scanpix

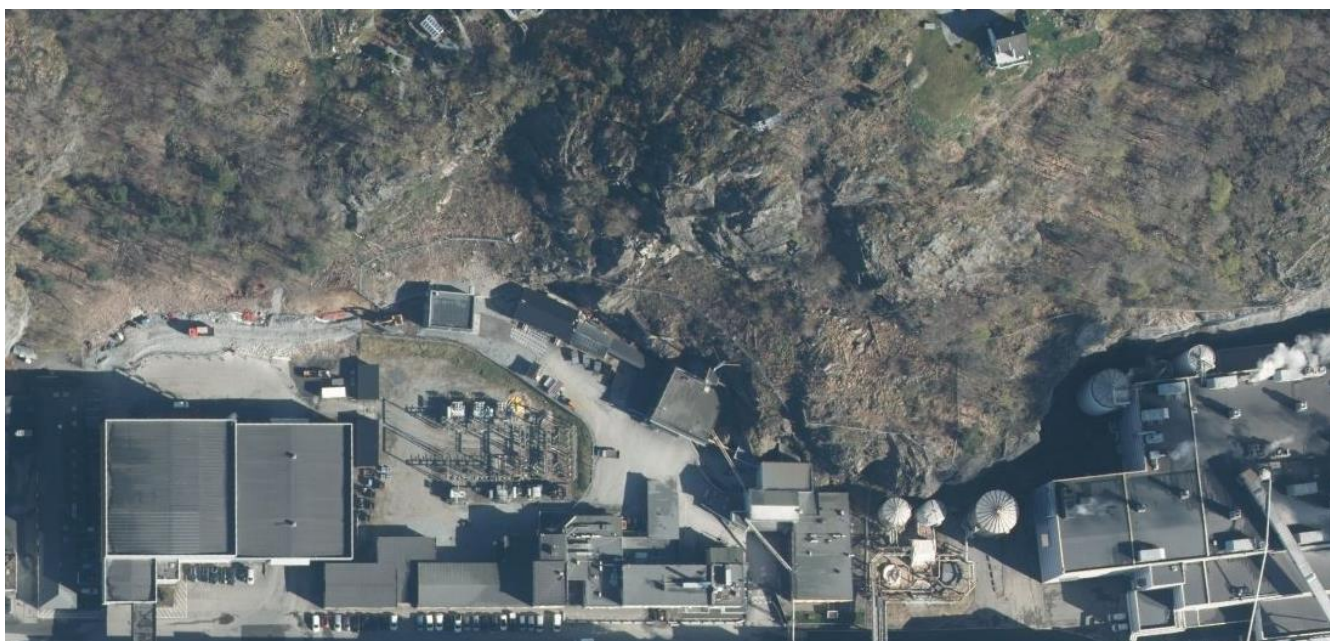
<https://www.dagbladet.no/nyheter/legger-ned-verdens-eldste-tungtvannsreaktor/69967336>

Norgeskart.no

<https://www.norgeskart.no/#!?project=norgeskart&layers=1003&zoom=16&lat=6559753.50&lon=294563.20&markerLat=6559523.262783036&markerLon=293261.85001733707&p=searchOptionsPanel&showSelection=false&sok=halden>

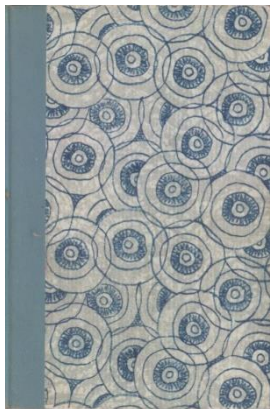
Googlemap

<https://norgeskart.no/#!?project=norgeskart&layers=1003&zoom=16&lat=6559765.08&lon=294209.95>

Beskrivelser i litteraturen

Se Prang, Roger 1994 [Halden-forfattere gjennom 300 år](#) isbn = 8299317509 Taurus

Bye, Frithjof E. 1942 [Sør i landet - nord i sjøen](#) Aschehoug

«Oppetter svaberg og løkker lå grå fattige saugarbeiderstuer. I sin uanseelighet hadde de sin tiltrekning, men bare gjennom de fornemmes seglass. Bare de fornemme så det skønne ved fattigdommen. En forblåst saug, en grå stue, en kall i filleladder kunne være gild å forevige med pensel og palett. Dalen og dølene hørte honoratiorene til. Og setedet var foreviget, saugene, kvernene, fossen. Danske hoffmalere, skikket hit opp i avkroken av V. Christian, sto i elvetrekk og fossegov og malte. Særskilt elsk la de på Tistedalen og Tistaelven. Nå hang saugene og saugkallene i palasser og gemakker, på tegnet sententiose, bombastiske gloser. «Vue de la Premiere chute D'Eau», sto det. «De Tistedal en Norwege. Deres Kongelige Høyhed Chistian V. Grevinde af Samsøe, Sophie Amalie Moth.»

Fransk, spansk, tysk, latin! Hovmod og jåleri!

I fossesusen ropte Britta til Stina på trappehellen nedenfor:

- Du Stina! Ha du hørt håsden ho Helene ha' rakkæ tel sæ?

- Hæ! Ropte Stina tilbake o var lite brydd om å prate med Britta. Hå æ det du sier? ->

(s. 113)

«Det ble mer og mer folksomt etter som han kom nedover. Saugkaller med viebånd over akslen og øks i krokarmen kom subbene nedover bakkene mot Kalvebroen. Alle skulle de samle evdbrenne til julen. Nedover mot Bruksgropa sto allerede tass etter mange filleladder i nysnøen, digre fotefar. Og lute skikkelser husket i veg med bakhunbører på ryggen. Nedpå saugtomtene, Rosenskjolda, Jonkera, Vågehælsa og Heveta, gikk folk og samlet opp bakhunveden som lå spredt utover i is og snø. I fossesuset gneldret og skrek de til hverandre. De fleste bar veden på sin rygg, men en og annen kjørte også hele lasset opp med en leid okse eller et gammelt øk -- - leidd av en tømmerkipper eller bygselmann. Tømmerkipperen eller bygselmannen fikk hånd og løfte på (s. 117)

«Ferden fortsatte uten hindring av noe slag mer, forbi Bækken, Leiren og Wåkemark. Gullfaks var blank og våt i hårlaget da de stanset ved hellingen til Ouskleven. Skummet blæret seg kring den mørke, mjuke mulen. Hingstens mektige hjerte dunket i bringen. Svattedampen røk av hesteskrøtten som fra eld.» (s. 231)

«Reinuls lyttet også til nordenvindens sterke sus oppe i luften. Hørte hvordan snøyet drev og hvordan eketrærnes grener skrapte og slo mot hverandre. Benknokler! De dødets hender! I natt var farlige makter løse!

Reinuls holdt hingsten igjen for at barteeskjærereen ikke skulle tape ham av syne. Han kunne også lett ri av veien. Drevet blindet dessuten hesteøynene. Gullfaks' hode og brede bringe var allerede tilklappet av snø. Alt i ett måtte han strekke seg framover og rive de verste snøkakene av luggen. Det var en gåte hvordan hingsten kunne se i mørket og snøtykket.» (s. 356)

356

Olsen, Bjørn Gunnar 1982 [Hud over Damhauen](#)

Olsen, Bjørn Gunnar 1984 [Ved fjellets fot](#)

«Det gikk en sti fra Damhauen til Månefjellet, men å bruke stien opp fjellet, var juks. Guttane klatra sin vei, leka sveitsiske fellklatrerær, ofra nesten livet, der døm svinga seg mellom fjellknausane, hyla og skrek so men hel flyalarm over Damhauen.» (Sitatet er fra s. 13 i Ved fjellets fot Bjørn Gunnar Olsen 1984)

Olsen, Bjørn Gunnar 1986 [I Alfreds hus](#)

Olsen, Bjørn Gunnar 1988 [En og tredevte desember](#)

Solstad, Dag 1974 [25. septemberplassen](#)

Anker, Nini Roll 1935 [Den som henger i en tråd](#)

Bruggen, Majken van 2008 **Månefjellet** [tilgjengelig på biblioteket]

[Majken på Månefjellet](#), artikkel av Steinar Omar Østli i Halden arbeiderblad 2. august 2008:

Mediedekning - Bøkeskogen

- Skog, natur, friområder, folkehelse, utbygging, industri, kultur, landskap, bøkeskog, steinfylling, arkeologiske funn,

Søk - <https://www.ha-halden.no/sok?keyword=b%C3%B8keskogen> -

-

-

2024

2024.06.03

[Applaus for ny fabrikk på Saugbrugs](#) – av Hanne Eriksen 3. juni 2024 i Halden arbeiderblad

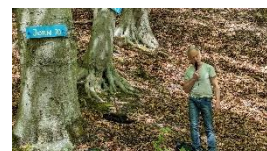
2024.06.03

[Vil investere milliarder på Saugbrugs](#) – av Hanne Eriksen 3. juni 2024 i Halden arbeiderblad

2024.05.12

[Bilder fra guiding i Bøkeskogen](#) – av Hege Rørberg i Halden arbeiderblad 12. mai 2024

2024.05.12

[Her samler de seg for foto mellom bøketrærne](#) – av Hege Rørberg i Halden arbeiderblad 12. mai 2024

«Facebook-gruppa «La Bøkeskogen mellom Skonningsfoss og Våkemark leve!» har invitert inn en fotograf som skal ta et, som de kaller det « historisk bilde». Planen var at alle som møtte opp skulle samle seg innimellom trærne de kjemper for.

Selve plasseringen av folk og arbeidet med å hjelpe alle opp i denne bratte skråningen ble en samlende og hyggelig aktivitet med mye latter fra de frammøtte. Da alle hadde funnet plassene sine var det bare å få alle til og se på fotografen Jørn Sundby og gjøre det han ba de om.»

2024.03.23

[Du må ta deg en tur til Halden, Gro!](#) – Sverre Stang i Halden arbeiderblad 23. mars 2024 «Vårt gamle teater fra 1838 skulle rives og bli til parkeringsplass. I dag er alle i byen glade for at du satte ned foten i saken om sjøbodene. Dengang var du statsråd - og etterpå statsminister. Men du er fortsatt Gro Harlem Brundtland! Det rekker lenge, det. Kanskje du kan snakke med noen som tror de vet?»

2024.03.13

[Aksjonerer i skog: – Vi har holdt det hemmelig fram til nå](#) – Steinar Omar Østli, Trine Høistad i Halden arbeiderblad 13. mars 2024

2024.02.21

[åpen artikkel] ***

[Skandaløs behandling av bøkeskogen](#) – Hans Jan Bjerkely i Halden arbeiderblad 21. februar 2024

2024.02.13

[Nytt nederlag for Bøkeskogen](#)
– av Trine Høistad i Halden arbeiderblad 13. februar 2024

2024.02.07

[åpen artikkel] ***

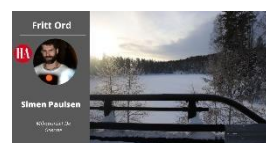
[Arrangerer markering for bøkeskogen](#) – av Ingrid Margrethe Davidsen grunneier og medlem i Naturvernforbundet i Halden, i Halden arbeiderblad 7. februar 2024

2024.02.01

[åpen artikkel] ***

[Avslutt hjemme-alene-festen!](#)
– av Simen Paulsen MDG -Åpen artikkel i Halden arbeiderblad 1. februar 2024
«– Fortsetter vi som nå, vil de naturopplevelsene som betyr så mye for så mange i dag, ikke kunne oppleves av andre i morgen, skriver Simen Paulsen»

2024.01.24

[Månefjellet] **

[Naboene vil stoppe Månefjell-utbyggingen: – Er i strid med alle faglige råd og anbefalinger](#) – av Terje Andresen på vegne av naboer til Månefjellet i Halden arbeiderblad 24. januar 2024
«Reguleringsplanen legger til rette for en utbygging av boliger i et område, som i tillegg til å være regulert som grønnstruktur i kommuneplanens arealdel, består av natur av nasjonal verneverdi. Prosjektet vil dessuten føre til negative konsekvenser for trafiksikkerhet i området og ødeleggelse av kulturhistorisk miljø.»

2024.01.24

[Månefjellet] **

[Månefjellet – hvem vil egentlig skamfere det?](#) – av Sean Berger på vegne av naboer til Månefjellet i Halden arbeiderblad 24. januar 2024
«I den siste kommuneplanen er Månefjellet og edelløvskogen fortsatt vernet i et grøntområde. Kommuneplanen gjelder fra 2023 til 2035 og det ble lagt ned mye arbeide i den. Ikke før var planen ferdig dukker tre driftige karer opp.»

2023

2023.12.06

[Månefjellet] **

[Månefjell-prosjektet: – Vi kjemper til siste slutt](#)
– av Hanne Eriksen i Halden arbeiderblad 6. desember 2023

2023.09.08

[åpen artikkel] ***

[Skogene i Halden er truet](#)
– av Morten Paulsen i Halden arbeiderblad 8. september 2023

2023.09.03

**

[Valg-kontrastene florerer på Saugbrugs](#)

– av Hans Petter Kjøge i Halden arbeiderblad 3. september 2023

«Tore Østensvig [...] Bøkeskogen ble plantet på slutten av 50-tallet med det formål at trærne skulle kappe da tiden var inne.»

2023.08.26

[åpen artikkel] ***

[Takk Ragnhild Løchen](#) – av Johan Johansen, ordfører kandidat for De Grønne i Halden arbeiderblad 26. august 2023

«I styringsgruppen stemte Øivind Holt ja til at 54 daa av Bøkeskogen kunne båndlegges i påvente av en detaljert reguleringsplanprosess. I reguleringsplanprosessen skal alle hensyn vurderes, alle kan gi høringsinnspill, også overordnede myndigheter. Øivind Holt har derfor aldri sagt at Saugbrugs skal få lov til å bygge, men at de kan prøve å få det godkjent i en grundig reguleringsprosess.

I styringsgruppen var det flertall for å legge inn Bøkeskogen. Øivind Holt hadde valget mellom å stemme mot eller å forhandle. Øivind Holt valgte å forhandle inn en bestemmelse om at området bare kan reguleres til industrivirksomhet for Saugbrugs. Den bestemmelsen sikrer at området ikke kan brukes til annen næringsvirksomhet og at området ikke kan selges til andre næringsvirksomheter.»

2023.08.25

[Ragnhild har fått nok: – Jeg stoler ikke på MDG](#)

– av Trine Høistad i Halden arbeiderblad 25. august 2023

«Ved flere anledninger stemte MdG-representant, utvalgsleder for teknisk hovedutvalg og leder for styringsgruppa for arealplanen, Øivind Holt, for at Bøkeskogen skal kunne brukes til industri. Helt på tvers av standpunktet Johan Johansen fronter. [...] – Det er riktig at vi støttet et forslag om omregulering av Bøkeskogen. Vurderingen av Bøkeskogen må gjøres gjennom en grundig prosess, som en reguleringsplan, så vil man ta et nytt standpunkt der, mener han. Hvis det er aktuelt for Norske Skog Saugbrugs å ta imot Bøkeskogen må de først gjennom en reguleringsplanprosess. Holt minner også om raset som nylig var på Saugbrugs. [...] Patrik Axelsson er utviklingsdirektør og stedfortredende administrerende direktør ved Norske Skog Saugbrugs. Han sier til HA at Norske Skog Saugbrugs sine planer for Bøkeskogen-området står fast. – Det er det eneste området vi kan utvikle fabrikk videre på, så det er like viktig nå som da vi presenterte planene for kommunen»

2023.08.22

[Johan leverte 300 underskrifter – krever vern av Bøkeskogen](#)

– av Trine Høistad i Halden arbeiderblad 22. august 2023

2023.08.16

[åpen artikkel] *

[Nokkedalsdammen må vernes](#)

– av Hans Jan Bjerkely MDG i Halden i Halden arbeiderblad 16. august 2023

2023.08.15

[annet tema] [åpen artikkel]

[Hvor ofte hører du snakk om løsninger på disse store utfordringene?](#)

– av Morten Ulekleiv i Halden arbeiderblad 15. august 2023

2023.08.07

[annet tema] [åpen artikkel]

[Rødt tar utfordringen fra KrF](#)

– av Linn Rokke Andersen Rødt Halden i Halden arbeiderblad 7. august 2023

2023.08.04

**

[– Slike nærområder må tas vare på](#)

– av Anders Svendsen i Halden arbeiderblad 4. august 2023

2023.07.28

[Vil fjerne fjell og steinmasser ved rasstedet](#)» - av Gunnar Paulsen i Halden arbeiderblad 28. juli 2023

«For å kunne gjennomføre nødvendige endringer av terrenget, må man gå inn med tungt anleggsutstyr fra Grimsrødhøgda og ut på pynten av fjellet over PM6. Dette området mellom bebyggelsen og fjellskrenten mot fabrikk er i kommuneplanen **definert som grønnstruktur** – altså skog. I utgangspunktet er det et område der anleggsarbeid ikke er tillatt, står det i pressemeldinga.»

<https://www.ha-halden.no/vil-fjerne-fjell-og-steinmasser-ved-rasstedet/s/5-20-1381563>

2023.07.28

[Søker om fjerning av fjell og steinmasser over PM6](#) - Pressemelding Halden kommune 28. juli 2023

«Allerede før formell tillatelse til terrengendringer er ferdig skrevet, har kommunen gitt klarsignal til at **det kan felles trær** i traséen for den midlertidige anleggsveien og for riggområder.»

2023.06.18

[annet tema] [åpen artikkel]

[Grønt sentrumsalternativ](#)

– av Miljøpartiet De Grønne i Halden arbeiderblad 18. juni 2023

2023.04.27

[raset PM6]

[Bygning raste sammen på Saugbrugs – ingen skadd](#) – av Trine Bakke Eidissen - Morten Ulekleiv - Trine Høistad Emely Hansen i Halden arbeiderblad 27. april 2023

2023.03.30

[annet tema]

[Klare for å gjøre kommunen enda grønnere i fire nye år](#)

– av Trine Høistad i Halden arbeiderblad 30. mars 2023

2023.02.19

[Arealplanen ble vedtatt, men ikke uten debatt:](#)
[– Dere hører det dere ønsker å høre!](#)

– av Trine Høistad i Halden arbeiderblad 19. februar 2023

2023.02.16

*

[Direktøren håper på flertall i kveld: – Vi skal satse hardt hvis de vedtar planen](#)

– av Trine Høistad i Halden arbeiderblad 16. februar 2023

2022

2022.10.17

[utbygging Ulvås/Stenrød]

[Gleden kan bli kortvarig – vil stoppe dette feltet](#)

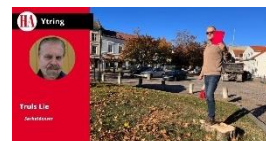
– av Trine Høistad i Halden arbeiderblad 17. oktober 2022

2022.10.11

[annet tema] [åpen artikkel]

[Busterudparken burde for lengst vært fredet mot overgrep av dette slaget](#)

– av Truls Lie i Halden arbeiderblad 11. oktober 2022

2022.09.12.

Bøkeskogen må vernes

– av Hans Jan Bjerkely i Halden arbeiderblad 12. september 2022

[åpen artikkel] ***

2022.09.09

Miljøpartiet vil ha omkamp om Bøkeskogen: – Dette blir å holde haldenserne for narr

– av Trine Høistad i Halden arbeiderblad

2022.08.24

Næringsforeningen ber politikerne endre planen: – Vi er ikke hørt

– av Trine Høistad i Halden arbeiderblad

*

2022.08.14

Tore Hansesætre fra Aremark er konserndirektør: – Jeg er lokalpatriot så det holder

– av Anders Svendsen i Halden arbeiderblad

2022.06.08

Trekker innsigelsen: Gir grønt lys for utbygging av Bøkeskogen

– av Trine Høistad i Halden arbeiderblad 8. juni 2022

2022.04.14

Morten (65): Jeg gjennomfører, men er for sta og påståelig

– av Morten Ulekleiv i Halden arbeiderblad 14. april 2022

[annet tema]

2021

2021.09.06

Saugbrugs tause om utvidelse – av Trine-Merethe Høistad i Halden arbeiderblad 6. september 2021

[utvidelse] ***

2021.08.25

Dette sier fylkeskommunen og Statsforvalteren nei til

– av Trine Høistad i Halden arbeiderblad 25. august 2021

2021.05.31

Her vil Saugbrugs bygge ut, men skogen kan bli vernet

– av Trine Høistad i Halden arbeiderblad 31. mai 2021

2021.05.18

[annet tema] [åpen artikkel]

[Et nei er ofte på sin plass, Kristian Bjørneby](#)

– av Anders Svendsen i Halden arbeiderblad 18. mai 2021

2021.04.01

[annet tema]

[Øyvind \(40\): – Livet mitt forandret seg da jeg flyttet fra travle Oslo til Knardal gård](#)

– av Morten Ulekleiv i Halden arbeiderblad 1. april 2021

2021.03.13

[åpen artikkel] ***

[Er Saugbrugs i en særstilling?](#) – av Sverre Stang i Halden arbeiderblad 13. mars 2021

2021.03.12

[kleberbrudd]

[Det gjengrodde minnet](#) av Tom Thowsen 12. mars 2021

Jeg hadde ikke vært der siden 1982, og mye har blitt forandret siden da. Likevel fant jeg det til slutt. Men nå føltes det som en forbrytelse å bevege seg så nær alle industribygningene. [...] I dag er kleberbruddet som sagt forholdsvis utilgjengelig der det ligger gjengrodd og inneklemt bak pakkeavdelingen til Norske Skog Saugbrugs. Det er jo beklagelig, synes jeg. Men hvem vet, kanskje kleberbruddet i Skakkestadberget kan komme til heder og verdighet en gang i fremtiden.

2021.02.22

[Arealplan-politikerne mener at Saugbrugs bør få bygge ned bøkeskogen](#)

– av Trine Høistad i Halden arbeiderblad 22. februar 2021

«Forslaget fra Norske Skog Saugbrugs har blitt behandlet i styringsgruppa for arealplanen.

Der ble det et **enstemmig vedtak** om å legge området inn i planforslaget.

Styringsgruppa består av Øivind Holt (MDG), Gunn Mona Ekornes (SV), Helge Bergseth Bangsmoen (Ap), Ragnhild Løchen (H) og Håvard Tafjord (H).

– Vi gir Saugbrugs en mulighet til å sette i gang en prosess. Det betyr at det må utarbeides en konsekvensutredning og planen må godkjennes av regionale planmyndigheter før de eventuelt får sette i gang, sier Holt.

Administrasjonen i kommunen har fått oppdraget med å komme med forslag til bestemmelser for området.»

2021.02.21

[En rundtur i bøkeskogen](#)

– Foto: Joachim Bratteli i Halden arbeiderblad 21. februar 2021

2021.02.12

[åpen artikkel]

[Svar til Halden Næringsutvikling del II](#) – av Johan Johansen MDG 12. februar 2021

2021.02.10

[Arealplan-svar til Halden Næringsutvikling del I](#) – av Johan Johansen MDG 12. februar 2021

2021.01.29

[annet tema] [åpen artikkel]

[Halden er omkampenes by](#) – av Eivind Hellkås Kolstad 29. januar 2021

2020

2020.12.31

[annet tema]

[Kjetil \(37\): – Vurderte Ghandi som mitt største forbilde.](#)

– av Morten Ulekleiv i Halden arbeiderblad 31. desember 2020

2020.12.30

[åpen artikkel] *

[Året vi våget mer](#) – av Morten Paulsen i Halden arbeiderblad 30. desember 2020

2020.12.05

[åpen artikkel]

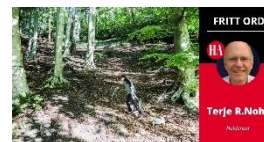
[Kommende generasjoner – tanker rundt Tyska og Hollenderen](#)

– av Truls Lie i Halden arbeiderblad 5. desember 2020

2020.11.29

[åpen artikkel]

[Mellom børs og katedral](#) – av Terje Nohr 29. november 2020

2020.11.22

[åpen artikkel] ***

[- Jeg kan ikke skjønne annet enn at det må finnes nok plass på Kaken-området](#)

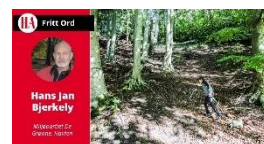
– av Morten Paulsen i Halden arbeiderblad 22. november 2020

2020.11.21

[åpen artikkel] ***

[Saugbrugs og bøkeskogen](#) – av Hans Jan Bjerkely i Halden arbeiderblad 21. november 2020

2020.11.16

**

[Vil la Saugbrugs utvide: – Næringslivshensyn går foran naturhensyn](#)

– av Trine Høistad i Halden arbeiderblad 16. november 2020

2020.10.11

[annet tema]

[I HA opparbeidet han seg et velfortjent rykte som arbeidsjern](#)

– av Hans-Petter Kjøge i Halden arbeiderblad 11. oktober 2020

2020.09.05

[Bøkeskogen ved Saugbrugs:– Å ødelegge en av kommunens naturperler er en uhyre dårlig idé](#)

– av Hans Jan Bjerkely i Halden arbeiderblad 5. september 2020

2020.08.31

[åpen artikkel] ***

[– Noen må si fra. Dette området må ikke raseres](#) – av Hanne Eriksen i Halden arbeiderblad 31. august 2020

2020.08.27

[Større tomt] **

[Saugbrugs ønsker større tomt](#) – av Emely Hansen i Halden arbeiderblad 27. august 2020

"Saugbrugs ber kommunen om å gjennomføre en konsekvensutredning på overordnet nivå, slik at påfølgende reguleringsak vil kunne gå smidig gjennom."

2010.09.18

[Jakter på gamle eiketrær](#) – avi Halden arbeiderblad 18. september 2010

«Jan Ingar Båtvik, biolog ved høyskolen, Vibeke Julsrud, fagkonsulent landbruk ved landbrukskontoret, Torbjørn Fosser, fagkonsulent skogbruk samme sted, Jørn Bøhmer Olsen som skal utføre feltarbeidet og miljøvernrådsgiver i Halden kommune. Harald Nøding Østvik. Foto: Kåre Rennestraum»

1998.04.30

River av siste fyrstikk Møllergata 13 må snart vike for Saugbrugs sitt plassbehov – av i Halden arbeiderblad s. 48 ? Foto Stein Johnsen fra Haldenbilder.no & via Nasjonalbiblioteket Den siste arbeiderbrakka på Fyrstikken, Møllergata 13, må snart vike for Saugbrugs sitt plassbehov og skal rives. Gunvor Kjellin (85) (fra venstre), Olav Martinsen (79) og Gunhild Bakkehøy (81) mener bygningen har kulturhistorisk verdi. De har mange gode minner fra Fyrstikken.

1993.10.09

En skogskatedral – av Siri Lehne og Jarl M. Andersen – Naturvernforbundet i Østfold - i Halden arbeiderblad lørdag 9. oktober 1993 via nasjonalbiblioteket

"Når man går inn i edelløvskogen, er det som å tre inn i en skogens katedral: Svalt, stille, dunkel belysning, og med de majestetiske trekronene høyt der oppe. "

1992.03.20 [steinfylling]

Ja til bevaring av Knivsøholmene – nei til steinfylling ved Alcatels. – av Naturvernforbundet Halden, via Nasjonalbiblioteket

1991

1991.05.03

[steinfylling]

Vil heve steinfylling på Sauøya med 13 meter – av Torgeir Nakken og Stein Johnsen (foto) i Halden arbeiderblad fra Haldenbilder.no & via Nasjonalbiblioteket

Vil heve steinfylling på Sauøya med 13 meter. Saugbrugs søker om å få deponere ytterligere 1000 kubikkmeter steinmasser på sydenden av Sauøya. dagens fylling som rager 22 meter over vannet, vil øke ned 13 meter til 35 meter. Beboerne i Eskeviken er skeptiske.

1991.01.19[Skakkestad] **

Skakkestadfunnet er et av Norges største! – av Erland Andersen i Halden arbeiderblad 19. januar 1991 _via Nasjonalbiblioteket - [faksimile](#)

1990.12.01

Landskapsendring – av Torgeir Nakken og (foto på billedserie ukjent) i Halden arbeiderblad s. 13 fra Haldenbilder.no & via Nasjonalbiblioteket

Tomta for PM6 på Skakkestad har skapt store endringer i landskapet. Det som for drøyt ett år siden var delvis fjell og delvis boligområde, er i dag gjort om til en 80 dekar stor industritomt med en flere hundre meter lang og opptil 55 meter høy fjellskjæring. 16. mai 1990 lignet Skakkestad et gruveområde.

Slutt etter 121.000 stein-turer - av Torgeir Nakken og Stein Johnsen (foto) i Halden arbeiderblad s. 13 via Nasjonalbiblioteket

1,75 millioner kubikkmeter masse er forflyttet. I går kveld kjørte den siste steintransporten til Sauøya. Nå er det definitivt slutt på klør av store lastebiler over Wiels Plass – mot Tistedal, Øberg og til andre steindepoter. I dag er det på dagen ett år siden den første salva smalt på tomte 10. desember skal tomte være byggeklar

1990.09.12

[steinfylling]

Aksjon mot steinfylling – av Jørn A. Isaksen og Stein Johnsen (foto) i Halden

arbeiderblad s. 1 og s. 13 fra Haldenbilder.no & via Nasjonalbiblioteket

Greenpeace har varslet at det kan komme på tale med aksjoner mot Saugbrugs sine planer om å fylle igjen et område ved Knivsø med sprengstein fra Skakkestad. Pål Bugge (t.h.) vil ikke si hva slags aksjoner som kan komme på tale. Fiskerirettleder Gunnar Øhra går også sterkt i mot planene, og at tillatelse ble gitt av teknisk etat med sommerfullmakt. Saugbrugs vil fylle stein i Knvisøbukta: Greenpeace truer med aksjoner s. 13

Det kan bli vanskeligere å bli kvitt steinmassene fra PM6-tomba enn Saugbrus i utgangspunktet regnet med. Deponeringen har foregått hovedsakelig på Veden og på Sauøya. Men 11. juli i år søkte bedriften om tillatelse til også å benytte sjøen ved STK-Acatel på Knivsø. Teknisk hovedutvalg har allerede gitt sin velsignelse ved å si ja til planene via en sommerfullmakt.

1990.07.18

Skakkestadsommer mot nye høyder – av Stein Johnsen (foto) i Halden arbeiderblad

s. 4 fra Haldenbilder.no & via Nasjonalbiblioteket

1990.06.18

Haldenbilder.no & via Nasjonalbiblioteket

Saugbrugs bygger PM6 på Skakkestad. Beboerne på Kokkehaugen og Veden plages av støv fra steintransporten til Veden grustak. Henry Johansen (t.v.) og Tommy Jacobsen med barnebarnet Vegard, håper Saugbrugs vil klare å redusere støvproblemet.

1990.05.12

Enorme steinmasser fyller Veden grustak – av Øyvind Ottersen og Stein Johnsen (foto) i Halden arbeiderblad fra Nasjonalbiblioteket

1990.04.07

Påskeferie på Skakkestad – av Øyvind Ottersen og Stein Johnsen (foto) i Halden arbeiderblad 7. april 1990 fra Haldenbilder.no & via Nasjonalbiblioteket Det har skjedd utrolig mye på Skakkestad etter anleggsstarten. Nå er det påskeferie i området i halvannen uke. Dette bildet er tatt fra Bondebakken og viser dimensjonene på anlegget.

1990.04.07

Påkestille på Skakkestad – i Halden arbeiderblad 7. april 1990 s. 1 fra Haldenbilder.no & via Nasjonalbiblioteket

1990.04.04

Hektisk aktivitet på PM6-tomta: Rørgate med to «kjørebaner» – av Torgeir Nakken og Stein Johnsen (foto) i Halden arbeiderblad s. 4. april 1990 s 9 fra Haldenbilder.no & via Nasjonalbiblioteket Saugbrugs bygger PM6 på Skakkestad. Det er hektisk aktivitet på PM6-tomta. Deler av den høye fjellskjæringa sikres med sprøytebetong tilsatt stålfiber.

1990.01.24

Nytt offer for PM6 – av Anders Johansson (foto) i Halden arbeiderblad 24. januar 1990 s. 4 Foto Anders Johanson Nok et bolighus på Skakkestad blir flammenes rov for å gi plass til PM6-tomta. fra Haldenbilder.no & via Nasjonalbiblioteket

1989.12.11

Møllerhausen i brann – av (ikkje oppgitt) i Halden arbeiderblad s. 5 fra Haldenbilder.no via Nasjonalbiblioteket Saugbrugs bygger PM6 på Skakkestad. Sist tirsdag ble de siste bolighusene på Møllerhausen brent ned.

1989.12.2

Første salve i går – av (?) i Halden arbeiderblad førsteside fra Haldenbilder.no & via Nasjonalbiblioteket

Første salve for PM6 – av (?) Anders Johansson (foto) i Halden arbeiderblad s. 9 fra Haldenbilder.no via Nasjonalbiblioteket

Saugbrugs bygger PM6 på Skakkestad. Klokken 14.10 i går gikk den første salven på Skakkestad.

Halden Arbeiderblad holdt ord – av (?) Anders Johansson (foto) i Halden arbeiderblad 2. fra Haldenbilder.no desember 1989s. 9 via Nasjonalbiblioteket Halden Arbeiderblad bød på champagne på sprengningsstedet på Skakkestad i går ettermiddag. Vi gratulerte og fastslo at det var en lykkelig dag.

1989.11.27

Vil ha ny bru over til Marmosi – av Anders Wold og Tom R. Andreassen (foto) i Halden arbeiderblad 27.november 1989 s. 16 fra Haldenbilder.no via Nasjonalbiblioteket

1989.11.21 [steinfylling]

Veden skal bli som før – av Jørn A. Isaksen og Anders Johansson (foto) i Halden i Halden arbeiderblad s. 3 fra Haldenbilder.no Nasjonalbiblioteket

Saugbrugs bygger PM6 på Skakkestad. De store fjellmassene som skal sprenges ut på Skakkestad vil bli brukt til å fylle opp sandtaket på Veden. Dette området vil bli tilnærmet lik den opprinnelige terrengformasjonen, sier anleggssjef Roy Nilsen.

1989.11.07

Tomt på Møllerhausen – i Halden arbeiderblad s. 1 fra Haldenbilder.no & fra Nasjonalbiblioteket

Det var herlig på Møllerhausen – C Jørn A. Isaksen og Jens Chr. Strandos (foto) i Halden arbeiderblad s.13 fra Nasjonalbiblioteket

1989.10.25

Steinmassene fra Skakkestad: Veden grustak fylles igjen – av Anders Wold og Anders Brunvand (foto) i Halden arbeiderblad s. 11 fra Haldenbilder.no & fra Nasjonalbiblioteket

Det er Viak A/S som har utarbeidet rehabiliteringsplanen for Veden grustak. Firmaet har studert gamle bilder fra Veden for å gjenskape den opprinnelige terrengformasjonen.

1989.08.10

Alt klart for PM6 – av Anders Wold i Halden arbeiderblad s.1 og s. 11 via Nasjonalbiblioteket

Regjeringen har nå lagt alt til rette for at Saugbrugs kan vedta å bygge PM6 på Skakkestad (bildet). Regjeringen har strukket seg langt med hensyn til å imøtekomme Saugbrugsforeningens ønsker både når det gjelder **prisen på strømmen** til den nye papirfabrikken, **opplæringstilskudd** og tilskudd til omlegging av **veinettet**. Regjeringen har fastsatt at cellulosen kan drives frem til 1. juli 1992. Fra samme dato regner regjeringen med at de ansatte ved cellulosen kan gå over på opplæring før igangkjøring av PM6 1. januar 1993 Side 11

[arkeologi]

1989.08.10

Utgravingene på Skakkestad er i full gang: Mange spor etter steinaldermennesket – av Dag Andersen og Stein Johnsen (foto) i Halden arbeiderblad 10. august 1989 s. 13 fra Haldenbilder.no via Nasjonalbiblioteket

De arkeologiske utgravingene i forbindelse med bygging av PM6 på Saugbrugs, er i full gang på Skakkestad og Høytomt. Her fra det sørligste av de i alt fem utgravingsfeltene. En rekke gjenstander, for det meste avslått flint som er avfall etter redskapstilvirkningen, er allerede gravd fram og registrert.

1989.04.04

Hvorfor får vi ikke vite hva som skal skje? – av Torgeir Nakken og Anders Johansson (foto) i Halden arbeiderblad 4. april 1989 s.1 fra Haldenbilder.no via Nasjonalbiblioteket

Har ventet tre måneder på informasjon fra Saugbrugs – av i Halden arbeiderblad 4. april 1989 s. 9 fra Haldenbilder.no via Nasjonalbiblioteket

På Skakkestad var det stigende frustrasjon blant de syv familiene som ble berørt av ny PM6. Det var gått tre måneder siden de hadde besøk av Saugbrugsledelsen. Hva skjer med hjemmene våre? Vi er meget skuffet. Saugbrugs behandler oss dårlig. Det sa beboerne på Skakkestad. Fra venstre Håkon og Irene Asker, Torleif Norderhaug, Gunhild Hagen og John Hedlund

1989.01.21

Vil ha nytt møte med miljøvernministeren – av Torgeir Nakken i Halden arbeiderblad s. 1 fra Haldenbilder.no Nasjonalbiblioteket

Dersom PM6 blir bygget på Skakkestad betyr det at cellulosen kan fortsette driften under byggeperioden for den nye fabrikken. SFT har krevt fullrensing fra 1. mai 1990. Blir det tidspunktet opprettholdt er det ensbetydende med at fabrikken med sine 350 arbeidsplasser blir nedlagt fra dette tidspunkt.

1988.12.08

Klebersten fra Skakkestad – leder av Arvid Johanson i [Halden arbeiderblad](#) 8. desember 1988 s. 6 via [Nasjonalbiblioteket](#)

Det var neppe noen som satt ettermiddagskaffen i halsen ved meldingen om sprengningsarbeider i klebersteinen på Skakkestad. I alle våre dager med økonomiske problemer alle vegne er det andre ting som opptar oss enn minner fra vikingtida. Likevel gir episoden fra Skakkestad grunn til noen refleksjoner. Først og fremst er det et høyst beklagelig overgrep. Det er uhørt at en rett og slett sprenger bort fortidsminner på denne måten. Vi har ikke så mye fjern fortid her hos oss at vi kan la den gå i lufta med dunder og brak. Denne tildragelsen er en dyr lærepenge. Kanskje vi heretter viser omtanke, tar bort skylappene og ikke blindt bruker pressbor og dynamitt. Så kan man også drøfte om berget her var registrert godt nok som fortidsminne. Eksempelet fra Skakkestad er i alle fall tragisk. Kanskje er viktige minner fra vikingtida borte for alltid.

Dette forteller oss at i Haldens historie strekker seg lenger tilbake enn til Peder Olsen Norand. Også i det so er det sentrale Halden i dag var det virksomhet tusen år før det ble ladested og kjøpstad ved Tistas munning. Kanskje vi burde befatte oss litt mer med Halden i vikingtida – og ikke bare konsentrere oss om Kar 12? Sånn sett kan det kanskje komme noe godt ut av de vettløse dynamittsalvene i berget overfor Kaken.

1988.12.07

Saugbrugs sprengte fredet viking-minne ved et uhell - av Bård Halvorsen og Anders Johansson (foto) i [Halden arbeiderblad](#) 7. desember 1988 via [Nasjonalbiblioteket](#)

Bildetekst i Haldenbilder.no: «I forrige uke kunne Svein Norheim fra Halden Historiske samlinger konstatere at et fredet Halden-minne var sprengt i stykker. Nå er "synderen" funnet. Saugbrugs sprengte fredet viking-minne ved et uhell.»

«Foreløpig er det usikkert om Oldsakssamlingen kommer til å anmelde sprengningsulykken på Skakkestad, blant annet fordi de ønskr klarhet i hvilken informasjon so eventuelt er gitt til Saugbrugs.»

1981.07.09

Kleberstein var en viktig vare i vikingtiden- av Bjørn Ottersen i [Halden arbeiderblad](#) 9. juli 1981 [Haldenbilder.no](#) & [Nasjonalbiblioteket](#)

"Kleberstein var en viktig vare i vikingtiden. Av klebersteinen laget dyktige håndverkere gryter og kokekar, øser og andre husholdningsredskaper. Ved Skakkestad, som ligger like ved P-plassen til Saugbrugs i Tistedalsveien, ble det i midten av 70-åra oppdaget rester etter et kleberstensbrudd. Her ble kleber til portene på festningen tatt ut på 1600-tallet. Det viste seg imidlertid at kleberstein også var litt tatt ut i langt tidligere tider.

Undersøkelser viste at kleberbruddet stammet fra vikingtid. Vi fant tydelig merker etter redskaper og emner til boller og kar, sier Kari Norheim ved Halden historiske samlinger.

Hun utelukker ikke at ytterligere undersøkelser kan føre til at man finner enda flere spor etter vikingenes kleberuttak. Mer lagelig til for handel med kleber kan vel neppe et brudd ligge. I vikingtiden var vannstanden om lag tre meter høyere enn i dag, noe som betød at båter kunen seile nesten helt opp til bruddstedet.

Det mest interessante ved kleberbruddet på Skakkestad ere imidlertid at analyser av kleberen viser sterke likhetstrekk med kleberboller funnet i vikingenes store handelssenter Hedeby i Nord-Tyskland. Helt sikre er man ikke, men me tyder på at så er tilfelle [...]"

Tidslinje

Forminner / kultur

Natur

Uttalelser / protester

Regulering / planer

Industri

Økonomi

Forurensing

Ulykker

5 500 f.kr.	« Haldenprosjektet undersøkte flere mellom- og senmesolittiske lokaliteter som har ligget ved det forhistoriske Tista-sundet.» Stenalderboplass på Skakkestad – «mobilt jeger-sanker samfunn i senmesolittisk periode i Østfold» Melvold 2006 Universitetet i Oslo
3200 -3400 f.kr.	Bosetning på Remmen – utgravning i 2022 https://www.ha-halden.no/apen-dag-pa-utgravningsfeltet-pa-remmen-det-er-gjort-en-stor-mengde-funn/s/5-20-1190542 Svinesundprosjektet «mesolittiske og neolittiske lokaliteter som har ligget på en øy i den ytre skjærgården. Her ble det blant annet funnet rester etter senmesolittiske tufter.» 6 boplasser på Svinesund graves ut 2001-2003 https://www.apollon.uio.no/artikler/2005/svinesund.html https://www.apollon.uio.no/artikler/2001/svinesund.html Gjellestadhaugen – skip fra tidlig vikingtid ? Utgravning i 2021
Tidlig vikingtid	Kleberbrudd , eksport av gryter / gryteemner «Vår begrensede undersøkelse av bare noen få av de registrerte gamle bruddområder på lokaliteten ga grunnlag for en rekke dokumenterte slutninger omforhistorisk kleberdrift i Skakkestadberget.» Resi, Heid Gjostein 1992 Universitetet i Oslo
1661-1762	Brudd av klebersten til Fredriksten festning Thorrud, Kari 1973
1716	Invasjon av Halden i 1716 C.O. Munthes «Frederikshalds og Frederiksstens historie indtil 1720» s. 571 Frederikshalds og Frederiksstens Historie indtil 1720 Munthe, C.O. (Carl Oscar) Publisert no:Aschehoug, 1906 https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2008050604038?page=593604038?page=593 Norges største bøketre spirer? Sagbruk Spinneriet fyrstikken Malere
1859	28. desember 1859 blir Saugbrugsforeningen Fredrikshald stiftet
1905	Cellulosefabrikkens historie starter i 1905
?	Planting av bøkeskogen ?????
1930 ca	Det gamle vannrenseanlegget i Tistedal ble tatt i bruk rundt 1930. Det besto av seks sandfiltre. (nytt etablert i 2005)
1950	«På femtitallet satt hun [Lillian Stokke] ved Boråsgården og så utover Iddefjorden. En stor laks plasket i overflata, døende i det stinkende vannet . Hun skrev om det i avisa.» Olsen, Jørn B. 1999 s 94
Høst 1972	
60-tallet	Sauøya «Den vakre øya ved innfarten til Halden havn ble sett på som et verdifullt rekreasjonsområde av byens politikere midt på 60-tallet.» J. Johansen 2018 s. 13 «En fin vakker tanke, men som ble skrinlagt så snart byens hjørnestensbedriften ville legge beslag på arealet» J. Johansen 2018 s. 13
70-tallet	sprenging og pukkverksdrift på Sauøya intensiveres pga planer om papirfabrikk på Sauøya
1979	Renseanlegg i Remmendalen
1983	«Jeg [Rune Midtlien] begynte å fiske i 1983. Da var vannet så tjukt på indre havn at det ikke bøljet» Olsen, Jørn B. 1999 s 42
1988	Kleberbruddet ødelegges av prøvesprengning
?12.1988	Artikkel & leder om ødeleggelser av kleberbrudd - Norheim, S. 7. desember. og Johansen, A. 8. desember i Halden arbeiderblad

1.12.1989	Første sprenging i skakkestadåsen (etter hvert uklarhet om hvor steinmassene skal lagres)
1989	Norske Skog kom inn som ny eier i 1989
	Renseanlegg (snakke med PA)
1989	« Skakkestadberget er avmerket på reguleringskartet for Saugbrugs industriområder av 10. juni 1989, regulert som spesialområde med formål bevaring. Til tross for dette utførte Saugbrug etter kort tid bakkeplanering og masseforflytninger innen det vernede området, i sammenheng med anlegg av parkeringsplass bak den nybygde pakkeavdelingen» » Resi, Heid Gjøsstein 1992 Universitetet i Oslo
7.08.1989 - 27.10.1989	Utgravningen av boplasser på Skakkestadåsen i gang 1990 Steinalderboplasser. Sluttrapport Saugbrugs, Halden-prosjektet 1990
1.12.1990	Siste lass med masse går fra PM6
26.06.1991	Cellulosefabrikken stopper maskinene på Kaken for godt. Med det var et drøyt 80 år langt kapittel i vår industrihistorie slutt.
1991	opplæring – Statsstøtte «De fristilte arbeiderne ble tatt inn i et større opplæringsprogram, som ble gjennomført i samarbeide med Porsnes videregående skole og betal av staten med rundt 100 millioner kroner.» (s.160, Hansen, Svein Olav 2018)
1992	Kartlegging kleberbrudd Resi, Heid Gjøsstein 1992 Universitetet i Oslo
1993	Biologisk renseanlegg starter opp
? .06.1993	PM6 starter opp (se Hansen, Svein Olav 2018)
10.03.2005	Det nye vannrenseanlegget i Tistedal har kostet 6 millioner kroner - Det gamle vannrenseanlegget i Tistedal ble tatt i bruk rundt 1930.
2010	Utbygging av Tyska og Hollenderen planlegges Høveriet vest detaljregulering planbeskrivelse
2010.04:16	Remmendalen naturreservat Halden Østfold - Forskrift om verneplan for Oslofjorden – delplan Østfold – Remmendalen naturreservat, Halden kommune, Østfold
14.12.2011	Ras Remmendalen mot renseanlegget «–Det var 14. desember at omtrent 1000 kvadratmeter med leire raste ut like ved Remmendalen renseanlegg» Halden arbeiderblad 4. januar 2012
17.03.2012	Ras Eskeviken
03.01.2013	Iddeveien løse steiner elvegata ?
16.04.2013	Tyska og Hollenderen «Halden byutvikling og Norske helsehus signerer Kjøpekontrakt om «Tyska A+B og Hollenderen»
19.02.2014	Jordras på Refne «.....» Halden arbeiderblad
05.11.2014	Ras Oskleiva ?– hele hagen
22.05.2015	Ras på Ingedal «– Det har aldri gått jordras her før, sier han» Halden arbeiderblad 22. mai 2015
? .12.2017	Norske skog erklærer seg konkurs - ble kjøpt av investeringsselskapet Oceanwood
2017	nytt biogassanlegg som rensetrinn på avløpsvannet i april 2017
?02.2018	Utvidet renseanlegg i Remmendalen naturreservat står ferdig etter 2 ½ år utbygging
2018	Gjellestadskipet «En georadar har avdekket spor av et vikingskip og en rekke gravhauger og hus fra jernalder ved Jellhaugen» Pressemelding fra NIKU og Østfold fylkeskommune
12.08.2020	Norske skog Saugbrugs ønsker Bøkeskogen til industriformål
05.11.2020	Styret i Borgerinitiativet Stans utbyggingen av Tyska og Hollenderen i Halden etableres [Per-Arne, Inger, Frøydis, Arild, Jørn, Sverre, Tord, Bjørn, Truls, Roderick](Per-Arne Torp starter siden Stans utbygging av Tyska og Hollenderen på facebook 15. oktober 2020)
11.12.2020	Revisjon av Norske Skog Saugbrugs AS sin tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven - Miljødirektoratet
? .2021	Sauøya «Overraskelsen var dermed stor da både Arbeiderpartiet og Høyre valgte å se bort fra konsekvensutredningens klare anbefaling : «Samlet sett vurderes de negative konsekvensene å være store ved en boligutbygging på Sauøya.»» - Ugler i mosen av Øyvind Høyem i HA 23. mars 2021
? .2.2021	Veien ved Torgny Segersteds gate raste ut i Tista

«En februar kveld i 2021 raste et område på 50–70 meter langs elva ut, og siden da har det vært arbeidet i flere faser langs bryggepromenaden og i elva.» [Halden arbeiderblad 20. oktober 2021](#)

- 25.03.2021 **Sauøya** er tatt ut av arealplanen og fortsetter som LNF-område (landbruks-, natur- og friluftsområde)
- ?5.2021 **Ras på Rokke** avfallsplass
«I mai i år gikk det et ras på deponiområdet for forurensede masser på Rokke avfallsplass. Det har gitt Halden kommune tap i inntekter på 3–4 millioner kroner siden plassen ikke kan brukes per nå.» [Halden arbeiderblad 20. oktober 2021](#) <https://www.ha-halden.no/kan-ikke-motta-forurensede-masser-vi-har-estimert-et-tap-pa-2-3-millioner-kroner/s/5-20-1003515s>
- 27.10.2021 **Ras Jugertangen** Eskeviken
- 05.01.2022 Utbygging av **Månefjellet** Planbeskrivelse til detaljregulering for [Oskleiva – Månefjellet - Halden kommune - Datert: 01.12.2022 Sist revidert: 15.05.2023 og 07.06.23](#) i tråd med HTEKs vedtak i sak PS 40/2023
- ?07.2022 Halden **Videregående** skole flytter inn på Saugbrugs sommeren 2022
– Østfold fylkeskommune kjøper lokalene i desember samme år
- 15.12.2022 **Kleberbrudet** - Ny uttalelse etter befarings – ny innkjørsvei for IFE og forholdet til steinbrudd
- 20.12.2022 **Videregående** «Porsnes Utvikling AS gjennomførte i dag en salgstransaksjon hvor Viken fylkeskommune blir eiere av skolelokalene gjennom kjøp av aksjene i eierselskapet, etter å ha tatt over som leietaker av lokalene i juli i år» «Kjøpesummen er basert på en brutto eiendomsverdi på NOK 730 millioner, justert for øvrige balanseposter i skolebyggets eierselskap. Nettopproveny til Norske Skog er forventet å være omtrent NOK 200 millioner.» [Norske skog 20. des. 2022](#) [Halden vgs Østfold fylkeskommune 25. sept 2022](#)
- 11.01.2023 **Avtalen med Condovita AS** (tidl. Norske helsehus) sies opp av Halden byutvikling
- 16.02.2023 Arealplanen vedtas – Bøkeskogen blir regulert **til industriområde**
- 01.04.2023 Ulf ellingsen leder for teknisk etat i Halden over i ny jobb i Moss <https://www.moss-avis.no/ulf-52-nadde-gjennom-naloyet-tar-over-som-toppleder-i-movar/s/5-67-1651169>
<https://www.ha-halden.no/slutter-i-halden-kommune-ulf-har-fatt-ny-jobb/s/5-20-1266027>
- 27.04.2023 **Stenras** over PM6 kl 4.30
«Det var helt spinnvilt. Jeg forstår det ikke. Det er bare flaks at det gikk bra med oss 21 som var på jobb, forklarer den ansatte som mener det var flaks at det skjedde på natta når de tross alt er få på jobb» [Halden arbeiderblad 27. april 2023](#)
- 2023 Sikring av rassted**
- 2023 Høgst til vei for sikring av rassted**
- 8.02.2024 Stille **markering** med fakler fra torget til rådhuset
- 8.02.2024 **Innbyggerinitiativet behandles i kommunestyret** – et narrespill [uten saksdokumenter](#) som gjelder skogens verdi for byen – Bøkeskogen blir regulert til industriområde for 2. gang
- 12.03.2024 **Trærne i Bøkeskogen får skilt**
- 04.04.2024 **Innslag i Distriktsnyhetene Østlandet** om Bøkeskogen
- 11.05.2024 Skogstur med omvisning og fotografering
- 16.05.2024 Oppfordring til Saugbrugs på 140-årsdagen for at Larviks befolkning mottog Bøkeskogen i Larvik

Andre tema i tidslinjen:

-
-
-

Litteratur

EDELLØVSKOGEN – BØKESKOGEN

Bendiksen, Egil 1989 Norsk instutt for naturforskning upubl notat

Bjerkely, Hans Jan | 2008 | *Norske økosystemer* | isbn = 9788215012124 | Universitetsforl. |

Bjerkely, Hans Jan 1979 *Lav – Vegetasjon og luftforurensinger* i Pedagogen 1979

Bjerkely, Hans Jan 2008 [Lav og luftforurensing: Er trenden snudd?](#) i Naturen vol. 132 nr 5 2008
Universitetsforlaget (tidsskrift)

Eriksen Marit og Roy Nordbakke 2020 *Vurderinger av dagens kunnskapsgrunnlag – om biologisk mangfold i Halden kommune* – for Halden kommune

Fylkesmannen i Østfold 1976 Naturvernregistrering i Østfold

Hardeng, Geir 1983 i *Vandringer i Østfoldnaturen* Universitetsforlaget

Hardeng, Geir 1985

Hardeng, Geir 1985 / 1987 «Tistadalen» *Edelløvslogen*, Halden upubl

Høiland, Klaus 1989 *Botanisk undersøkelse av edelløvslogen i Tistadalen Halden (Østfold)* NINA
Oppdragesmelding 4:1-32

Iversen, Jan J. 1987 *Sjeldne og sårbare plantearter i Østfold fylke* – Rapport til Fylkesmannen i Østfold
[MANGLER]

Krogh, Ola Wergerland 2002 *Biologisk mangfold i Halden kommune WK Naturkart*

Laugsand A. 2016. *Naturverdier for lokalitet Tistedalen*, registrert i forbindelse med prosjekt
Frivilligvern 2015. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.

Olsen, Jørn Bøhmer

Ystrøm, Maria 2001 *Vegetasjonskartlegging av edelløvslogen i Tistadalen, Halden kommune*

TRÆR OG HELSE

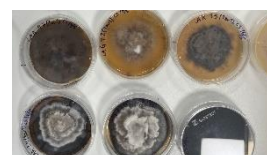
Fransson, Therése 2014 - [Almens vara eller icke vara - om almsjukan och resistens](#) / [Elm to be or not to be - about Dutch elm disease and resistance](#) - Självständigt arbete • 15 hp Sveriges
lantbruksuniversitet

Sveriges Radio 26. april 2024

[radioprogram] ***

[Våra sista lövsalar - hur kan alm, ask och björk räddas för framtiden?](#)

[Vaksinering]

Skogstyrelsen oppdatert 2023 **Almsjuka**

Skogsällskapet 2008 /2022 - **Ask och alm – borta om bara tio år** –16 september 2008 - senast reviderad 9 september 2022

FRIVILLIG VERN

Eriksen, Andreas Bjelland - klima- og miljøminister (Ap) (2023 21. desember) *Nå øker vi tempoet i skogvernet* Nationen Tilgjengelig fra: <https://www.nationen.no/na-okker-vi-tempoet-i-skogvernet/o/5-148-473123> (Hentet 12. juni 2024)

Nord, Bjørn Asle, mfl. (2023 1. juli) *Da vernehåpet brast - Skogen hans skulle vernes, så kom det et brev i poste: - Det jeg leste var uvirkelig* NRK Tilgjengelig fra: <https://www.nrk.no/klima/xl/skogeiere-mener-staten-bryter-lofte-om-vern-av-skog-1.16447913> (Hentet 11. juni 2024) **NRK**

ARKEOLOGI

Lindblom, Inge 1990 **Arkeologiske utgravninger - Saugbrugs, Halden-prosjektet 1990**, 17 sider Østfold - Institutt for Arkeologi, Kunsthistorie og Nuinismatikk Oldsaksamlingen Universitetet i Oslo – Permanent link <http://urn.nb.no/URN:NBN:no-82465>

Melvold Stine Annette 2006

En senmesolittisk boplass vurdert ut fra tidligere forskning og sosiale aspekter - Hovedoppgave i arkeologi - Institutt for arkeologi, konservering og historiske studier - Det humanistiske fakultet – Universitetet i Oslo - Permanentlink <http://urn.nb.no/URN:NBN:no-12905> Gråberg, Maria og Tynelius, Sten 1998, **Holländsk almsjuka** i serien Faktablad om växtskydd

KLEBERSTEN

Resi, Heid Gjørstein 1992 *Arkeologiske undersøkelser av deler av automatisk fredet kleberbrudd, skadet ved prøvesprengning og bakkeplanering*

Skjølsvold, Arne 1961 **Kleberstensindustrien i vikingtiden** (oversikt over samtlige kjente kleberstensforekomster) [På [nb](#)]

Torud [Norheim], Kari 1973 **Glemte kleberstensbrudd** i Wiwar nr 1 – 1973 s. 4-7

HISTORIE

Andersen, Stein 2004 *Tistedalen - fra istid til sag- og møllebruk* – Halden arbeiderblad

Eliassen, Svein G. og Hansen, Svein Olav 2014 *Haldens historie II 1826-1940* Ask forlag

Hansen, Svein Olav. 2016. *Haldens historie I 1940-2018* Ask forlag

Hansen, Svein Olav. 2018. *Haldens historie III 1940-2018* Ask forlag

Johansen, Jørgen red. 2018 *Kampen om Sauøya*

Munthe, C.O. 1906 *Frederikshalds og Frederiksstens Historie indtil 1720*. Utg. Aschehoug. no. 1906. {{nb.no|NBN:no-nb_digibok_2008050604038}}.

Olsen, Jørn Bøhmer 1999 *Portretter* (s. 156 Aktivistene på Sauøya

SAUGBRUGS

LARVIK

Verdens nordligeste bøkeskoger i Nyhus, Per 1999 *Larvik A-Å* https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2010120120010?page=83 Kilde bok | forfatter = Nyhus, Per | utgivelsesår = 1999 | tittel = Larvik A-Å | isbn = 8299083532 | utgivelsessted = no | forlag = Østlands-posten | url = http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2010120120010 | side = }}

Ekstra

- føring av kilder

<https://www.sokogskriv.no/referansestiler/harvard.html#bok>

Bøker <https://www.sokogskriv.no/referansestiler/harvard.html#bok>

Eriksen, T.H. og Nielsen, F.S. (2013) *A history of anthropology*. 2. utg. London: Pluto Press.

I teksten:

Oversatte bøker:

I teksten:

Kapittel i redigert bok:

Etternavn, N.N. (årstall) Kapitteltittel, i Redaktør, N.N. og Redaktør, N.N. (red.) *Boktittel*. Utgivelsessted: Utgiver, sidetall for kapittelet.

Engen, T.O. (2010) Enhetsskolen og minoritetene, i Lund, A.C.B. og Moen, B.B. (red.) *Nasjonale minoriteter i det flerkulturelle Norge*. Trondheim: Tapir akademisk forlag, s. 121–139.

I teksten:

Tidsskriftsartikler: <https://www.sokogskriv.no/referansestiler/harvard.html#tidsskriftartikkel>

Dyregrov, A. og Straume, M. (2003) Kollektiv ivaretagelse etter katastrofer: erfaringer fra «Sleipnerulykken». *Tidsskrift for norsk psykologforening*, 40(2), s. 92–101.

I teksten:

Avisartikler: <https://www.sokogskriv.no/referansestiler/harvard.html#avisartikkel>

Thuen, F. (2006) Utroskapens pris, *Bergens Tidende*, 12. oktober. Tilgjengelig fra: <https://www.bt.no/meninger/kronikk/Utroskapens-pris-1819069.html> (Hentet: 17. januar 2015).

I teksten:

Nettsider: <https://www.sokogskriv.no/referansestiler/harvard.html#nettsider-elektroniske-dokumenter>

Forfatter/redaktør/organisasjon (årstall) *Tittel*. Tilgjengelig fra: <https://url> (Hentet: dato). Espeland, J. og Tuv, N. (2019) *Slik måler SSB ulikhet*. Tilgjengelig fra: <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/slik-maler-ssb-ulikhet> (Hentet: 10. mai 2019).

I teksten:

Offentlige kilder: <https://www.sokogskriv.no/referansestiler/harvard.html#offentlige-kilder>
Kunnskapsdepartementet. (2017). *Overordnet del –verdier og prinsipper for grunnsopplæringen*. Fastsatt som forskrift ved kongelig resolusjon. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/verdier-og-prinsipper-forgrunnsopplaringen/id2570003/>

I teksten:

Lover: <https://www.sokogskriv.no/referansestiler/harvard.html#lover>

I teksten:

- lenker og visualisering

Lage QR-koder: QR creator

Snu pdf-sider: <https://smallpdf.com/rotate-pdf>

Finne eiendom og eier av eiendom: <https://seeiendom.kartverket.no>

]

«De gamle kjemper

De største og eldste bøketrær i LARVIK finner vi i Bøkeskogen mellom Festplassen og Dalheimveien. Enkelte stammer her måler over tre meter i omkrets i brysthøyde. Larvik Sangforeningen har gjennom en 150-årig tradisjon bekranset sin «Sangerbøk» på sin stiftelsesdag 29. mai, alltid den eldste og største bøk i nærheten av Festplassen. Den aller siste som ble gjenstand for denne oppmerksomheten står like øst for restauranten og måler 250 cm rundt stammen i brysthøyde. En «sangerbøk» felt i 1939 hadde 225 årringer.

Blodbøk forekommer bare som plantede park- eller hageetrær, men de vokser vanligvis raskere enn vanlig bøk. Det største eksemplar vi kjenner står i Brekkeparken nedenfor Bergsliahallen og måler 333 cm rundt stammen i brysthøyde. Øst for Larvik kirke står et som måler 313 cm, det samme som et tuntre på gården Lillejordet. En av blodbøkene i Badeparken, antagelig plantet sist i 1870-åra har en stammeomkrets på nøyaktig tre meter.» (s. 82 i Nyhus, Per 1999 *Larvik fra A-Å* Østlands-posten http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2010120120010 | side =82)

Verdens norligetste bøkekoger i Nyhus, Per 1999 *Larvik A-Å* https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2010120120010?page=83 Kilde bok | forfatter = Nyhus, Per | utgivelsesår = 1999 | tittel = Larvik A-Å | isbn = 8299083532 | utgivelsessted = no | forlag = Østlands-posten | url = http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2010120120010 | side = }}